

BULLETIN

4/21

REFLEXE

ČESKÉ

CENY

ZA

ARCHITEKTURU

2021

*„Máte skutečný kontakt
s vnějším světem, ať už se
díváte na modrou či šedou
oblohu nebo na hvězdné nebe.“*

Peter Trachsler, partner v SPPA Architekten

Fotografie: Jürg Zimmermann

VELUX®

Vážené a milé kolegyně, vážení a milí kolegové,

přeji vám všem klidný konec roku, radostné a požehnané svátky vánoční a dobré vykročení do nového roku 2022, který snad – po dvou letech – bude znamenat mírnější omezení kvůli covidu-19, jakkoli se virus právě teď nevzdává a současná mutace nazvaná omikron není posledním písmenem řecké abecedy. Ani rok 2020, ani letošní 2021 nás moc nepotěšil. U některých z vás přetrvávají problémy s prací, také nás několik kolegyně a kolegů opustilo navždy, i v důsledku koronavirové infekce, a stejně jako loni jsme se potkávali jen omezeně. Nejen u nás, ale v celé Evropě a světě se střídají vlny pandemie. S vakcínou jsme doufali v návrat k normálnímu životu, bohužel je mezi námi stále mnoho těch, kteří nevěří ani odborníkům, ani zdravému rozumu. Přitom očkování prokazatelně a zásadně snižuje rizika vážného průběhu onemocnění i smrti při nákaze novými mutacemi.

Navzdory pandemii se nám letos podařilo uspořádat 6. ročník České ceny za architekturu v takřka obvyklém rozsahu. Jak nominační večer, tak zejména galavečer se stal svátkem architektury, a kdo jste jej zažili osobně nebo jste jej sledovali na streamu ČT art, mi dáte, věřím, za pravdu. Snad se i k vám dostávají nadšené ohlasy kolegů i laické veřejnosti. Mediální pokrytí bylo velmi široké, vedle večerních Událostí a Studia 6 ČT se ČCA dostala na prestižní weby a do tištěných médií. Architektura byla vidět. Kéž by se splnily sliby ČT na průběžné vysílání medailonků i další pořady věnované kvalitnímu vystavěnému prostředí a krajině.

Porota složená z architektů, urbanistů a krajinářských architektů z celé Evropy vybrala nejprve 30 nominací, které pak v průběhu prodlouženého zářijového víkendu objela a prý velmi konsenzuálně a bez velkých diskusí zvolila šest finalistů a vítěze. Realizace rekonstrukce Paláce hradu Helfštýn od olomouckého Atelieru-r ukazuje cestu pro další podobné rekonstrukce a skutečně nejen porotce nadchla.

Večerem nás skvěle provázela již osvědčená, vtípem nešetřící dvojice Martha Issová a Jiří Zeman, jejichž výkon by si zasloužil samostatnou cenu. V publiku se k třem porotcům – předsedovi Yashovi J. Grobmanovi, Antoniu Longovi a Iraklimu Eristavimu – připojila čerstvě zvolená prezidentka Evropské rady architektů (ACE – Architect's Council of Europe) Ruth Schagemann i další zahraniční hosté, spolu s předsedou sesterské ČKAIT Robertem Špalkem a dalšími významnými domácími hosty a partnery Ceny.

Gratulujeme vítězům a finalistům i držitelům cen partnerů k významným oceněním. Dík patří všem partnerům ČCA, včetně mediálních, za finanční i nefinanční podporu, stejně jako týmu Ceny v čele s ředitelkou Kanceláře ČKA Dagmar Mošnerovou za perfektní organizaci ve velmi komplikovaných podmínkách. Jsem sice jako předseda komory podjatý, ale po osobním zhlédnutí všech třech vyhlášených cen – Stavby roku, Grand Prix architektů a České ceny za architekturu – si myslím, že galavečer se povedl nejlépe. Je dobře, že se kvalitní architektura a design, urbanismus i krajinářská architektura zviditelňují a že veřejnost má možnost poznat stavby, které běžně nepotká. 170 děl přihlášených letos do ČCA a přibližně 1300 staveb za šest uplynulých ročníků ukazuje, že to s naší architekturou není tak špatné. Ostatně čím vyšší bude „průměr“, tím víc poroste šance na špičková díla. Rostoucí kvalita vystavěného prostředí a větší schopnost laické veřejnosti ji vnímat přinese plody v budoucnosti, při výchově mladé generace a růstem nároků stavebníků obecně. V tom spočívá smysl všech soutěží, nejen v morálním ocenění autorů, kteří zpravidla nejsou za své mimořádné výsledky adekvátně odměněni, ale v představení skutečné kvality veřejnosti.

Výstava šestého ročníku soutěžní přehlídky a vyhlášení sedmého ročníku 1. února 2022 v CAMP Praha se snad již bude moci konat, určitě připravíme možnost sledování online. Uvidíme, co nám epidemická situace v příštím roce umožní, máme naplánováno hodně výstav v krajích. Věřím, že se budeme moci potkávat.

Přeji vám všem klidný konec roku a pevné zdraví, radostné a požehnané svátky vánoční a dobré vykročení do nového roku 2022, v němž se snad s třetí posilující dávkou očkování vrátí i společenské kontakty. My se určitě potkáme ve větším počtu 23. dubna na valné hromadě ČKA v hanácké metropoli Olomouci.

Váš Jan Kasl
Předseda České komory architektů

1	Editorial (Kasl)
2	Obsah
4	Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

23	Cena za celoživotní dílo Rady Obce architektů – Viktor Rudiš
24	Grand Prix architektů 2021
27	Architekt roku 2021 – Petr Stolín
28	Stavba roku 2021
30	Cena Klubu Za starou Prahu
31	Slovenská cena za architekturu CE ZA AR 2021
32	Ceny za rakouskou architekturu (Fügenschuh)
33	Z konferencí ACE (Martinek)
35	Ruth Schagemann prezidentkou ACE
35	Co je Nový evropský Bauhaus (Martinek)

6	Valná hromada ČKA 2002 v Olomouci
6	Členské příspěvky a profesní pojištění – souhrn k platbám na rok 2022
7	Teze České komory architektů pro reformu územního plánování (Svoboda)
8	Soutěžní přehledka realizací z architektonických soutěží 1992–2015 (Lešek)
8	Konference Pojďme dělat město II (Lešek)
8	Konzultant pro zadavatele soutěží a supervizor soutěžních podmínek
9	Metodika spoluúčasti investorů na rozvoji území hl. m. Prahy (Kohl)
10	K emisím CO ₂ ve stavbách (Mareš)
12	Kulatý stůl: Rozvoj měst a veřejné stavby (Říhová)
14	Kulatý stůl: Rekonstrukce historických budov (Říhová)
16	Kulatý stůl: Akustika v architektuře (Říhová)
16	Kulatý stůl: Environmentální aspekty výstavby a snižování uhlíkové stopy (Říhová)
16	Nově autorizované osoby ČKA (Ondráková)
19	Architektonickou komunitu v roce 2021 opustili (Ondráková)
19	Odešel Milan Pítlach
19	Zemřel historik umění a pedagog Ivo Hlobil
20	Odešel brněnský historik a urbanista Josef Němec (Černoušková)
20	Deset doporučení, jak posílit novou výstavbu
21	Podpořte vznik památníku Adolfa Loose
21	Práce Radoslava Čapka (Kraus)
22	Novým děkanem FA ČVUT bude od února Dalibor Hlaváček
22	Cena MK za přínos v oblasti architektury – Benjamin Fragner
23	Stříbrné medaile předsedy Senátu – Eva Jiřičná, Pavel Zatloukal a Ondřej Zatloukal

SERVIS

40	Akce
43	Celoživotní profesní vzdělávání (Slaná)
44	Nové knihy (Pražanová)

LEGISLATIVA

48	Nové právní předpisy (Faltusová)
49	Otázky a odpovědi (Faltusová)

REFLEXE

ČESKÉ

CENY ZA

ARCHITEKTURU

2021

- 54 Slavnostní galavečer ČCA 2021
- 58 Závěrečná zpráva poroty ČCA
- 59 Reflexe ČCA 2021 – porotci
(Grobman, Cadaval, Eristavi, Longo,
Marián, Veenstra, Brands)
- 66 ČCA ve vztahu k soutěžím v okolních
zemích (Czarakcziew, Miháliková)
- 68 Hlavní cena ČCA 2021
- 72 Ateliér-r – představení laureáta
- 74 Finalisté ČCA 2021
- 86 Čestná uznání ČCA 2021
- 88 Ceny partnerů ČCA 2021
- 100 Výjimečný počín ČCA 2021

SOUTĚŽE

- 102 Výsledky soutěží
- 106 Probíhající soutěže
- 107 Soutěže po termínu odevzdání soutěžního
návrhu / žádosti o účast
- 110 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 4/2021, ročník 26

Datum expedice
27. 12. 2021

Náklad
5 000 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie
Kadrmanová Chytilová
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla
18. 2. 2022

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po-čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
T +420 731 508 028

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

právní poradna, supervize
soutěžních podmínek
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
T +420 773 792 928

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

konzultant pro zadavatele
soutěží a supervizor
soutěžních podmínek
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
T +420 739 095 871

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraníční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 773 765 416

5

AKTUALITY

VALNÁ HROMADA 2022 V OLOMOUCI

Představenstvo schválilo termín a místo konání příští valné hromady. Schůze nejvyššího orgánu ČKA proběhne v Olomouci, a to 23. 4. 2022. Součástí akce bude také exkurze na hrad Helfštýn, autoři jehož rekonstrukce získali Českou cenu za architekturu 2021.

Rekonstrukce paláce hradu Helfštýn, atelier-r, Česká cena za architekturu 2021. Foto archiv ČKA

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY A PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ – SOUHRN K PLATBÁM NA ROK 2022

V první polovině ledna budou rozeslány předpisy pro platby členských příspěvků a profesního pojištění. Splatnost obou částek je k 28. únoru 2022. Základní výše členského příspěvku činí 7 795 Kč. Základní profesní pojištění lze nově sjednat ve dvou limitech, a to do výše 200 000 Kč za roční pojistné 1 140 Kč, nebo do výše 1 000 000 Kč za roční pojistné 2 800 Kč.

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

Základní členský příspěvek

Členský příspěvek řádných členů Komory činí od roku 2020 částku **7 795 Kč** a je splatný k 28. únoru každého roku. Pokud vznikne povinnost platit členský příspěvek až v průběhu kalendářního roku, je výše příspěvku vypočtena tak, že je příslušný počet měsíců vynásoben dvanáctinou ročního příspěvku a splatnost takového příspěvku je jeden měsíc od data udělení autorizace.

Snížené sazby členského příspěvku

- a. 3 897,50 Kč – tento příspěvek hradí
 - členové po dobu tří let od prvního udělení autorizace
 - členové pečující o dítě do 4 let věku, kteří v době trvalé péče o dítě svoji autorizaci nepozastavili

- b. 1 949 Kč hradí na základě žádosti členové, kteří dosáhli k datu splatnosti členského příspěvku důchodového věku
- c. nulový příspěvek se týká
 - členů, jejichž autorizace byla pozastavena z důvodu trvalé péče o dítě, a to do 4 let věku dítěte
 - členů, jejichž autorizace byla pozastavena na základě žádosti po dosažení důchodového věku, za předpokladu doložení čestného prohlášení o ukončení činnosti

V individuálních případech Organizační, jednací a volební řád ČKA dále umožňuje představenstvu výjimečně rozhodnout o snížení, resp. prominutí členského příspěvku, a to na základě písemné odůvodněné žádosti z důvodů mimořádného zřetele hodných. Rozhodnutí je však plně na uvážení představenstva a tento postup by měl být užit pouze ve skutečně výjimečných případech. O takovéto mimořádné snížení členského příspěvku je třeba požádat zásadně do konce února příslušného roku, později pouze v případech, že mimořádná situace, která je důvodem pro žádost o snížení, nastala až v průběhu daného roku.

PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ

Pojištění jsou všichni členové ČKA s výjimkou osob, které pojištění výslovně odmítly. Ze základního pojištění je možné se odhlásit, odhlášení však může mít s ohledem na princip „claims made“ (podle kterého je předpokladem vzniku práva na pojistné plnění kontinuální pojištění v době příčiny vzniku škody, v době vzniku škody, v době uplatnění nároku na náhradu škody a v době oznámení škody pojistovně) pro autorizované osoby negativní důsledky. K základnímu pojištění je možné se opětovně přihlásit, a to prostřednictvím tzv. zpětvzetí do pojištění. Pojištění je účinné ode dne nahlášení se do pojištění a na základě úhrady pojistného a jednorázového poplatku za zpětvzetí, jehož výše se odvíjí od délky doby přerušování. Pojištění na rok 2022 jsou povinni uhradit všichni autorizovaní architekti České komory architektů, kteří ve stanovené lhůtě do 28. 2. 2022 nepožádají o zrušení základního profesního pojištění zajišťovaného Komorou a nedoloží, že jsou pojištění jinak.

Pojištění se nově sjednává ve dvou limitech:

- a. limit pojistného plnění 200 000 Kč – pojistné činí 1 140 Kč ročně;
- b. limit pojistného plnění 1 000 000 Kč – pojistné činí 2 800 Kč ročně.

Platbu vyššího pojistného limitu je možné akceptovat až ke dni 31. 8. 2022.

Povinnost sjednat si profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Autorizovaná osoba musí být pojištěna po celou dobu výkonu profese. V případě, že byla autorizovaná osoba v minulosti odhlášena z profesního pojištění, může se za poplatek u makléřské spol. Marsh znovu přihlásit. Pokud by architekti, kteří jsou uvedeni v seznamu odhlášeného profesního pojištění, omylem uhradili částku za profesní pojištění, musí sami požádat o vrácení této částky Kancelář ČKA.

POKYNY K PLATBĚ

Z hlediska přiřaditelnosti plateb prosíme o oddělení platby členského příspěvku a profesního pojištění, a to pomocí variabilních symbolů, jak je uvedeno níže.

Členský příspěvek

VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů:
122+pětimístné číslo autorizace
 VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených) osob: **8122+pětimístné číslo autorizace**
 TERMÍN SPLATNOSTI: **28. 2. 2022**
 ČÍSLO ÚČTU: **279316984/0300**

Základní profesní pojištění

VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů:
222+pětimístné číslo autorizace
 VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených) osob: **8222+pětimístné číslo autorizace**
 TERMÍN SPLATNOSTI: **28. 2. 2022**
 ČÍSLO ÚČTU: **279316984/0300**

Předpisy k platbě členských příspěvků i profesního pojištění jsou zaslány všem členům e-mailem, respektive, u členů nedisponujících e-mailovou schránkou, dopisem. Tyto předpisy obsahují konkrétní výši členského příspěvku každého člena a variabilní symboly pro platbu členského příspěvku i profesního pojištění. Na předpisech jsou též uvedeny QR kódy pro snadnější úhradu.

Více informací: Helena Jířiková
 T: 608 975 312
 E: helena.jirikova@cka.cz

TEZE ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ PRO REFORMU ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

V minulém čísle Bulletinu ČKA byl kromě řady článků o udržitelném rozvoji poněkud nenápadný text obsahující Teze České komory architektů k reformě územního plánování (dále zkráceně označené jako Teze). Protože se nezdařilo v minulém Bulletinu ČKA otisknout víc než text Tezí, předkládáme čtenářům informaci o jejich účelu, vzniku a pojetí.

Vznik Tezí byl vyvolán diskusí k závěrům prvního setkání Pracovní skupiny Ministerstva pro místní rozvoj k reformě územního plánování. Tuto pracovní skupinu jmenovala paní ministryně Dostálová v reakci na kritiku pojetí územního plánování v návrhu stavebního zákona.

Pracovní skupina MMR k reformě územního plánování

Smyslem vzniku pracovní skupiny bylo připravit reformu územního plánování s tak trochu marketingově nastaveným datem 2030. Na prvním setkání pracovní skupiny v prosinci 2020 se otevřelo mnoho otázek týkajících se pozice samospráv v pořizování územně plánovací dokumentace (ÚPD), pojetí a vztahů různých úrovní ÚPD apod.

Pracovní skupina MMR se vícekrát nesešla, stavební zákon byl schválen v podobě posilující všech-

ny chyby územního plánování podle současného zákona. Teze byly připraveny a výsledek voleb dává naději, že se k reformě územního plánování MMR vrátí.

Vznik pozičního dokumentu ČKA

V rámci Představenstva ČKA bylo v době fungování pracovní skupiny MMR dohodnuto, že bude připraven poziční dokument, který by se stal východiskem pro zástupce Komory v uvedené pracovní skupině a pro další aktivity ČKA na poli reformy územního plánování. Tímto pozičním dokumentem se stalo sedm Tezí:

Teze ČKA k územnímu plánování

- TEZE I: Posílení strategického aspektu územního plánování
- TEZE II: Změny v systému nástrojů územního plánování
- TEZE III: Diferenciace územních plánů podle velikosti obce
- TEZE IV: Posílení role samosprávy
- TEZE V: Provázání územního plánování s ekonomickými nástroji
- TEZE VI: Posílení postavení a odpovědnosti autorizované osoby
- TEZE VII: Digitalizace a standardizace procesů

Úplné znění Tezí ČKA k územnímu plánování naleznete v Bulletinu ČKA 3/2021, s. 13–15, a také na adrese www.cka.cz

Text Tezí vznikl v diskusi zástupců představenstva ČKA, pracovní skupiny Legislativa, pracovní skupiny Urbanismus a externích odborníků – urbanistů i právníků, na přípravě Tezí se podílely rovněž kolegyně z právního oddělení Kanceláře ČKA (tým: Jan Kasl, Milan Svoboda, David Hlouch, Jaromír Hainc, Milan Košař, Vlasta Poláčková, Stašek Žerava, Hana Zachová, Vladimír Mackovič, Ivan Plicka, Filip Titl, Vít Řezáč, Veronika Doležalová – právnička KAM Brno, Eva Faltusová a Danie-la Rybková).

Teze ČKA pro reformu územního plánování schváleny v září představenstvem

Postupně zpřesňované verze Tezí byly projednány na dvou setkáních týmu, které musely být z důvodu epidemiologických opatření on-line. V dubnu 2021 byla o přípravě tezí informována valná hromada ČKA. Závěrečná podoba Tezí byla připravena v létě 2021 a schválena představenstvem ČKA 14. 9. 2021.

Předmětem řady diskusí v týmu i následně v představenstvu byla míra podrobnosti Tezí. Jako východisko bylo stanoveno, že Teze musí být stručné a že se musí věnovat zásadním otázkám procesu územního plánování, pojetí ÚPD na různých úrovních, potřebě diferenciací ÚPD v závislosti na charakteru řešeného území i postavení autorizovaných architektů jako tvůrců ÚPD. V Tezích se nenajde postoj Komory k tomu, jak plánovat sídla, co má být předmětem řešení dopravy v územním plánu, čemu se má věnovat koncepce krajiny apod.

Teze jsou výchozím dokumentem k dalšímu podrobnému rozpracování.

Milan Svoboda
 bývalý místopředseda ČKA, konzultant pro zadavatele soutěží

SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKA REALIZACÍ Z ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ 1992–2015

Česká komora architektů připravuje novou soutěžní přehlídku realizovaných děl, jejichž projekty vzešly z architektonických soutěží pořádaných od roku 1992, tedy založení České komory architektů.

Česká komora architektů díky aktivitě architekta a doktoranda FA ČVUT v Praze Tomáše Zdvihala získala vyčerpávající přehled o všech architektonických soutěžích s regulérností České komory architektů od roku 1992. Máme za to, že je nanejvýš vhodné zjistit, jak si tyto realizace vedou po letech provozu. Kvalitní architektura by totiž neměla být jen krásná na fotkách těsně po realizaci, ale především obstát v běžném provozu. Bohužel takovéto zpětné vazbě se u staveb nevěnuje skoro nikdo a dlužno říci, že je to problém celosvětový.

Z tohoto důvodu bylo na galavečeru České ceny za architekturu v listopadu letošního roku avizováno vyhlášení nové soutěžní přehlídky, která by měla proběhnout v roce 2022. Protože je záměrem sledovat, jak stavby obstály po letech provozu, je přehlídka v první fázi zaměřena na stavby realizované v letech 1992–2015. Předpokládá se, že v budoucnu, třeba za 10 let, se na první fázi přehlídky naváže. Zároveň se období 1992–2015 jeví jako velmi dlouhé a obtížně porovnatelné, a proto bylo rozděleno na dvě části, a sice díla dokončená do roku 2004 (do vstupu ČR do EU) a díla realizovaná po roce 2004. Obě období zahrnují okolo 70 realizací.

Předpokládáme, že výstava Soutěžní přehlídka realizací z architektonických soutěží 1992–2015 bude doplněním oslav 30. výročí založení České komory architektů, a hlavně bude součástí prezentace České republiky v rámci našeho předsednictví EU příští rok na podzim.

Autory a zadavatele vybraných staveb osloví ČKA během února. Porota, kterou předpokládáme sestavit z kritiků architektury, by pak měla nejprve vybrat užší výběr realizací, jež budou nově nafoceny pro srovnání jejich „stárnutí“, a následně zvolí za obě časová období vítěze.

Podstatnou součástí a smyslem celé přehlídky je nicméně sběr informací a poskytnutí zpětné vazby. Velmi tak prosíme autory všech realizací z architektonických soutěží o ochotu a součinnost.

Petr Lešek
1. místopředseda ČKA

KONFERENCE POJĎME DĚLAT MĚSTO II

Ve dnech 16. a 17. září 2021 proběhla Konference Pojďme dělat město II, která byla zároveň součástí diskusního cyklu OTTA k tématu městský architekt se zaměřením na malá a střední města. Konference zaplnila mezeru v setkávání městských architektů, komunálních politiků a úředníků, kteří se věnují péči o prostředí měst a obcí.

Konference se zúčastnilo prezenčně okolo čtyřiceti účastníků a on-line okolo dvacítiky zájemců z řad městských architektů, politiků, úředníků, občanů a studentů architektury. Ve spolupráci s Českou komorou architektů akci organizoval spolek Pojďme dělat město, z. s., zastoupený Romanem Bukáčkem a Janem Šedo. Tento spolek uspořádal konferenci Pojďme dělat město I v roce 2016. Letošní akce proběhla zároveň jako Studentská vědecká konfe-

rence doktorandů Veroniky Kovářové, Petra Buryšky a Petra Leška z FA ČVUT pod hlavičkou Ústavu prostorového plánování Fakulty architektury vedeného Karlem Maierem. První den probíhaly přednášky a debaty špičkových českých městských architektů (Rožnov pod Radhoštěm – Jan Horký, Klatovy – Eva Kovaříková, Šlapanice – Stašek Žerava), krajského architekta Ústeckého kraje Ondřeje Beneše, zástupců příkladných měst a obcí (Litomyšl – Antonín Dokoupil, Líbeznice – Martin Kupka, Tetín – Ondřej Hrdlička) a zástupce MMR odpovědného za Politiku architektury a stavební kultury ČR Josefa Morkuse. Večer byl zakončen neformálním opékáním buřtů. Druhý den díky ochotě obce Dolní Břežany u Prahy proběhl workshop na téma náměstí pod vedením autorů dvou kvalitních realizací (Frýdlant – Jiří Jandourek, Mnichovo Hradiště – Eva Černá) v regionálním centru v obci. Završením druhého dne pak byla komentovaná prohlídka Dolních Břežan s architektkou obce Annou Šlapetovou a místostarostou Lubomírem Havlem. První den konference je dostupný v záznamu na webové stránce www.pojdmedelatmesto.cz, kde je ke zhlédnutí i první ročník. Vzhledem k velkému zájmu máme za to, že je vhodné obdobně setkání uspořádat pravidelně jednou ročně, ideálně v některém z měst a obcí, které příkladně pečují o svoje prostředí.

Petr Lešek
1. místopředseda ČKA

KONZULTANT PRO ZADAVATELE SOUTĚŽÍ A SUPERVIZOR SOUTĚŽNÍCH PODMÍNEK

Dlouholetý předseda pracovní skupiny Soutěže urbanista RNDr. Milan Svoboda se stal součástí týmu Kanceláře ČKA. Jeho úkolem je systematické poskytování odborných konzultací veřejným zadavatelům a supervize soutěžních podmínek. Komora takto plní úkol uložený valnou hromadou 2021.

Milan Svoboda vystudoval ekologii a ochranu životního prostředí na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Po studiu se věnoval krajinářské architektuře, územnímu a strategickému plánování. V letech 1992–2007 působil v Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně. Je autorem a spoluautorem řady urbanistických a územně plánovacích dokumentů a projektů krajinářské architektury. Od roku 2015 je předsedou pracovní skupiny Soutěže České komory architektů. Do roku 2020 působil ve funkci místopředsedy ČKA.

Kontakt: RNDr. Milan Svoboda
T: +420 739 095 871
E: milan.svoboda@cka.cz

METODIKA SPOLUÚČASTI INVESTORŮ NA ROZVOJI ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

Dne 29. září 2021 se uskutečnil další OTTA ČKA, tentokrát zaměřený na nová pravidla pro developery v Praze, tedy Metodiku spoluúčasti investorů. Diskusní setkání proběhlo v prostorách CAMP Praha, kde Metodiku představil Petr Hlaváček společně s autorským týmem: Filipem Foglarem a Zdeňkem Völflem. Následovala odborná panelová diskuse o tom, zda a jak se má investor podílet na budování veřejné infrastruktury při výstavbě nových čtvrtí a nastavení pravidel.

Cílem a hlavním důvodem finalizovaného materiálu (nyní verze 5.0) je objektivní formou zajistit férový a přiměřený podíl investora na rozvoji území v těch případech, kdy žádá o nenáročnou změnu územního plánu, jež zvyšuje hodnotu jeho pozemku. Základním principem tohoto materiálu je zabezpečení přímé vazby a návratnosti kontribuce zpět do daného území nebo lokality.

Dlouhodobě nedostatečné budování nové veřejné vybavenosti podstatně přispělo k zablokování rozsáhlých rozvojových ploch, a to přesto, že Praha trpí nedostatkem bytů, špatnou dostupností bydlení a expanzí bytového fondu nutně potřebuje.

Neexistuje shoda na tom, do jaké míry je rozšiřování vybavenosti úkolem města a má být zátěží existujících městských rozpočtů. Zákon o rozpočtovém určení daní nebere v potaz dramatickou potřebu expanze vybavenosti v rostoucích regionech, jako je Praha.

V současném systému územního plánování chybí nástroj, který by zajišťoval transformaci záměru vyjádřeného územním plánem ve skutečnou veřejně dostupnou vybavenost. Podle plánu vznikají především soukromé složky města. Naopak veřejná vybavenost, jako školy a parky, často nemůže vzniknout už proto, že pozemky, které pro ně vyčlenil plán, samosprávy vůbec nemají k dispozici a zůstávají nadále v soukromém vlastnictví. Náš platný

územní plán se o vlastnictví ploch nestará a jednou nohou tak vězí v osmdesátých letech minulého století.

Vedle nedostatku pozemků ve vlastnictví samospráv jsou omezené rozpočtové možnosti samospráv další překážkou rychlejší expanze vybavenosti, která dlouhodobě nedrží krok s růstem Prahy.

Tato skutečnost posiluje vnímání stavebního rozvoje jako degradace stávajícího města a vyústila v neochotu veřejnosti i samospráv růst připustit. Nedostatek rozvoje omezuje nabídku bydlení se všemi bolestivými důsledky.

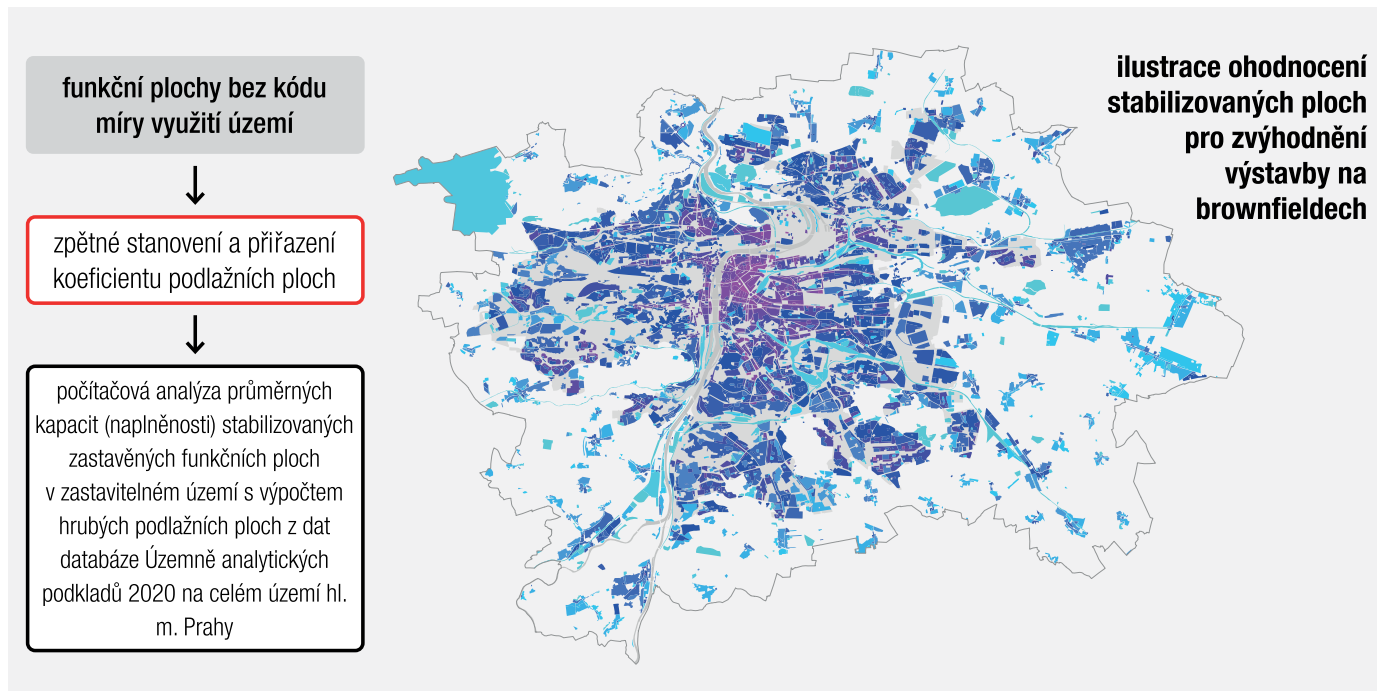
V současnosti není v možnostech Prahy dosáhnout změny Zákona o rozpočtovém určení daní. Dokud stát zákon neupraví, je město odkázáno v oblasti rozvoje na vlastní prostředky a musí hledat nové nástroje, jak situaci řešit.

V regionech, kam se za prací významně stěhuje obyvatelstvo, je dobře patrná poptávka po nové výstavbě spojená s růstem hodnoty zastavitelných pozemků. Růst tu zároveň vytváří potenciál financovat rozšiřování veřejné vybavenosti částečně z růstu hodnoty zastavitelných pozemků. Potřeba rozšiřovat vybavenost a poptávka po nové výstavbě jsou ostatně dvěma stranami téže mince. Řada evropských a amerických měst proto zavedla nejrozličnější systémy, které vrací část zhodnocení pozemku zpět do území ve formě vybavenosti.

Stavební rozvoj je obtížný a bude patrně vždy nevitáným zásahem do okolí stávajících obyvatel. Pokud probíhá rozsáhlá bytová výstavba dlouho bez adekvátní expanze dostupné vybavenosti, vyvolá nakonec oprávněnou výhradu, že vysává stávající vybavenost a chová se k existujícímu městu a jeho rozpočtům jako parazit. V důsledku motivuje samosprávy k blokování expanze bytového fondu a zvyšuje tlak na trhu s bydením.

Kontribuce jsou tedy koncipovány zároveň jako nástroj zvyšování kvality, kterou pro život vytváří výstavba města, a zároveň usilují o odstranění nebezpečného deficitu, který v současnosti poškozují životaschopnost města jako celku a jeho konkurenceschopnost v rámci středoevropského regionu.

Kontribuce budou vyžadovat aktivní přístup města. Například Mnichov, který je pod tlakem populač-

ního růstu, je výrazně proaktivní v oblasti rozvoje a má k dispozici efektivní realizační aparát. Ten dokáže vybráné příspěvky rychle přeměňovat ve vybavenost. Takovým aparátem Praha nedisponuje a bude muset při výstavbě vybavenosti částečně využít asistence developerů.

Aby se kontribuce nestaly pouze dodatečným zdaněním již tak nákladného bydlení, je třeba dbát na to, aby skutečně vedly ke vzniku vybavenosti.

Zavedení kontribucí městem v žádném případě neznamená, že stát by neměl posílit svoji roli v regionech s rychlým růstem, kde je silný tlak na expanzi vybavenosti a dopravní infrastruktury. Přitom je dobré mít na paměti, že na opačném konci rozsáhlého procesu přesunu obyvatelstva jsou také regiony s opačnými problémy, které naopak obyvatelstvo ztrácí a jsou na pomoc státu odkázány silněji.

Lukáš Kohl

Člen užšího konzultačního týmu Metodiky spoluúčasti investorů na rozvoji území hl. m. Prahy

METODIKA SPOLUÚČASTI INVESTORŮ NA ROZVOJI ÚZEMÍ

Metodika vzniká jako koaliční materiál vedení hl. m. Prahy (Rady hl. m. Prahy) v gesci územního rozvoje a územního plánu I. náměstka primátora doc. Ing. arch. Petra Hlaváčka, v úzké spolupráci s Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, Výborem pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči Zastupitelstva hl. m. Prahy, Odborem územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy i právníky a ekonomy a je široce konzultován a projednáván napříč městskými částmi i zástupci investorů a developerů.

Vedoucí autorského týmu: Ing. arch. Filip Foglar

Autorský tým: doc. Ing. arch. Petr Hlaváček, Ing. arch. Filip Foglar, Ing. arch. Zdeněk Vöfl

Více informací: www.petr-hlavacek.eu/projekt/metodika-kontribuce-investoru

Videozáznam z OTTA: vimeo.com/617978555

probíhající změny územního plánu v Praze:

bydlení, transformace brownfieldů a areálů, pracovní příležitosti, nové čtvrti

377 změn ÚP

Aktuálně se v Praze pořizuje cca 700 změn ÚP, z toho 377 týkajících se bydlení; jedna stojí více než 1 000 000 Kč z veřejného rozpočtu

flexibilní strukturální územní plán — Metropolitní plán

silná role samospráv — moderace dohod městům

rozvoj čtvrtí — nová Metodika s pravidly pro investory

rychlé a efektivní fungování procesů a magistrátu

podrobnější dokumentace — regulační studie

rekodifikace a městské stavební předpisy — PSP

Z odůvodnění Metodiky: v jakém kontextu materiál vzniká a na čem aktuálně hl. m. Praha a gesce územního rozvoje pracuje

„Současné platný územní plán se tvořil před mým zvolením do funkce primátora v druhé polovině devadesátých let. Jedním z důvodů mého váhání, zda jej doprojednat a schválit v roce 1999, byl i názor, že je ‚příliš řídký‘, tedy že nedovolí potřebnou hustotu zastavění a racionální využití území. Při podpisu plánu jsem se vyjádřil do médií, že pevně věřím, že do deseti let bude mít Praha nový plán. Dnes, po dvaceti letech jeho platnosti, je již zcela evidentní, že pro zdravý růst a hospodárné využití území Prahy jsou jeho změny vedoucí k úspornému nakládání s územím města nezbytností.“ citace: Ing. arch. Jan Kasl, bývalý primátor hl. m. Prahy, předseda ČKA

K EMISÍM CO₂ VE STAVBÁCH

Zásadním úkolem pro zmírnění oteplování planety je v nadcházejících 20–30 letech radikálně snížit emise CO₂ a postupně dosáhnout uhlíkové neutrality.¹ Stavebnictví je, podobně jako energetika, jeden z klíčových sektorů, protože se stavěním a provozem budov je spojeno asi 40 % všech emisí CO₂.²

Dobrá zpráva na tom je, že je v našem oboru velký potenciál emise snížit – máme tedy příležitost ke zmírnění klimatické krize přispět.

Jde jednak o emise CO₂ produkované provozem staveb, které lze snížit hlavně zmenšením potřeby stavby vytápět a chladit. Proto má význam koncept staveb s téměř nulovou spotřebou (NZEB), staveb energeticky pasivních nebo ještě lépe plusových. Při pohledu na celoživotní cyklus stavby je vidět, že čím úspornější je provoz, tím roste podíl energie, a tedy i emisí CO₂ vázaných ve stavbě samotné – u konvenční budovy je to asi 20–25 %, ale u NZEB kolem 50 %.

Energetická úspornost je zakotvena v legislativě, od začátku roku 2022 zase důrazněji.³ A nutno dodat, že úkol snižování emisí CO₂ se týká nejen domů, ale i krajinářských staveb nebo staveb dopravní a technické infrastruktury.

Chybí nástroje posuzování emisí uhlíku

Energie, a tedy i emise CO₂ vázané ve stavbách v Česku zatím běžně neposuzujeme. Chybí metodika, jak uhlíkovou stopu počítat, důvěryhodný zdroj dat o materiálech i jednoduché nástroje pro takové posouzení, které by měli architekti a projektanti k ruce. Zkrátka v posuzování vázaných emisí uhlíku jsme tam, kde bylo posuzování energetické efektivity před patnácti lety.

Postup jinde v Evropě je ale významný. Skandinávské státy, z nichž nejdále je Finsko, budou brzy posuzování emisí CO₂ ve stavbách zavádět. Hodnocení uhlíku je obsaženo v Taxonomii EU,⁴ podle které se budou směřovat evropské investice, a již dnes je vidět, že investoři začínají uhlík sledovat kvůli lepšímu přístupu k financování bankami. V příštím roce v EU proběhne i během českého předsednictví velká debata k energetické směrnicí EPBD, která pravděpodobně přenesne důraz z energetické úspornosti na uhlíkovou stopu.

Spolupráce ČKA s odborníky

Aby se nějaký pokrok udal i v Česku, uspořádala Pracovní skupina pro udržitelnost setkání s některými důležitými hráči na tomto poli – zástupci UCEEB, kde se tímto

tématem zabývá tým pod vedením Antonína Lupíška, Jiřím Cihlářem z poradenské společnosti Cevre, s. r. o., a zástupci Archicadu a Allplanu. Mezi jiným bylo řečeno, že existuje řada databází o materiálech s různou přesností a důvěryhodností údajů (např. švýcarská Ecoinvent, a že je nutná německá Ökobaudat propojená s nadnárodním systémem Indata nebo třeba český poněkud polomrtvý Envimat), a že je nutná jejich koordinace, zpřesnění a sjednocení metodiky nejlépe na úrovni EU. Současně je více nástrojů pro posuzování vázaného CO₂ – SBTool, Environmentální kalkulačka Nové zelené úsporám, EnviBIM, OneClickLCA apod. V Cevre si vytvořili svůj nástroj založený na SketchUp modelu.

Stavebnictví má největší potenciál snížit CO₂

Následovalo pozvání na seminář o uhlíku, který pořádal UCEEB a jehož jsem se účastnil spolu s kolegou Adamem Rujbrem. Antonín Lupíšek upozornil, že stavebnictví je sektor s největším potenciálem snížení CO₂ nákladově optimálním způsobem. Marie Nehasilová prezentovala softwarové nástroje, které na UCEEB vytvořili pro DekSoft. Pozornost UCEEB se také soustředí na beton, kterého bývá ve stavbách hodně a kvůli energeticky náročné výrobě cementu má emise uhlíku vysoké. Adam Rujbr prezentoval porovnání různých skladeb konstrukcí, které si dělali v Archicadu, a upozornil, že není jasný zdroj dat o materiálech.

Cílem našich snah je přinést toto téma do diskuse a zajistit pro architekty informace. Prvním krokem by mělo být školení o CO₂ pro architekty, které zajistí UCEEB. Uvede architekty do tématu a vysvětlí jim hlavní principy navrhování nízkouhlíkových staveb.

Ideální by bylo, aby byla data o projektu stavby propojena přes BIM model s databázemi CO₂ pro jednotlivé materiály a konstrukce, a to už v rané fázi návrhu, což by umožnilo optimalizovat návrh v koncepční fázi, tedy ve chvíli, kdy je to neefektivnější a nejjednodušší. Současně nesmí docházet k podhodnocení honoráře za fázi studie. Nízkouhlíkové stavění je v Česku brzděno také zastaralými požárními normami, které neumožňují plně využívat možnosti dřeva. I v této oblasti se ČKA angažuje a mimo jiné se zapojila do podpory užití dřeva iniciované Ministerstvem zemědělství.

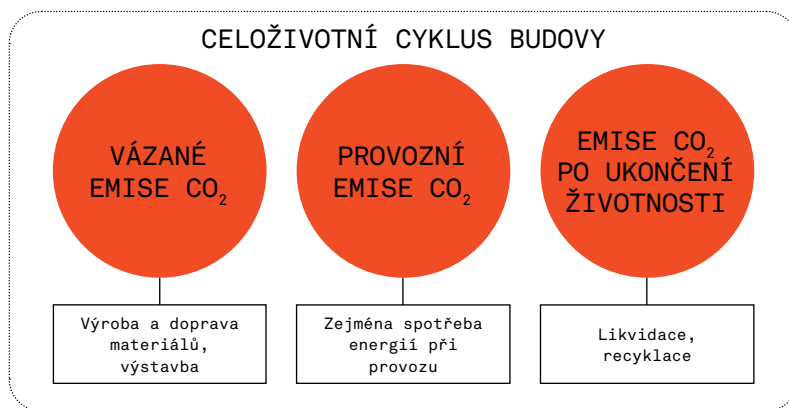
Pokud máte v této oblasti vlastní zkušenosti, nějaké doporučení nebo víte, co byste se chtěli dozvědět, napište mi, prosím, na adresu:

→ david.mares@triarchitekti.cz

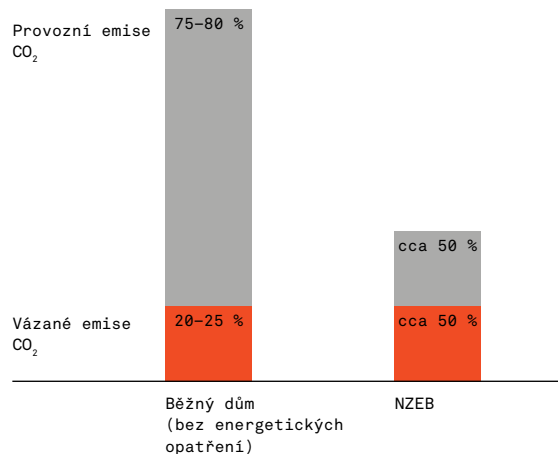
David Mareš
Člen PS Udržitelnost ČKA

1. Co neutralita přesně znamená a další užitečné informace podané graficky názorně naleznete na webu Fakta o klimatu.
2. Z výsledků Global Status Report 2018 vyplývá, že stavebnictví se na globálních emisích podílí téměř 40 %, přičemž 28 % připadá na emise z provozu budov a 11 % na samotnou výstavbu a materiály; pro srovnání, tolik veřejně diskutovaná letecká doprava se na globálních emisích podílí (před covidovým útlumem) 2,8 %.
3. Vyhláška č. 264/2020 Sb. od 1. 1. 2022 zásadním způsobem mění požadavky na energetickou náročnost novostaveb.
4. Viz článek Pavla Martinka v Bulletinu ČKA 3/2021, s. 55–59.

CELOŽIVOTNÍ CYKLUS BUDOVY

Emise v celoživotním cyklu budovy

Orientační srovnání emisí CO₂ u domu bez energetických opatření a domu s téměř nulovou spotřebou energie (NZEB)

KULATÝ STŮL: ROZVOJ MĚST A VEŘEJNÉ STAVBY

Veřejné budovy a veřejné prostory se v posledních letech dostávají stále více do hledáčku pozornosti samospráv i širší veřejnosti. Přesto jejich architektonickou kvalitu řeší spíše menšina osvětlených měst a obcí. V květnu uspořádal Časopis ASB ve spolupráci s ČKA kulatý stůl na téma Rozvoj měst a veřejné stavby. O své zkušenosti s veřejnými zakázkami se kromě architektů podělili především představitelé menších i větších samospráv celku.

Jaké máte zkušenosti z posledních let se zadáváním veřejných zakázek na veřejné stavby?

Daniel Brýdl (starosta Litomyšle)

V Litomyšli jsem navázal na třicet let přede mnou, a tak se snažím to nezkazit. Důležitou roli v kontinuitě hraje městská architektka Zdeňka Vydrová, která třicet let spolupracuje s městem. Co se nám opravdu podařilo, je inspirovat soukromé investory. Například jeden obchodní řetězec na náš požadavek udělal architektonickou soutěž a nyní bude mít jeho supermarket v Litomyšli zelenou střechu, bude bez billboardů, obložen dřevem a porostlý zelení. Jsme o krok napřed před ostatními městy v tom, že když se chystá stavět dům obyvatel Litomyšle, tak očekává tlak na kvalitu v architektuře. Dopředu ví, že si musí vzít ar-

chiteka, že vše musí projednat s městskou architektkou, a teprve pak jde na stavební úřad.

Vladimíra Sýkorová (starostka Máslovic)

My jsme malá obec, máme 371 obyvatel. Za sebou máme zatím rekonstrukci hospody v centru obce. Tu jsme financovali sami. Architektonická soutěž, výběr firmy i rekonstrukce proběhly celkem bez problémů. Nyní nás čeká rekonstrukce druhé budovy, tentokrát s pomocí dotace. A toho se obávám, protože už narážíme na problémy. Architekti museli v projektu přepracovávat popis, nesměl tam být jediný konkrétní název materiálu. Nyní nás čeká výběrové řízení na realizátora. Máme dotaci na devět milionů, ale bojím se, že nám finance kvůli zdražování v poslední době nebudou stačit. Také uvažuji o tom, že bychom na radnici spolupracovali s architektem.

Martin Kupka (první náměstek hejtmanky Středočeského kraje a starosta Líbeznic)

Za posledních deset let se nám podařilo zorganizovat pět architektonických soutěží. Když jsme začali s první soutěží, bojovali jsme s Českou komorou architektů o to, aby přistoupila na podmínky soutěže pro malou obec. V té době totiž kritéria byla tak náročná, že zapojit malou obec do architektonické soutěže bylo nemožné. Myslím, že i tím se trochu uvolnila možnost soutěžení pro drobné soutěžitele, jako jsou Líbeznice nebo Máslovice. Argumentovali jsme tehdy tím, že by Praha neměla generovat většinu stavebních počínů, natož architektonických. Říkali jsme, že otevření možnosti soutěžení pro architekty v malých místech umožní kultivovat prostředí po ranách reálného socialismu, například po bytovkách, které se stavěly na venkově, a že budou i na venkov přicházet zajímavé počiny.

Radka Vladyková (výkonná ředitelka Svazu města a obcí)

Pokud mám mluvit jako bývalá starostka Jesenice, tak my jsme měli tu nevýhodu, že se jedná o nárazníkovou zónu, velmi atraktivní pro developery. Je tam velká migrace obyvatel, žijí tam mladé rodiny, které v místě nezapouštějí kořeny. Z pohledu Svazu měst a obcí se snažíme dávat lidem k jednomu stolu, nechat je mezi sebou komunikovat, protože starosta nejvíce věří zase starostovi a primátor primátorovi. Tato jejich interakce a možnost diskuse je nejcennější. Máme i rubriku „Kudy cesta nevede“, kde jsou starostové ochotní se podělit o slepou uličku.

Co se ČKA v rámci spolupráce s městy a obcemi daří, a co naopak nedaří?

Petr Lešek (místopředseda ČKA a spoluzakladatel atelieru Projektil)

Potvrzuji, že menší obce jsou tahouni, ne Praha nebo Brno ani Plzeň. Z čísel vychází, že v malých obcích, pokud je zájem, se daří realizovat kvalitní projekty daleko snáz. Ukazuje se, že blízkost v komunitě je důležitá a že zájem přináší ovoce. Ve velkých městech je problém – je tam hodně lidí, komunikace je komplikovaná a dohoda obtížnější.

Milan Svoboda (člen PS ČKA Soutěže a spoluzakladatel Ateliéru Cihlár-Svoboda)

Souhlasím s tím, že v menších obcích je to daleko osobnější, což se ve velkých městech ztrácí. Pracoval jsem patnáct let v Plzni na Útvaru koncepce a rozvoje a měl jsem na starosti územní plán, strategický plán i zkvalitňování veřejných prostor. Největším úspěchem z té doby jsou kašny na náměstí Republiky. Probojovat jejich realizaci, byť s chybami, které mají, byl obrovský boj. A bez politiků by to nešlo.

Jsem moc rád, že se začínají angažovat kraje. Královéhradecký kraj pořádá tři nebo čtyři soutěže.

Komplikovanost, která soutěže provází, nevyplývá sama o sobě ze Soutěžního řádu ČKA, ale z kombinace se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Pořádání soutěže je pro obce s malým rozpočtem finančně náročné.

Dalším z problémů je obava z toho, že ČKA bude do projektu příliš mluvit a bude určovat, jak má stavba vypadat. To ale není pravda. My garantujeme svým členům, že když se vyhlásí soutěž, tak má nějakou kvalitu. Že je zadavatel nepodvede v podmínkách, ve smlouvách a tak dále. To je naše úloha. Hájíme kvalitu stavění, kvalitu navrhování.

Martin Kupka

Já budu hájit architektonické soutěže i proto, že v okamžiku, kdy musíte získat regulérním způsobem, tedy cestou veřejného výběrového řízení, projektanta, forma architektonické soutěže vám to umožní s větším důrazem na kvalitu soutěžení a kvalitu stavby. Byrokracie spojená s architektonickou soutěží není o tolik větší než s běžnou veřejnou zakázkou obdobného rázu.

Diskuse poroty v rámci soutěží vedla vždy k expertnímu rozboru toho, co předložily architektonické kanceláře. Sám bych si netroufl říct, že sami vybereme nejlépe proto, že jsme zvoleni ve svobodných volbách.

Často jsme se v rámci výběru shodli na možném vítězi, a při studiu návrhu se do dalšího jednání ukázalo tolik lidí, které se v návrhu objevily, že bez podrobného studia bychom nemohli dobře rozhodnout. Když je architektonická soutěž dobře vedená, tak je schopna eliminovat nesolidnost architektonického návrhu, který se také může objevit.

Vytváří se tlak na to, aby ve veřejném soutěžení obecně větší roli hrála kvalita. Podstatné je slepě se nezaměřovat na cenu, ale sledovat to, co řeší každá normální domácnost. Aby dostala za peníze, které má k dispozici, maximální kvalitu.

Také se ale děsím toho, co přichází spolu s ideologií, která hlásá, že Evropa má být bezuhlíková. Historický úspěch Evropy tkvěl v tom, že inovace jsou založené na důrazu na kvalitu a opírají se o vědu. V ten okamžik dochází k základnímu pokroku a ke zlepšení ve vztahu k životnímu prostředí. Evropa zapomíná na to, co jí zejména ve dvacátém století vyneslo do popředí civilizačního vývoje.

Proč jste se rozhodli pro architektonickou soutěž u projektu rekonstrukce hospody se společenským sálem v Máslovicích?

Vladimíra Sýkorová

Nejdříve jsem uvažovala o zadání tří studií. Ale poté jsem se uchýlila k architektonické soutěži, hlavně kvůli transparentnosti. Občané jsou podezíraví a já jsem se bála jim říct: vybrala jsem tři studie, které jsou kvalitní. Mohli by mít podezření, že za tím mohou být nějaké vztahy a podobně. Přišlo mi to jako nejlepší řešení – sejde se více návrhů a ty budou posuzovat odborníci, porota.

Já bych si vůbec netroufla v našem složení sedmi zastupitelů posuzovat architektonický návrh. Navíc Česká komora architektů nám hrozně pomohla. Měli jsme úžasnou porotu. Když jsme třeba procházeli návrhy a mně se jeden líbil, tak mi architekti řekli: paní starostko, jestli máte k dispozici dvacet milionů korun, tak si tento návrh vyberte, je pěkný.

Ale ono to z obrázků nevypadalo, že by stavba mohla stát dvacet milionů. Kdybychom tento návrh vybrali se zastupiteli, tak bychom museli celý projekt zrušit, protože až posléze by vyšlo najevo, kolik bude realizace skutečně stát. Takže já jsem určitě pro architektonickou soutěž.

Jaká je vaše zkušenost z pozice dodavatele?

Roman Blažíček (jednatel společnosti Lasselsberger)

My se veřejných zakázek neúčastníme přímo. Jsme výrobcem materiálu. Bylo zde řečeno, že se za posledních třicet let žádná pořádná veřejná stavba nepostavila. Ale víme, že za předchozích sedmdesát let se postavilo obrovské množství zajímavých staveb. Když se dříve stavěl Obecní dům nebo Café Imperial, byly použity jen české výrobky. Dnes to tak není, ve veřejných zakázkách jsou dané určité možnosti, mantinely, které nejsou vždy pochopitelné. Pro starosty bude stále náročnější najít zdroje pro kvalitní stavění, které je vždy o něco dražší než to rychlé. Je třeba s tím do budoucna počítat.

Jak nahlížíte na nové kritérium sociálně a environmentálně odpovědného zadávání?

Radka Vladyková

Do § 6 zákona o zadávání veřejných zakázek přibylo další kritérium. Nově je od ledna letošního roku nutné dodržovat zásady sociálně a environmentálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Jak z hlediska teorie práva, tak i legislativy je tato podmínka vložena nešťastně. Nicméně my jsme se nakonec shodli, že když už tato podmínka je, budeme se snažit učit s tím starosty pracovat tak, aby to bylo maximálně ku prospěchu. Právě teď hledáme kritéria, která mohou být lehce nakloněna lokálním dodavatelům, kteří je lépe splní, i s ohledem na uhlíkovou stopu. Například materiál co nejbližší realizaci nebo servis do velmi krátké doby.

Co brání častějšímu vypisování architektonických soutěží?

Milan Svoboda

V ČKA se tomu věnujeme s velkým důrazem. Snažíme se vyvracet některé mýty. Například že je soutěž příliš dlouhá. Je delší než jiné výběrové řízení, ale s ohledem na celý projekt šetří čas. Máte totiž už předem k dispozici velké množství důležitých informací o vlastní stavbě, řadu problémů už poté nemusíte řešit, předejdete jim. Nakonec se příprava i realizace stavby zefektivňuje i finančně.

Vladimíra Sýkorová

Architektonické soutěže jsou výborné pro začínající architektky. Naše soutěž je toho příkladem. My jsme měli nízké odměny, byli jsme odrazováni, že se nám přihlásí jen studenti. Nepřihlásilo se samozřejmě žádné věhlasné studio, nicméně ty práce, až asi na dvě, byly velmi kvalitní. Architekti, kteří to vyhráli, jsou dnes věhlasní. Proto Máslovice mají rádi, protože to byl začátek jejich – doufám, že i do budoucna – úspěšné kariéry.

Není problémem architektonických soutěží také nepřesné stanovení stavebních nákladů?

Daniel Brýdl

Profesor Šik nám říkal, že ve Švýcarsku, kde působí, je architekt zodpovědný za finální cenu realizace stavby – když se rekonstruuje dům, architekt stanoví cenu realizace. V okamžiku, kdy by se měla překročit, musí navrhnout levnější řešení. Tohle u nás nedokážeme. Bojuji s tím, že ve snaze dodržet určitý detail architektky někdy nezajímá finální cena. Stává se, že architekt realizaci stále vrací k přepracování, kritizuje stavební firmu, že něco opomněla v rozpočtu. Stavební firma zase namítá, že v projektu nebyly řešené detaily. Kde je odpovědnost architekta za dodržení ceny realizace, když je ze strany města či jiného

zadavatele od počátku stanoveno, že se musí vejít do deseti milionů korun?

Petr Lešek

Ve Švýcarsku je jiná situace, tam je standardní součástí zadání, že architekt dělá technický dozor. Má na to lidi, které platí, o to je to dražší. Tím pádem garantuje i samotnou stavbu.

Je to náročné v tom smyslu, že se od architektů samozřejmě očekává, že stavba bude navržena kvalitně, že bude mít nějaký charakter, že bude držet pohromadě. Zároveň se předpokládá, že si architekt zajistil, že návrh někdo umí realizovat. Jako architekti prověřujeme realizovatelnost projektu. A architekt má pochopitelně touhu projekt dotáhnout a mít jej pod kontrolou.

Na druhou stranu není možné, aby zadavatel uvedl do zadání pouze: chceme školu pro patnáct tříd. Architekti potřebují, aby jim zadavatel byl partnerem a aby se o projektu bavili společně – co je akceptovatelné, co ne, co je drahé, co by nemělo využití. Pokud je již vyhlášena veřejná zakázka, přijdou otázky firem a zadavatel na ně teprve hledá odpověď, je to už bohužel pozdě. Projekční fáze projektu bývá v tomto směru často podceněná.

Daniel Brýdl

Kolikrát pomáhá to, co udělal můj táta jako starosta po revoluci – vzal autobus zastupitelů a jelo se do Rakouska. Když se měla stavět škola, vzal radu města a jel do Dánska. Dnes už se menší města jezdí ptát i k nám do Litomyšle. Je jednadvacáté století, jsme součástí Evropy, je třicet let po revoluci. Proč bychom měli stavět jinak než v Rakousku, Švýcarsku nebo Dánsku? Mezi novými starosty je velká chuť dělat svoji práci dobře. Vážím si starostů malých obcí. V těch lidech musí být obrovská chuť dělat dobro, chuť posouvat svou obec, a to je ohromně pozitivní.

Jolana Říhová

Krácceno redakci.

Článek byl publikován v zářijovém vydání časopisu ASB 4/2021 a je rovněž na www.asb-portal.cz

Foto Petr Novotný

KULATÝ STŮL: REKONSTRUKCE HISTORICKÝCH BUDOV

Obnova historických budov v Česku nebývá snadný úkol, a to jak z pohledu architektů, investorů, památkářů, tak realizačních firem. Přibývá oceňovaných realizací architektů, kteří přistupují k historickým stavbám s respektem, současně dokážou vnést inovativní řešení. Jindy takový přístup chybí nebo není umožněn. Časopis ASB ve spolupráci s Českou komorou architektů uspořádal 17. června kulatý stůl na téma Rekonstrukce historických budov. O své zkušenosti se podělili architekti, památkáři i zástupci samospráv, dodavatelé i správci historických budov.

V loňském roce jste získali Českou cenu za architekturu za rekonstrukci a novostavbu objektu Lasvit v Novém Boru. Jak projekt probíhal?

Štěpán Valouch (ov architekti)

Tím, že investor vypsala architektonickou soutěž, kterou se nám podařilo vyhrát, celá věc získala větší kredibilitu. Vybíralo se z více návrhů a projekt prošel určitým sítím, což může být pro průběh projektu lepší.

Jaká byla spolupráce s Národním památkovým ústavem?

Štěpán Valouch

Zajímavé je, že u některých menších projektů je spolupráce složitější než u některých větších. V tomto případě jsme přinesli návrh do Národního památkového ústavu v Liberci a začala s nimi velmi intenzivní komunikace. Je skvělé, když se projekt dostane do komise složené z více památkářů. Nebyl tam jeden úředník, který by měl zodpovědnost za rozhodnutí, jak bude konfrontovat sousedství kulturní památky a novostavbu. Vznikla platforma, kde se o věci diskutovalo. Pro nás se stalo vše schůdným, protože pochopili naši argumentaci, my jsme si vyslechli jejich argumenty a celé to byla dobře odvedená práce z obou stran. Existují jiné případy, kdy se projekt dostane za zavřeně dveře, k jinému úředníkovi, a diskuse není možná. Samozřejmě jde o to, co se chrání a jakým způsobem. Jsou však případy, kdy se chrání něco, co není nutné chránit.

Jak se projektovala rekonstrukce paláce hradu Helfštyňa?

Miroslav Pospíšil (atelier-r)

Byli jsme osloveni investorem, který měl obecnou představu o stavebních úpravách paláce na Helfštyně, ale nebyl s to získat potřebnou podporu u památkového ústavu. Navrhli jsme koncept řešení a po jeho úvodním představení jsme společně s investorem vytvořili tým. Odborníci z NPÚ byli jeho součástí a v pravidelných intervalech jsme se nad projektem potkávali. Diskuse byly často napjaté a my jsme pochopili, že ani mezi odborníky z NPÚ nepanuje jednotný názor, co se obnovy historických staveb týče. Nejsem schopen posoudit, zda je to dobře, nebo ne, ale někdy jsem měl pocit, že se v názorových neshodách ztrácí kontinuita s navrženým řešením a že odborný dialog není dialogem o konkrétní stavbě, ale o přístupu k rekonstrukci památek vůbec.

Konzervativní názor se snažil redukovat míru vstupu soudobé architektury do objektu, a to v takové míře, že navržené cortenové konstrukce redukcemi postupně ztrácely smysl. Řada podnětů, zejména co se týče

sanace původních konstrukcí, byla naopak velmi přínosná. Nicméně můj celkový pocit byl smíšený. Dialog s NPÚ byl pozitivní právě ve věcech obnovy původních konstrukcí a jejich sanace. Na druhé straně byl nejednotný ve věci posouzení soudobých zásahů do objektu.

Nabyl jsem dojmu, že je obtížné „památkářsky“ posoudit parametry soudobé architektury v kontextu památkové stavby. Pro konzervativnější památkáře je často nejjednodušším řešením nové architektonické zásahy vetovat a zaštiťovat se přítom vyššími principy ochrany našeho kulturního dědictví. Tím se ale jakýkoliv návrh, který se snaží o propojení současné architektury s historickou stavbou, jeví jako barbarský čin.

Positivní na celém procesu bylo to, že na rozdíl od našich předchůdců byla na začátku společně nastavena jasná pravidla pro rekonstrukci hradního paláce – zastřešení bez navýšení objemu stavby, zachování charakteru torzální architektury a požadavek, že nové konstrukce nesmí být destruktivně vkládány do konstrukcí původních.

Konkrétní parametry památkový ústav stanovil sám, nebo bylo potřeba si je vyžádat?

Miroslav Pospíšil

Tyto podmínky víceméně vyplynuly z podoby dřívějších návrhů. Nicméně projektování je dialog a v něm se objeví řada nových otázek a možností. Důležitý je vždy konstruktivní přístup na obou stranách, což je často velmi individuální. Jsme rádi, že jsme mohli tento proces absolvovat, navzdory tomu, že to bylo občas pro všechny hodně náročné.

Aleš Slivka (Prefa Aluminiumprodukte, s. r. o.)

My jako výrobce máme celou řadu dodávek na památkově chráněné objekty. Někde jsme byli schopni se s památkovým ústavem relativně bez problémů domluvit na použití našich materiálů, jinde narážíme na zásadní odpor. Myslím si, že i památkový ústav má určité mantinely a že i z metodik je možné uhnout, hledat jiné řešení. Je to pak opravdu na přístupu konkrétního člověka, který za to má zodpovědnost.

Jak vznikají stanoviska Národního památkového ústavu?

Jan Holeček (NPÚ)

Zaznělo zde, že památkáři to mají jednodušší, protože chrání, zatímco architekt s krumpáčem chce něco změnit. My máme zase někdy pocit, že to máme složitě, protože bráníme a sypeme písek do soukolí pokroku, a musíme obhájit to, že něco by mělo zůstat zachováno.

Určitě se snažíme stanovovat limity, ale není to stanovování limitů bouchnutím do stolu, ale je to vždy vzájemná diskuse. Z té se pak může zrodit vhodné řešení. Pravdou je, že složitější kauzy jsou z jistého pohledu v něčem jednodušší, neboť se na ně zaměřuje velká pozornost. I na naší straně se jim obvykle věnuje velký tým, krom toho vědomí komplikovanosti a závažnosti jaksi automaticky vede i k velkému důrazu na dosažení dohody.

Důležitá je rozhodně edukace – jak směrem ven, tak dovnitř. My samozřejmě v rámci ústavu vedeme debatu neustále. Často jde o složitou problematiku a je logické a přirozené, že názory někdy narazí. Je třeba si vzájemně naslouchat a snažit se hledat rozumné řešení.

Proč se soudobé řešení při obnově památek někde podaří prosadit, a jinde ne?

Ondřej Šefců (NPÚ)

Je důležité rozlišovat, zda se jedná o rekonstrukci, rehabilitaci, obnovu, či konverzi, z nichž každá úprava má svá specifika. Nemyslím si, že bychom na tom byli v České republice tak špatně, že se bojíme na domy sáhnout, ale je hodně důležité, abychom vedli dialog a abychom tyto kroky dělali uvážlivě. Památková péče se samozřejmě vyvíjí, jako se vyvíjí každý obor.

Protože jde o obor z principu konzervativní, tak se nevyvíjí zas tak rychle, jak by si někteří přáli, ale ono je to v zásadě dobře. My čerpáme ze zkušeností z minulých let a máme z čeho čerpat. Učíme se a snažíme se, aby se tento obor nevyvíjel až překotně. Pokud určitý dům zboříte, tak už podobný nikdy nepostavíte. Rozhlédněte se po naší zemi, a to mimo památkově chráněná území.

Uvědomíte si, co vše během dvacátého století vzalo za své, zmizela krásná vesnická sídla, krásná předměstí. Ano, je to nějaký vývoj, ale můžeme přemýšlet a diskutovat o tom, co všechno bylo nutné. Myslím, že je statisticky dokázáno, že v období stavebního boomu v padesátých a šedesátých letech v západní Evropě bylo zničeno více staveb než během druhé světové války.

Jak se na situaci v památkové péči dívají zástupci samosprávy?

Libor Honzárek (místostarosta Havlíčkova Brodů)

Já jsem už šestnáctým rokem ve funkci místostarosty v Havlíčkově Brodě. V sedmdesátých letech byly skoro dvě pětiny historického jádra zbourány, nahradila ho nová výstavba. To, co zbylo, bylo postupně degradováno, zájem o historii nebyl. Naskytla se mi příležitost toto zastavit a revitalizovat to, co ještě zbylo. Shodli jsme se s opozicí a spojili se s kvalitním ateliérem Burian-Křivínka.

Podařila se nám symbióza s památkovým ústavem, scházeli jsme se a myslím, že jsme za patnáct let město posunuli do docela solidní podoby. Například jsme zbourali panelový dům, který stál na původní stezce. Dnes je naprostá většina obyvatel s provedenou revitalizací spokojena, ale na samotném počátku procesu nás mnoho lidí chtělo vyhodit z okna jako při defenestraci.

Ale protože jsme měli dobrou podporu u architektů a památkářů, tak jsme to zvládli. Mohu podtrhnout, že je to zejména na vůli a spolupráci, a je možná jedno, jestli architekti vtáhnou do diskuse památkáře, nebo památkáři architektky.

Martin Laštovička (náměstek primátorky města Jihlavy)

Mě památky a architektura vynesly do politiky, mám na starosti městskou památkovou péči. V Jihlavě máme stále rány v organismu města, jako je slavný jihlavský Prior a jiné. Je tam vybouraná židovská čtvrť, obchvat města ze sedmdesátých let úplně oddělil gotické hradby od barokních, takových neřešitelných problémů je mnoho.

To, co jsem chtěl udělat s městskou památkovou rezervací, se nedaří tak rychle. Povedlo se nám však získat dotaci z Norských fondů na dům na Masarykově nám. 21, jíž se ujal architekt Marek Štěpán.

Jaká je zkušenost ostatních architektů?

Marek Tichý (TaK Architects)

Já mám tu smůlu nebo štěstí, že pracuji skoro třicet let v pražské památkové rezervaci, a projektů jsme s památkáři udělali desítky či stovky. Byl bych proto stejně kritický směrem k architektům jako směrem k památkářům. Při jde mi, že je to jako jakýkoliv jiný dialog, který vedeme ve

společnosti. A my ho bohužel často vést neumíme, nejsme nastavení na to se dohodnout.

A teď mluvíme za architektky i za památkáře. My se vzájemný dialog učíme společně už třicet let. Teď nám to jde rychleji, ale když přijdou mladší kolegové a narazí na mladého památkáře, tak to, co my starší vydiskutujeme za čtrnáct dní, oni dělají dva roky. Troufám si tvrdit, že jsme se naučili si věci vysvětlit, nemáme ambici se o všem přesvědčit, protože každý stojí trošku jinde, zachováváme si ale i po letech schopnost vést spolu dospělý dialog, věci si říct, neschovávat se před sebou v kancelářích a psát si komentáře ke stanoviskům.

Ne vždy se shodneme, ne vždy to dopadne, ale často se to povede. Věřím v připravenost, v zodpovědnost, v dialog. Ten se ale musí učit celá společnost, architektky, památkáře ani jiné účastníky stavebního procesu nevyvíjíme. Máme asi také štěstí, že pracujeme v Praze, zde je odbornost na pracovištích poměrně vysoká. Většinou se povede napříč pracovištěm poskládat tým, který začíná archeology a končí restaurátory, a někdo z nich spoluprací moderuje. Podobný přístup se asi nedá úplně očekávat na mimopražských pracovištích.

Libor Fránek (FAID studio)

Kromě toho, že by památkář měl mít určité povědomí o historii a kvalitě, dědictví architektury z historického odkazu, tak by měl mít povědomí také o konstrukcích a technologiích rekonstrukcí. Když za nimi přijdu a mluvím s nimi o navrhovaném řešení, tak tyto znalosti chybí. Očekával bych větší vzdělanost. Mají svoji funkci, pravomoc, ale chybí mi u nich určitá ochota naslouchat a posunout projekt dál.

Na jaké bariéry narazíte jako stavební technik na vikariátu v Táboře?

Miroslav Vavřík (stavební technik vikariátu Tábor)

Náš vikariát představuje severní území českobudějovické diecéze. Již třináct let se snažíme zachraňovat kostely a fary ve vlastnictví jednotlivých farností. Na starost mám asi pětadesát kulturních památek a nově jednu národní kulturní památku. S památkáři spolupracuji téměř denně. Jelikož zastupuji farnosti i při přípravě dotací, tak pro každou žádost musím zajistit stavební připravenost. A u památkového stanoviska to začíná. Spolupráce s památkáři je pro nás proto důležitá a musím říci, že i velice přínosná. Někdy se však naše pohledy na věc rozcházejí. Řešili jsme například obnovu střešního pláště a hledali jsme materiál, který by zajistil delší životnost než v současnosti dostupný nástupce eternitových šablon. Záměr byl nahradit dosluhující eternit hliníkovou šablonou. To se však nesetkalo s pochopením. Kvůli těžké krytině vybrané památkáři jsme nakonec museli upravit celý historický krov. Otázkou zůstává, co je pro památku menší zásah.

Jak postupovat, kde se nedaří dohodnout?

Ondřej Šefců

Pokud v rámci jednání narazíte na památkáře, který nemá potřebnou kvalifikaci, či s ním nemáte dobrou zkušenost, můžete si v rámci procesu projednávání vyžádat přítomnost nadřízeného. Můžete také komunikovat s příslušným správním úřadem, což je obvykle odbor kultury pověřené obce nebo krajského úřadu. Máte rovněž možnost v rámci správního řízení oponovat názor památkářů z NPÚ. Pokud snesete pádné důkazy, úřad vám může vyhovět. Pochopitelně v regionech, v menších obcích je těžké sehnat úředníky s potřebnou kvalifikací. Je pravda, že mnoho památkářů má vzdělání spíše v humanitních oborech a pro některá specifická jednání nemají potřebné znalosti a zkušenosti.

Ale deficit je i na straně projektantů, na vysokých školách se adeпти také nenaučí, jak vyspravit prasklou klenbu nebo podchytit pilíř. A málokterý statik umí památkovou statiku, to je hodně těžký obor. Nezbyvá než se učit v terénu, naslouchat, požádat zkušenější kolegy, učit se z příkladů a realizací – kvalitních i pochybných.

Jsem místopředsedou společnosti STOP – Společnosti pro technologie ochrany památek, kde pořádáme dvacet pět let mezioborové semináře. Zde se snažíme šířit osvětu a podpořit mezioborovou komunikaci, propojujeme památkáře, statiky, technology, chemiky, vysokoškolské pedagogy, podporujeme mezioborovou komunikaci a snažíme se bránit šíření neoborných názorů či různých nesmyslů.

Marek Tichý

Chtl bych zdůraznit tři důležité podmínky úspěšného projektu spojeného s památkovou obnovou a ochranou, které tu zazněly, a těmi jsou odbornost, dialog a čas. Mimořádně důležitý je zejména čas na předprojektovou přípravu.

Jak je to s metodickými příručkami Národního památkového ústavu? Existuje možnost jejich změn, pokud jsou v něčem zastaralé?

Ondřej Šefců

Metodiky jsou k dispozici na webu NPÚ zdarma ke stažení. V tištěné podobě lze většinu koupit také na e-shopu. Metodiky nejsou zákon, je to návod, jsou to určité opěrné body. Můžeme se jimi řídit a v odůvodněných případech nemusíme. Je hloupé, když někdo poruší metodické zásady, a pak není schopen to odůvodnit.

Jaké změny vyplývají ve vztahu k památkám a památkové péči z nového stavebního zákona?

Jan Holeček

My jsme nesouhlasili s tím, jak byl zákon na začátku připravován. Byly v něm návrhy, které by celé rozhodování změnila a možná by hraničily s likvidací památkové péče. Pokud však vím, tak způsob rozhodování by měl být zachován, s výjimkou staveb na území ochranných pásem, což byl domluvený kompromis. Otázka je, v jakém znění bude zákon nakonec schválen. Předpokládá se, že v případě přijetí nového stavebního zákona pak budou změny do památkového zákona propsány formou příslušných novelizací.

Jolana Říhová
Kráčeno redakcí

Článek byl publikován v zářijovém vydání časopisu ASB 4/2021.
Plné znění též na www.asb-portal.cz

Foto Petr Novotný

KULATÝ STŮL: AKUSTIKA V ARCHITEKTUŘE

Akustika je oblastí, která se mnohdy začíná řešit až v momentě, kdy už je pozdě. Špatné akustické podmínky přitom mají prokazatelně vliv na zdraví lidí. Časopis ASB ve spolupráci s Českou komorou architektů uspořádal 21. října kulatý stůl na téma Akustika v architektuře. O své zkušenosti se podělili experti z oboru akustiky nebo zástupce developerů.

Pozvání k diskusi přijali Jiří Nováček z Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT, dále jednatel společnosti Aveton Tomáš Hrádek, produktový manažer ze společnosti JRD Petr Valeš a jako zástupci partnera kulatého stolu Saint-Gobain Construction Products Pavel Rydlo z divize ISOVER a Milan Daněk z divize Rigips.

Záznam z kulatého stolu viz
www.asb-portal.cz

KULATÝ STŮL: ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY VÝSTAVBY A SNIŽOVÁNÍ UHLÍKOVÉ STOPY

Udržitelnost se postupně stává zásadním tématem pro všechna odvětví lidské činnosti, do popředí se dostává v poslední dekádě v České republice také v architektuře a stavebnictví. Jak je v praxi naplňována v letošním roce nově zavedená povinnost zohledňovat environmentální kritéria u veřejných zakázek?

Časopis ASB ve spolupráci s Českou komorou architektů uspořádal 16. září kulatý stůl na téma Environmentální aspekty výstavby a snižování uhlíkové stopy.

Pozvání přijali architekti Jan Kasl, předseda ČKA, Josef Tlustý, člen pracovní skupiny ČKA Udržitelnost a Rady Centra pasivního domu, dále architekt Ivo Koukol, architekt a vědecko-výzkumný pracovník UCEEB ČVUT Jan Růžička, Eva Nykodymová ze společnosti Skanska, Lenka Matějčíková ze společnosti Arcadis Czech Republic a Petr Dobrý ze společnosti CEMEX Czech Republic.

Záznam z kulatého stolu přetiskneme v příštím čísle Bulletinu ČKA 1/2022.
Plné znění viz www.asb-portal.cz

NOVĚ AUTORIZOVANÉ OSOBY ČKA

I v letošním roce proběhlo několik ceremoniálů spojených s autorizačním slibem nových členů. Dne 24. února 2021 se konal slib v sídle České komory architektů na etapy po skupinkách za velice přísných protiepidemiologických opatření. Další slib se konal 21. června 2021 v CAMPu (Centrum architektury a městského plánování v Praze), rovněž za dodržení přísných bezpečnostních podmínek. Poslední slib se uskutečnil na svém běžném místě v Hlavním sále Valdštejnského paláce Senátu ČR, a to až po roce dne 25. října 2021.

Připravila Milena Ondráková

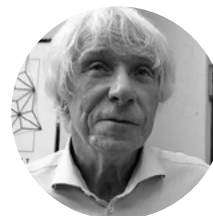
Slib složen 24. února 2021	č. autorizace	Ing. arch. Lenka Míková	5112
Ing. arch. Vít Moler	5077	Slib složen 21. června 2021	č. autorizace
Ing. arch. Kateřina Harazimová	5078	Ing. arch. Zdeněk Chmel	5113
Ing. arch. Josef Knotek	5079	Ing. arch. Martina Hladíková	5114
Ing. arch. Ivana Kuchařová	5080	Ing. arch. Jiří Hořínek	5115
Ing. arch. Jan Foltýnek	5081	Ing. arch. Martin Foldyna	5116
Ing. arch. Daniel Kuda	5082	Ing. arch. Barbora Pospíšilová	5117
Ing. arch. Jiří Chyba	5083	Ing. arch. Martin Velecký	5118
Ing. Dalimil Hrádek	5084	Ing. arch. Kateřina Páterová	5119
Ing. Kateřina Gajdošová	5085	MArch Zdeněk Liška	5120
Ing. Ondřej Valigura	5086	Ing. arch. Tomáš Madro	5121
Ing. arch. Táňa Hložková	5087	Ing. arch. Kateřina Horych	5122
Ing. arch. Julie Tichá	5088	Ing. arch. Štěpán Hirsch	5123
Ing. arch. Romana Bedrunková	5089	Ing. arch. Jiří Horský	5124
Ing. arch. Miroslav Krejčíř	5090	Ing. arch. Jan Korčák	5125
Ing. arch. Patrik Janoušek	5091	Ing. arch. Jaroslav Matoušek	5126
Ing. arch. Zdeněk Pech	5092	Ing. arch. Ondřej Starý	5127
Ing. arch. et Ing. Radka Leláková	5093	Ing. arch. Ivana Šefčíková	5128
Ing. arch. Jakub Chaloupek	5094	Ing. arch. Miroslav Strnad	5129
Ing. arch. Tereza Březovská	5095	Ing. arch. David Hliněný	5130
Ing. arch. Matěj Hunal	5096	Ing. arch. Jakub Stýblo	5131
Ing. arch. Daria Johanesová	5097	Ing. arch. Dan Merta	5132
Ing. arch. Stanislava Blažková	5098	Ing. arch. Petr Svoboda	5133
Ing. arch. Magdaléna Pechová	5099	Ing. arch. Jiří Bosák	5134
MgA. Ing. arch. Markéta Jurečková	5100	Ing. arch. Tomáš Havelka	5135
Ing. arch. Barbora Jobová	5101	Ing. arch. Jiří Müller	5136
Ing. arch. Jaromír Krejčí	5102	Ing. arch. Břetislav Krejsa	5137
Ing. arch. Robert Martínek	5103	Ing. arch. Pavla Matějka Enochová	5138
Ing. arch. Adam Bohatý	5104	Ing. arch. František Bosák	5139
MgA. Dušan Štefanič	5105	Ing. arch. Tomáš Císař	5140
Ing. arch. Filip Šefl	5106	Ing. arch. Eduard Sojka	5141
Ing. arch. Miloš Munzar	5107	Ing. et Ing. arch. Jakub Novotný	5142
Ing. arch. Tomáš Vrtek	5108	Ing. arch. Jakub Loučka	5143
Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D.	5109	Ing. arch. Ondřej Pokorný	5144
Ing. arch. Štěpán Tomš	5110	Ing. arch. Martina Bartošová	5145
Ing. arch. Václav Derner	5111	Ing. arch. Petr Bočan	5146

Ing. arch. Petr Vokál	5147	Ing. arch. Arnošt Janko	5182
Ing. arch. Adam Pokorný	5148	Ing. arch. Jiří Lukáš	5183
Ing. arch. Jitka Hovorková	5149	Ing. et Ing. Lenka Chlanová	5184
Ing. arch. Sandra Gulázišiová	5150	Ing. arch. Lucie Holan Pavlišťiková	5185
Ing. arch. Jitka Žajdlíková	5151	Ing. arch. Miroslav Peterka	5186
Ing. arch. Vojtěch Pánek	5152	Ing. arch. David Mayer	5187
Ing. arch. Martin Stočes	5153	Ing. arch. Dominik Daněk	5188
Ing. arch. Vojtěch Pimek	5154	Ing. arch. Petra Coufal Skalická	5189
Ing. arch. Milan Kašpar	5155	Ing. arch. Martina Donátová	5190
Ing. arch. Jan Svoboda	5156	Ing. arch. Marcela Vesecká	5191
Ing. arch. Lukáš Houser	5157	Ing. arch. Jan Rubeš	5192
Ing. arch. Vojtěch Lichý	5158	Ing. arch. Zuzana Froňková	5193
Ing. arch. Tereza Procházková	5159	Mgr inž.arch. Magda Sobotková	5194
Ing. arch. Radka Končická	5160	Ing. arch. Tereza Domabylová	5195
Ing. arch. Jindřich Brož	5161	Ing. arch. Edvard Papcun	5196
Ing. arch. Tomáš Horák	5162	Ing. arch. Dominika Kraftová	5197
Ing. arch. Kamila Davidová	5163	Ing. arch. Tomáš Kopecký	5198
Ing. arch. Jan David	5164	Ing. arch. Jana Kavalcová	5199
Ing. arch. Jiří Ptáček	5165	Ing. arch. Ondřej Vojtíšek	5200
Ing. arch. Josef Krejčí	5166	M.Arch Vít Forman	5201
Slib složen 25. října 2021	č. autorizace	Ing. arch. Pavel Podlípny	5202
Ing. arch. Václav Pavlík	5167	Ing. arch. Jan Šembera	5203
Ing. arch. Miroslav Matějka	5168	Ing. arch. Michal Siazik	5204
Ing. arch. Václav Slovák	5169	Ing. arch. Radek Janoušek	5205
Ing. arch. Michal Bartyzal	5170	Ing. arch. Milada Hejdová	5206
Ing. arch. Marek Wojnar	5171	Ing. arch. Gabriela Brzobohatá	5207
Ing. arch. et Ing. Petr Svoboda	5172	Ing. arch. Petr Brzobohatý	5208
Ing. arch. Jakub Čaha	5173	Ing. arch. Karel Adamec	5209
Ing. arch. Martin Herzán	5174	Ing. arch. Jakub Smolka	5210
Ing. arch. Pavel Zamazal	5175	Ing. arch. Petr Lick	5211
Ing. arch. Marcela Doležalová	5176	Ing. arch. Ondřej Králík	5212
MSc. Tomáš Kozelský	5177	MgA. Bibiana Stibitz	5213
Mgr inž.arch. Katarzyna Kaźmierczak	5178	Ing. arch. Michaela Zucconi	5214
Ing. arch. Lukáš Pitoňák	5179	Ing. arch. Lukáš Kohout	5215
Ing. Lucie Tlustá	5180	Ing. arch. Pavel Špringl	5216
Ing. Lubor Smejtek	5181		

Seznam usazených osob	
Slib složen 24. února 2021	č. autorizace
M.Arch Jana Kefurtová	00120/R
M.Arch Ryan Manton	00121/R
Slib složen 21. června 2021	č. autorizace
Ing. arch. Iveta Kusendová	00122/R
Slib složen 25. října 2021	č. autorizace
Architect Dagmar Zvoníčková	00123/R
MArch. Lukas Pázmándy	00124/R

Ing. arch. Alžběta Skramlíková	00889	02. 10. 2021
Ing. arch. Zdeněk Fučík	01499	05. 11. 2021
Ing. arch. Petr Štěrba	01636	14. 11. 2021

ODEŠEL MILAN PITLACH

Dne 31. 8. 2021 zemřel v Düsseldorfu po dlouhé nemoci český architekt a fotograf Ing. arch. Milan Pitlach. V posledních době zpracovával záznamy do osobitých výstav a publikací. Na půdě ČKA opakovaně přednášel své zkušenosti ze zahraniční praxe.

ARCHITEKTONICKOU KOMUNITU V ROCE 2021
OPUSTILI

Na konci roku 2020 a v roce 2021 navždy opustili řady autorizovaných osob někteří členové ČKA. Se vzpomínkou uvádíme jejich jména.

Připravila Milena Ondráková

Ing. arch. Jaroslav Herčík	01417	20. 11. 2020
Ing. arch. Milan Teigiser	03206	16. 12. 2020
Ing. arch. Aleš Höll	02212	11. 01. 2021
Ing. Jiří Finger	01138	24. 01. 2021
Akad. arch. Ing. Petr Krejčí	00578	24. 01. 2021
Ing. arch. Karel Plocek	00012	13. 02. 2021
Ing. arch. Karel Janoušek	02322	17. 02. 2011
Ing. arch. Marie Jiříčková	02416	04. 03. 2021
Milena Sedláčková	01682	07. 03. 2021
Ing. arch. Bedřich Hořínek	01820	09. 03. 2021
Ing. arch. Soňa Zálešáková	01882	10. 03. 2021
Ing. arch. Karel Paluš, CSc.	03935	27. 03. 2021
Ing. arch. Josef Kopečný	01728	17. 04. 2021
Ing. arch. Eva Benšová	02296	07. 05. 2021
Ing. Radmila Kiszová	01968	26. 05. 2021
Ing. arch. Danica Lásková	00928	04. 07. 2021
Ing. arch. Oldřich Šlesinger	01429	20. 07. 2021
Ing. arch. Evžen Štreit	00753	12. 09. 2021
Ing. arch. Július Rybák	02349	23. 09. 2021
Ing. arch. Vratislav Štelzig	00365	26. 09. 2021

Milan Pitlach (*1943 v Kroměříži) absolvoval studium architektury na ČVUT v roce 1966 a poté získal první zkušenosti v tehdejším Projektovém Ústavu VHMP, Ateliéru Delta. Jeho tvůrčí zájem už od doby studia vždy osciloval mezi architektonickou tvorbou a fotografií. Na začátku sedmdesátých let poprvé zaujal své současníky výstavou: výraznou poetickou reportáží z prvních hudebních festivalů v Anglii. Současně zaznamenal řadu absurdních momentů doby české normalizace. Rozhodl se v průběhu 80. let emigrovat do západní Evropy a tím dostala jak jeho architektonická, tak i fotografická tvorba zcela novou dimenzi. Pracoval v ateliéru německého architekta Oswalda Matthiase Ungerse, který měl výrazný vliv na jeho další chápání architektonické práce. Na začátku milénia přenesl své působení do Šanghaje v Číně, zanechal na místě stopu v řadě projektů, podrobně publikovaných. Cestoval s fotoaparátom po celém světě. Rozhodl se věnovat energii osobnosti svého učitele O.M.Ungerse formou disertační práce na FA ČVUT v Praze. Jeho fotografie a texty byly publikovány například i v Revolver Revue a Kritické Příloze.

ZEMŘEL HISTORIK UMĚNÍ A PEDAGOG IVO HLOBIL

Ve věku 78 let zemřel 2. listopadu 2021 historik umění Ivo Hlobil. Patřil k významným představitelům oboru dějin umění v České republice i k respektovaným českým historikům umění v mezinárodním měřítku. Vychoval také několik generací historiků umění, důležitý je rovněž jeho praktický přínos pro památkovou péči i architekturu.

Kromě svých textů věnujících se teorii české restaurátorské školy se jako aktivní památkář vkládal do jednotlivých, často politicky vnímaných a společensky významných sporů. Na pedagogickém poli je významný jeho podíl na porevoluční obnově katedry dějin umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V roli emeritního profesora se i po skončení aktivního pedagogického působení v Olomouci nadále podílel jako školitel a člen oborové rady na vědecké výchově mladých historiků umění v doktorském studiu.

Hlavním Hlobilovým vědeckým zájmem bylo evropské umění středověku a rané renesance. Jeho zájem brzy přerostl v dílo zabývající se nejdůležitějšími otázkami středoevropské uměleckohistorické mediévistiky. Působil také v některých poradních orgánech, třeba v Památkové radě pražského primátora.

ODEŠEL BRNĚNSKÝ ARCHITEKT A URBANISTA JOSEF NĚMEC

Ve věku 93 let zemřel 19. listopadu 2021 významný brněnský architekt a urbanista Josef Němec, emeritní ředitel Státního ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů (SÚRPMO) Brno.

V roce 1953 absolvoval brněnskou Fakultu architektury a pozemního stavitelství (pedagogové Bohuslav Fuchs, Bedřich Rozehnal, Miloslav Kopřiva, Vincenc Makovský a další). Jeho předchozí školení a baťovská praxe v prostředí zlínské moderny konvenovaly profilu fakulty. Brzy se stal žákem i dlouholetým spolupracovníkem profesora Bohuslava Fuchse. Externí aspiranturu, kterou započal v Brně, však musel dokončit až v roce 1964 v Bratislavě, protože byl spolu se svým školitelem Bohuslavem Fuchsem a dalšími pedagogy vyloučen z fakulty po jejím ovládnutí „kádrovacím medunovským“ vedením. Z brněnské fakulty si však odnesl její ideje i velký startovací impulz do svého povolání a poslání architekta. Do roku 1968 absolvoval několik studijních cest do Itálie, Rakouska, Polska a německého Výmaru a Desavy – kolébky Bauhausu. Architektonickou praxi zahájil v Nitře na Slovensku.

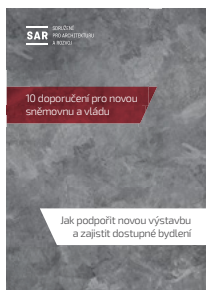
S Bohuslavem Fuchsem spoluzakládal v roce 1954 brněnské pracoviště Státního ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů. Tento ústav pak vedl až do jeho zrušení v roce 1992. Odborným zájmem Josefa Němce byl především urbanismus. V roce 1957 zpracoval první asanační územní plán historického jádra města Brna, který byl oceněn na 5. světovém kongresu Unie architektů v Moskvě v roce 1958. Podle něj se realizovala zástavba řady proluk, ulice Česká se stala první městskou pěší zónou v někdejší Československu.

Architekt Němec se mimo jiné zasloužil o záchranu hlavních budov Moravského zemského muzea v Brně, Měnínské brány nebo vily Tugendhat. I díky jeho úsilí se v 80. letech podařilo vilu převést do majetku města Brna a provést první obnovu stavby, která ji zachránila před zkázou. Úspěšná důkladná rekonstrukce v letech 2010–2012 pak tuto památku UNESCO vrátila na světové výsluní. Do mezinárodního povědomí se zapsala také jedi-

ná novostavba, kterou Josef Němec navrhl, a to jeho vlastní vila v Masarykově čtvrti.

Josef Němec byl členem Obce architektů a spolku BLOK architektů a výtvarníků, členem Asociace pro urbanismus a územní plánování a členem Moravskoslezské akademie pro vědu a umění. Během své tvůrčí dráhy obdržel řadu ocenění a čestných uznání. Brno dvakrát ocenilo jeho dílo udělením Ceny města Brna v oboru architektura a urbanismus, a to v letech 1965 a 2002. V roce 2019 převzal Cenu Vladimíra Karfíka za celoživotní dílo.

Dagmar Černoušková
Krácceno redakci.

DESET DOPORUČENÍ, JAK POSÍLIT NOVOU VÝSTAVBU

Na podzimním Summitu architektury a rozvoje, který se konal 30. září 2021, diskutovali klíčoví hosté o stavebním zákoně, Metropolitním plánu, prioritních stavbách Prahy, ale i o moderní architektuře, urbanismu a územním plánování. Kromě toho na konci října SAR vydalo Deset doporučení pro novou sněmovnu a vládu týkajících se dostupného bydlení.

Sdružení pro architekturu a rozvoj (SAR) vydalo na podzim 2018 svůj klíčový dokument s názvem 10 vizí a konkrétní kroky pro stavební rozvoj Prahy a ČR (viz Bulletin ČKA 2/2019, s. 15, a www.arch-rozvoj.cz), který představuje ze strany odborníků návod pro politiku a úřady, jak podpořit pozitivní stavební rozvoj. Od té doby sdružení v pololetním cyklu, vždy na jaře a na podzim, pořádá pro klíčové představitele veřejné i soukromé sféry Summitu architektury a rozvoje, jejichž cílem je zhodnotit dosažené pokroky. Představen je tu vždy aktuální pololetní přehled „Co se povedlo, co nepovedlo a co je potřeba udělat?“.

Na podzim letošního roku vydal SAR další významný dokument nazvaný „10 doporučení pro novou sněmovnu a vládu – Jak podpořit novou výstavbu a zajistit dostupné bydlení“. Mezi základní body tohoto dokumentu patří:

- Nový stavební zákon je nezbytný, měl by se však upravit, ale jeho účinnost neodkládat déle než o půl roku. Digitalizace je klíčová, ale musí jít ruku v ruce s novým zákonem.
- Pro podporu nové výstavby a zlepšení dostupnosti bydlení ani ten sebelepší stavební zákon nestačí, pokud města a obce, kde se staví, nebudou od státu získávat výrazně více peněz na veřejnou infrastrukturu.
- DPH u nových bytů by se mělo snížit z 15 na 10 procent a zbývajících 5 procent by formou místního poplatku měly získávat města a obce, kde se tyto byty staví (PRINCIP 10+5).
- Města a obce by neměly řešit nedostatek financí od státu tím, že budou od investorů požadovat „dobrovolné“ příspěvky na infrastrukturu. To jen dále zvedá ceny bytů.
- Dostupné bydlení zajistí jen dostatek bytů na trhu a rovnováha nabídky a poptávky se zdravou tržní konkurencí zajišťující dostupné ceny.
- Pro podporu dostupnosti bydlení by měla veřejná správa především zajistit dlouhodobě platná pravidla pro stavební rozvoj a uvolnit dostatek ploch pro novou výstavbu.

Z jednání Summitu architektury v září 2021. Foto archiv organizátorů

- Veřejná správa má jiné důležité úkoly než zajišťovat výstavbu bytů. Pokud se však pro vlastní bytovou výstavbu rozhodne, mělo by se jednat o nájemní byty, které zůstanou ve veřejném vlastnictví.
- I v oblasti bydlení by se měly začít využívat PPP projekty. Řešením mohou být také směny nevyužívaných veřejných pozemků a brownfieldů za byty od soukromých investorů.
- Prioritou by měla být nová výstavba na brownfieldech. Stát by měl finančně podpořit dekontaminaci a revitalizaci brownfieldů, a to nejen těch veřejných, ale i soukromých.
- Kvalita územního plánování a kvalita nové výstavby s akcentem na veřejný prostor jsou pro stavební rozvoj klíčové.

Více na www.arch-rozvoj.cz

PODPOŘTE VZNIK PAMÁTNÍKU ADOLFA LOOSE

Liberecký monument Prostor k poctě architekta Adolfa Loose od sochaře Jiřího Seiferta byl v 80. letech minulého století prvním památníkem věnovaným klasikovi moderní architektury.

Loosův památník čerstvě dokončený, 1981. Foto archiv Jiřího Suchomela

Monument vznikl z popudu architektů z okruhu ateliéru SIAL a Adolfu Loosovi vzdával hold před budovou Stavoprojektu ve Voroněžské ulici tři desítky let. Jenže čas a vandalové se na tomto díle podepsali, takže z prostranství před nynější budovou Ekonomické fakulty Technické univerzity v Liberci byl památník odvezen.

Společným úsilím univerzity a města Liberce se loni u příležitosti 150. výročí Loosova narození podařilo památník na původní místo vrátit.

Památník prochází restaurátorskými pracemi a v plánu jsou i parkové úpravy, případně nasvícení. Protože ale univerzita nemůže vše hradit sama, spustila veřejnou sbírku. Kromě obnovy betonových bloků včetně doplnění jejich poškozených a chybějících částí je potřeba upravit také parkové okolí díla. Pokud se na účtu sbírky sejde dostatek darů, je v plánu i světelná instalace od Richarda Loskota, absolventa a pedagoga liberecké fakulty umění a architektury.

Číslo účtu veřejné Sběrky pro obnovu Prostoru k poctě architekta Adolfa Loose a nové světelné instalace vedeného u ČSOB je 298865460/0300.

→ Sběrka končí 30. června 2022.

PRÁCE RADOSLAVA ČAPKA

Radoslav Čapek se narodil 31. května 1929 a nyní je mu 93 let. Setkal jsem se s ním v době, když jsem se zabýval historií církve Českých unitářů. Měl jsem možnost s panem Čapkem několikrát hovořit a s velkou úctou jsem vyslechl jeho vyprávění o práci architekta. Jeho životní pouť se mi zdála natolik zajímavá, atraktivní a hodná obdivu, že jsem si jeho příběhy poznamenal a zpracoval je do uceleného vyprávění.

Tak jsem sepsal neobyčejný příběh obyčejného pracovitěho architekta, který měl rád svoji práci. Jako architekt se sice netěšil veřejné popularitě a proslulosti, ale věnoval architektuře všechno své úsilí a snažení. Výsledkem byla poctivá a užitečná práce pro lidi.

„Můj dědeček, Norbert Fabián Čapek, byl zakladatelem a prvním vůdcem českých unitářů. Před první světovou válkou se v Americe setkal s Tomášem Garriguem Masarykem, který mu unitářskou církev doporučil. Já jsem nastoupil na učňovskou školu ve Volyni a poté na mistrovskou školu truhlářskou na Žižkově. Moje malířské sebevědomí postupně nabývalo. Jednou mi můj soused Čimpera navrhl, že za sto korun ode mne koupí můj výkres židle. Tak jsem měl v kapse první vydělané peníze... Umět kreslit bylo důležité, protože u přijímaček na UMPRUM se dělá zkouška z kresby podle modelu a dále se musí nakreslit projekt na jednoduchou stavbu... Bylo mi jasné, že zvládnout přijímačky na UMPRUM vyžaduje speciální přípravu. Pamatuji se, že u nás na Spořilově měl svůj ateliér známý fotograf František Drtikol. Vzpomínám si, že Drtikol byl buddhista a organizoval přednášky. Moje matka k němu chodila a díky tomu, že jsem šel jednou s ní, jsem zahlédl v sousedství kanceláře stavitele Režného. Požádal jsem ho o praxi. A tak jsem se pomalu učil kreslit plány garáží a pronikal do tajemství výpočtů pro statiku stavby.

Když jsem v roce 1949 přišel na UMPRUM, byly tam tři školy architektury: profesor Smetana se zabýval občanskou architekturou, profesor Rothmayer byl hradním architektem a profesor Benš na průmyslové stavby. Bylo pro mě opravdu velké štěstí dostat se ze stovek zájemců na jedno ze dvou míst v prvním ročníku Rothmayerovy školy. Kreslil jsem Rothmayerův sál. Konkrétně jsem dělal pohledy a perspektivy různých řešení, která Rothmayer vymyslel. Z výkresů a plánů jsem uměl technický výkres proměnit na perspektivní obrázek. To tehdy uměl málokdo, a proto si mě Rothmayer vybral.

Po ukončení práce na Hradě jsem byl přijat jako externista do SÚRPMO. Práce mi zde zadával profesor Chalupníček, který byl současně mým učitelem na UMPRUM. Nejzajímavější byla zakázka na zaměření Trojského zámku. Po vojně jsem se nemohl hned nikde uchytit. Tehdy probíhala budovatelská akce „úředníci do výroby“. Tak jsem odjel k otci do Zálužan, tam jsem nastoupil k lesní správě a chodil jsem kácet s hajným stromy. Později mi památkový ústav nabídl místo v Chebu, kde jsem s architektem Pavlíkem provedl přestavbu chebského divadla. Poté, co mého nadřízeného zatklí, odešel jsem provádět rekonstrukci Pražského hradu. Krásným úkolem byl projekt Vikárky. Předtím mi ale vedoucí, architekt Firbas, zadal rekonstrukci Vinohradského divadla. Po odchodu z Hradu jsem pracoval v týmu Karla Pragera. Kreslil jsem perspektivy vnitřních prostor budovy Národního shromáždění a Národního muzea. V 70. letech jsem získal zakázku na nábytek pro mateřské a základní školy, a nakonec jsem projektoval i celé stavby. Tehdy jsem vydal katalog školního nábytku. Odborům školství jsem poskytoval konzultace a poradenství při výstavbě škol. Pod vedoucím Ludkem Flégrem jsem tuto práci vydržel dělat 20 let...“

Ing. arch. Pavel Kraus, CSc.

Z rukopisu autora z 29. 10. 2021, kráceno redakcí.

NOVÝM DĚKANEM FA ČVUT BUDE OD ÚNORA DALIBOR HLAVÁČEK

Kandidátem na funkci děkana Fakulty architektury ČVUT byl 10. listopadu 2021 na zasedání Akademického senátu Fakulty architektury zvolen vedoucí ateliéru a Ústavu navrhování II docent Dalibor Hlaváček. Po jmenování rektorem vystřídá na čtyři roky od února 2022 ve funkci dosavadního děkana fakulty profesora Ladislava Lábusa.

„Volby vyhrál kandidát, který dobře zná prostředí fakulty, celé univerzity i mezinárodní platformy architektonických škol. Kandidát, který svůj záměr oznámil už na jaře a nevyvolal v řadách akademické obce pochybnosti vedoucí k hledání někoho jiného. Těto role se nakonec zhostili studenti s kandidaturou architekta Davida Krause a účast dalšího kandidáta tak obohatila průběh volby a svým způsobem obohatila mandát vítěze voleb,“ řekl o volbě současný děkan prof. Ladislav Lábus.

Doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D., je autorizovaný architekt a pedagog na Fakultě architektury ČVUT, kde vystudoval a byl jmenován docentem. Vede zde ateliér a od roku 2018 řídí Ústav navrhování II. Zaměřuje se na téma udržitelné architektury a design-build projektů ve výuce. V roce 2008 založil vlastní kancelář dh architekti. Angažuje se v akademických orgánech ČVUT, publikuje a přednáší v ČR i v zahraničí.

Z tiskové zprávy FA ČVUT v Praze.
Více informací www.fa.cvut.cz

CENA MK ZA PŘÍNOS V OBLASTI ARCHITEKTURY – BENJAMIN FRAGNER

Ministr kultury Lubomír Zorálek předal 24. října 2021 v Národním divadle Státní ceny za literaturu a překladatelské dílo a Ceny Ministerstva kultury v dalších uměleckých oblastech celkem osmi mimořádným osobnostem české kulturní scény. Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury byla udělena Benjaminu Fragnerovi za iniciování a dlouhodobé vedení výzkumu průmyslového dědictví i odbornou popularizaci jeho výstupů.

PhDr. Benjamin Fragner (*1945 v Praze) je teoretik a historik architektury a urbanismu, jeden ze tří synů architekta Jaroslava Fagnera. Absolvoval Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, disertační práci obhájil v roce 1985. Od roku 1968 do roku 1979 byl redaktorem Českého rozhlasu v Praze. Poté pracoval jako redaktor, od roku 1990 šéfredaktor Technického magazínu. Od roku 1998 byl šéfredaktorem časopisu Fórum architektury a stavitelství a členem redakční rady internetového časopisu Stavební fórum. Ve druhé polovině 80. let inicioval a kurátoroval výstavy Urbanita 86, 88 a 90, které umožňovaly studentům, architektům a výtvarníkům svobodně prezentovat své návrhy proměn veřejného městského prostoru.

Je považován za průkopníka v oblasti péče o industriální architekturu. Přispívá články do odborných časopisů a je autorem a spoluautorem mnoha odborných publikací. V roce 1986 zakládá Sekci ochrany průmyslového dědictví při Národním technickém muzeu v Praze. V roce 2002 zakládá a stává se ředitelem Výzkumného centra průmyslového dědictví při pražské FA ČVUT, které se věnuje mapování zaniklých i existujících industriálních staveb. V rámci centra vznikla knižní řada Industriální topografie, byla vytvořena internetová mapa průmyslového dědictví, realizována bienální platforma Industriální stopy a dále řada výstav, konferencí a exkurzí.

Benjamin Fragner, Vladislava Valchářová, Industriální topografie / Architektura konverze. Publikaci vydalo Výzkumné centrum průmyslového dědictví při FA ČVUT v Praze, 2014

LAUREÁTI

Eva Jiříčná	2009
Alena Šrámková	2010
Miroslav Masák	2011
Emil Příklad	2012
Rostislav Švácha	2013
Ladislav Lábus	2014
Otakar Kuča	2015
Zdeňka Vydrová	2016
Věra Machoninová	2017
Růžena Žertová	2018
Ivan Kroupa	2019
Viktor Rudiš	2020

riérové úpravy Victoria & Albert Museum v Londýně, dále pak dnes už ikonické interiéry obchodních firem Joseph, Boodles, Joan & David nebo Harrods, schodiště v Somerset House a Tiffany Galerie v New Yorku. K jejím realizacím v Čechách patří mimo jiné nová oranžerie v Královské zahradě Pražského hradu, Kongresové a univerzitní centrum ve Zlíně nebo úprava kostela svaté Anny pro Nadaci Vize 97 Václava a Dagmar Havlových.

Foto archiv Senátu

PAVEL ZATLOUKAL A ONDŘEJ ZATLOUKAL

Otec a syn, historikové umění a ředitelé Muzea umění v Olomouci, které převzali v kritickém období začátku devadesátých let a proměnili jej v mezinárodní kulturní centrum. Jsou významnými představiteli a hybateli kulturní obce přesahující regionální úroveň, které pojmí kromě jiného upřímné nadšení zprostředkovat umění a architekturu veřejnosti, zasazovat se o jeho popularizaci a zejména dlouholeté, trpělivé úsilí o vybudování zcela mimořádného počínu Středoevropského fóra v Olomouci (SEFO). Za architektonicky výraznou, futuristickou budovou, která má vzniknout v historickém centru do roku 2026, stojí vizionářská myšlenka prof. Zatloukala vytvořit jedinečný výstavní prostor pro souhrnné poválečné umění země střední Evropy.

Videomedailony všech oceněných jsou ke zhlédnutí na www.senat.cz/cinnost/pametni_medaile/

STŘÍBRNÉ MEDAILE PŘEDSEDY SENÁTU

Dne 28. září 2021 získala prof. Ing. arch. Eva Jiříčná, CBE, Stříbrnou medaili Senátu za jasně postoje a vytváření krásna. Stejně ocenění obdrželi také prof. PhDr. Pavel Zatloukal a Mgr. Ondřej Zatloukal za soudržnost a život obohacující úctu k tradici. Stříbrné medaile, které Senát uděloval už padesáté, předal předseda horní komory Miloš Vystrčil (ODS).

Stříbrné medaile předsedy Senátu se udělují od roku 2007 významným osobnostem z řad vědců, umělců, sportovců a dalších veřejných činitelů, kteří vynikají ve svých oborech nebo svými zvláštními činy či schopnostmi. Ocenění od roku 2012 uděluje předseda Senátu při příležitosti Dne české státnosti 28. září, příležitostně pak v případě návštěvy významných zahraničních osobností mimo toto datum.

EVA JIŘIČNÁ

Architektka a designérka působící v Česku a Spojeném království. Za svou architektonickou tvorbu obdržela řadu světových i českých cen a vyznamenání, mj. několik cen Grand Prix Obce architektů nebo Řád britského impéria za zásluhy v oblasti designu. V letech 1993 až 2006 vedla ateliér architektury na pražské UMPRUM a je nositelkou několika čestných doktorátů českých i zahraničních univerzit. Mezi významné autorské realizace Evy Jiříčné patří dopravní terminál Canada Water nebo stavební a inte-

CENA ZA CELOŽIVOTNÍ DÍLO RADY OBCE ARCHITEKTŮ – VIKTOR RUDIŠ

V rámci ceremoniálu spojeného s udělováním cen Grand Prix architektů v Betlémské kapli dne 9. listopadu 2021 se předávala i cena za Celoživotní dílo Rady Obce architektů, kterou z rukou předsedy Obce architektů Olega Hamana a místopředsedkyně Vladimíry Leničkové převzal významný brněnský architekt Viktor Rudiš.

Vážené dámy, vážení pánové a milý pane architektke Rudiši, Česká moderní architektura, o jejíž mezinárodní věhlas jste se zasloužil také Vy, se zrodila ve Vídni před jedním a čtvrt stoletím. Bylo to na tamní akademii, ve třídě profesora Otto Wagnera, který své žáky konfrontoval s různými typy projektů. Vedle návrhů zcela běžných staveb či naopak vizionářských studií tak adepti stavebního umění pracovali také na reprezentativních projektech, k nimž se během života podařilo zpracovat jen hrstce šťastlivců. A právě takový typ projektu představoval Československý pavilon pro světovou výstavu Expo 70 v Ósace, který Viktor Rudiš vypracoval ve spolupráci s Alešem Jenčkem a Vladimírem Pallou. Získat takový – bez nadsázky řečeno – životní projekt ale může mít řadu stinných stránek. Svě o tom věděl třeba Le Corbusier, který na Teigeho otázku – „S jakými pocity odjízdíte do Moskvy?“ odpověděl: „Moji přátelé, Francouzi, mi závidějí, že tam mohu jeti a jak prý tam budu vítán. Švýcaři mne varují, že tam budu zastřelen“. Jistě, příměr je to značně nadsazený. Pracuji s ním pouze proto, abychom si co možná nejlépe uvědomili, v jaké situaci se Viktor Rudiš se svými spolupracovníky ocitl. Na jedné straně od něj byla jaksi automaticky vyžadována nejvyšší kvalita – vysokou laťkou nasaženou už v Bruselu šlo jedině přeskočit – na straně druhé se musel vypořádat jak s libretem, tak ideologickými tlaky.

Viktor Rudiš ale obstál s profesní i lidskou ctí a vytvořil tak dílo, byť na nepatrný okamžik, které podle Oldřicha Ševčíka vyšlo „vstříc japonské kultuře, a přitom dokázalo předvést a zachovat identitu československé kultury“. Toto dílo – efemérní dřevěný pavilon – zároveň představovalo objekt se symbolickými podtexty. Dílo, jímž v naší architektuře skončilo období pražského jara, během něhož se zrodilo Skácelovo libreto s mottem „Čas lidské existence – čas radosti, čas úzkosti, čas naděje“ a začala normalizace, jež se z pavilonu na poslední chvíli pokusila setřít původní významové roviny a překrýt je nově ideologii poplatnou vrstvou, neutrálními názvy vystavovaných uměleckých děl.

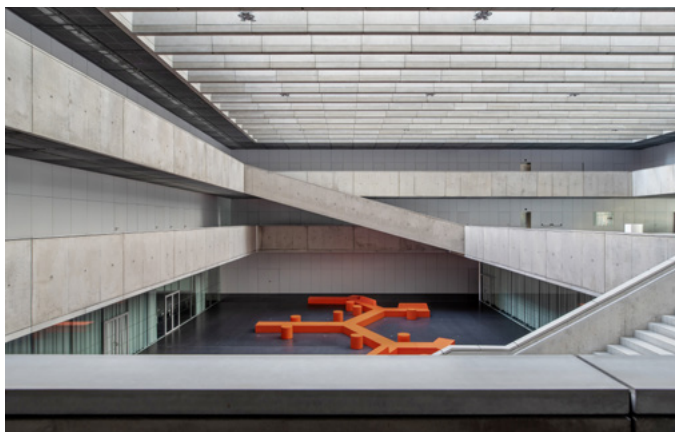
I kdyby architekt Viktor Rudiš, jenž na architekturu nikdy nerezignoval a navíc „za své vedoucí postavení nikdy nezaplátil lojalitou nebo příslušností k jakékoliv politické straně“, jak říká Miroslav Masák, už neprovedl žádnou další stavbu, československý pavilon v Ósace nás opravňuje k tomu, abychom Viktoru Rudišovi vzdali zasloužený hold. A to nikoliv pouze pro jeho architektonickou, urbanistickou a pedagogickou činnost, nýbrž i pro osobní postoje.

Laudatio Obce architektů z předávání Ceny za celoživotní dílo.

GRAND PRIX ARCHITEKTŮ – NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU 2021

Letos se uskutečnil již XXVIII. ročník Grand Prix architektů – Národní ceny za architekturu 2021. Vítězem soutěžní přehlídky realizovaných staveb se stala Přestavba menzy koleje 17. listopadu Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy. Dne 9. listopadu 2021 proběhl slavnostní ceremoniál v Betlémské kapli v Praze, kde autoři vítězné realizace obdrželi z rukou rektora ČVUT v Praze Vojtěcha Petrářka Velkou modrou kostku z dílny Bohumila Eliáše.

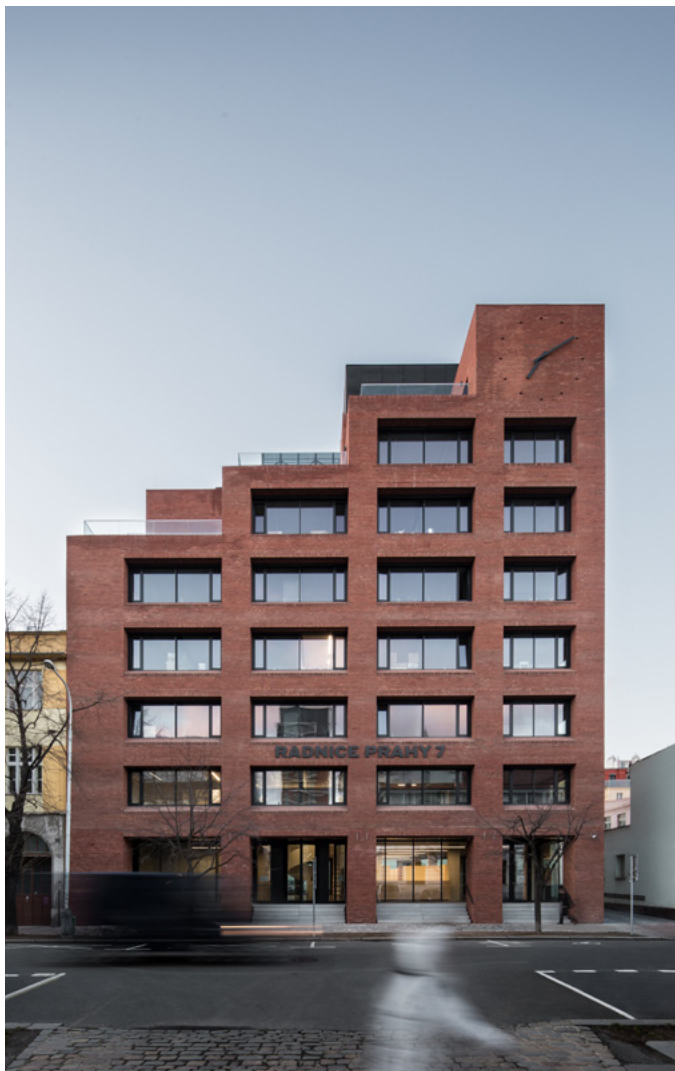
V letošním roce bylo do GPA přihlášeno 231 staveb. Do užšího výběru jich postoupilo 55, z nichž porota ve složení: Michiel Hofman (NL), Anne-Françoise Jumeau (FR), Štefan Moravčík (SK), Ana Kučan (SI), Jan Magasaník (ČR) vybrala a ocenila 13 staveb.

GRAND PRIX ARCHITEKTŮ 2021

Přestavba menzy koleje 17. listopadu, Fakulta humanitních studií UK Praha

Autoři: Ladislav Kuba, Tomáš Pilař, Martin Klimecký
Ateliér: Kuba & Pilař architekti

KATEGORIE RENOVACE

Radnice pro Prahu 7

Autor: Vojtěch Sosna,
Jakub Straka, Jáchym Svoboda
Ateliér: BOD ARCHITEKTI

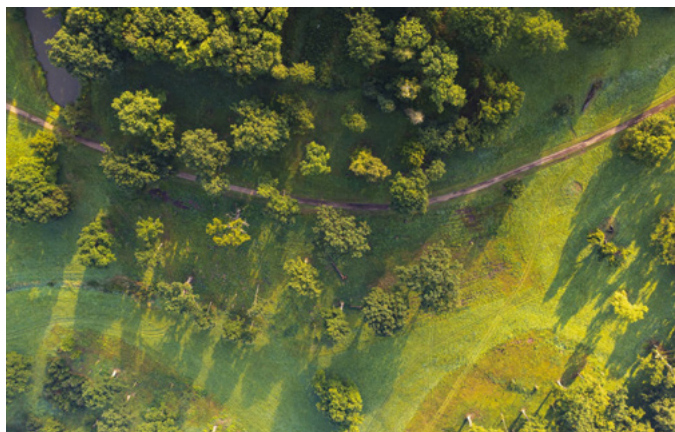

KATEGORIE NOVOSTAVBA

Přístavba kanceláře ve Vysokém Mýtě

Autor: Martin Prokš, Marek Přikryl

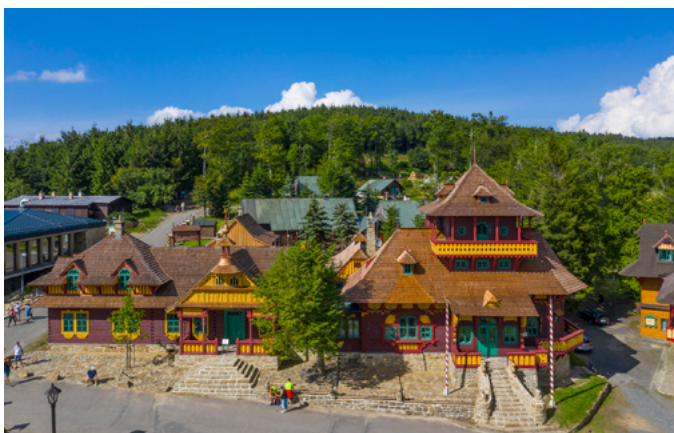
Ateliér: Prokš Přikryl architekti

KATEGORIE KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

Obnova krajiny kočárových koní

Cena byla vyhlášena bez uvedení autorů. Cena bude předána po vyjasnění autorství.

KATEGORIE REKONSTRUKCE

Zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci**Libušina**

Ateliér: Masák & Partner

KATEGORIE MALÁ ARCHITEKTURA

Věčná loviště

Autor: Petr Hájek, Martin Stoss, Cornelia Klien

Ateliér: Petr Hájek Architekti

KATEGORIE RODINNÝ DŮM

Dům na Kozině

Autor: Barbora Weinzettlová, Jiří Weinzettl

Ateliér: Atelier 111 architekti

ŠETRná STAVBA

Altán městské knihovny ve Vamberku

Autor: Martin Kožnar architekt

Spolupráce: Miroslav Bachura, Jonáš Kolařík, Ondřej Hart

ČESTNÉ UZNÁNÍ V KATEGORII ŠETRNÁ STAVBA

Rezidenční projekt Sakura

Ateliér: Jestico + Whiles

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Kaplička Čtyř svatých

Autor: Kamil Měrka

Ateliér: ti2 architekti

ČESTNÉ UZNÁNÍ V KATEGORII ŠETRNÁ STAVBA

Telegraph

Autoři: Lukáš Blažek, Eva Blažková, Vojtěch Jemelka,
Lucie Vyhliďalová

Ateliér: Ječmen studio

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Ústřední autobusové nádraží Zvonařka

Ateliér: Chybik + Kristof Architects & Urban Designers

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Bytový dům Panna a Baba

Autor: Milan Jirovec, Matyáš Sedlák, Miroslav Holubec,
Tomáš Fejkl

Ateliér: M4 architekti

Více informací: www.grandprixarchitektu.cz

ARCHITEKT ROKU 2021

Ocenění za mimořádný přínos architektury v posledních pěti letech – cenu Architekt roku 2021 – získal liberecký architekt a pedagog Petr Stolín, jehož poetické stavby zaujmou svou střídmostí. Čestné uznání poroty obdržela historička architektury a umění Kateřina Bečková. Spolupráce architekta Aleše Buriana a města Havlíčkův Brod pak byla odměněna cenou Architekt obci 2021. Slavnostní vyhlášení výsledků třináctého ročníku soutěže proběhlo 21. září 2021 na veletrhu FOR ARCH, PVA EXPO PRAHA v Letňanech.

HLAVNÍ CENA – PETR STOLÍN

Cenu Architekt roku vypsal již po třinácté společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury. Odborná porota (architekti Stanislav Fiala, loňský laureát Zdeněk Fránek, Petr Hájek, Marcela Steinbachová a umělkyně Kateřina Šedá) vybrala čtyři finalisty soutěže Architekt roku 2021: Petr Janda; David Kraus; Kuba & Pilař architekti / Ladislav Kuba, Tomáš Pilař; Petr Stolín.

doc. Ing. arch. Petr Stolín (*1958), vystudoval Fakultu architektury na VUT. Pracoval ve Stavoprojektu Liberec a také v SIALu pod Karlem Hubáčkem. Roku 1993 si založil vlastní architektonickou praxi a od roku 2008 začal spolupracovat s Alenou Mičkovou pod svou ustálenou značkou PETR STOLÍN ARCHITEKT. Společně se také věnují vedení ateliéru konceptuálního analogového modelování na Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci, kde Petr Stolín vede i Katedru architektury. Se svým bratrem Janem, konceptuálním umělcem, jsou významnými uměleckými osobnostmi severu. Známý je jejich Památník bojovníkům a obětem za svobodu vlasti v Liberci z roku 2000. Průlomové realizace experimentálních domů ZEN-houses v Liberci z roku 2013 a nekonvenční Mateřské školy ve Vratislavicích nad Nisou z roku 2018 získaly řadu ocenění a byly nominovány na cenu Mies van der Rohe Award.

Odůvodnění poroty

Petr Stolín (a jeho kolegyně Alena Mičková) jsou tým, který kvalitou svých prací obstojí v jakémkoliv srovnání s nejlepší zahraniční produkcí. Opakovaně získal Českou cenu za architekturu. Jeho stavby vlastního domu ZEN-houses objevily pro českou krajinu velmi přívětivý impulz: neokázalé, skromné, levné, a přitom nevidaně působivě uspořádané objekty, jeden pro bydlení, druhý pro tvorbu. Tuto skutečnou architekturu použitou pro vlastní potřebu pak zlegalizoval s ještě větší brilantností ve veřejné budově mateřské školy, kde tvorba ateliéru potvrdila mistrovství.

ČESTNÉ UZNÁNÍ POROTY – KATEŘINA BEČKOVÁ

Historička a teoretička architektury a umění, kurátorka, spisovatelka a publicistka PhDr. Kateřina Bečková je členkou Klubu Za starou Prahu, kde působila až do června roku 2021 jako předsedkyně (nyní je ve funkci místopředsedkyně).

Odůvodnění poroty

Její soustavná neúnavná práce v oblasti obrany historických hodnot architektury podnítila zájem veřejnosti o architekturu a upozornila mimo jiné také na kvality opomíjené architektury druhé poloviny 20. století. Její kniha Zbořeno: Zaniklé pražské stavby 1990–2020 je jejím posledním významným příspěvkem do této diskuse. O knize více viz s. 42.

ARCHITEKT OBCE – PETR BURIAN

Nedílnou součástí soutěže Architekt roku je také ocenění Architekt obci udělované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Svazem měst a obcí ČR, časopisem Moderní obec, ve spolupráci s Českou komorou architektů a Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR. Cílem soutěže Architekt obci je ocenění tandemu architekt – obec a vyzdvíhnutí jejich rolí při procesu výstavby.

Odborná porota soutěže Architekt obci 2021 (Radka Vladyková – Svaz měst a obcí ČR, Petr Velička – Česká komora architektů, Josef Morkus – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Petr Durdík – Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, Jaromír Kročák – držitel ocenění Architekt obci 2020, Ivan Ryšavý – časopis Moderní obec) diskutovala o přínosu spolupráce pro rozvoj konkrétního sídla u těchto finalistů soutěže Architekt obci 2021: Havlíčkův Brod a Ing. arch. Aleš Burian; České Budějovice a Ing. arch. Miroslav Vodák; Kolín a Ing. arch. MgA. David Mateáško; Orlová a Ing. arch. Ivan Wahla a Ing. arch. Tomáš Rusín.

Ing. arch. Aleš Burian (*1956) získal cenu za dlouhodobou profesionální práci pro rozvoj města Havlíčkovy Brodu, především pak kultivaci veřejných prostranství.

Odůvodnění poroty

Jeho působení započalo v Havlíčkově Brodě již v roce 2004. Veřejný prostor se od té doby dočkal realizace nových kvalitních přírodních povrchů, nového mobiliáře a vodních prvků, úpravy parku v bezprostřední návaznosti na historické centrum i nového dopravního uspořádání průjezdu centrem a optimalizace parkování. Za zmínku stojí i odvážné rozhodnutí k odstranění panelového domu z historické zástavby města, které je u nás v současné době ojedinělé. Dlouhodobá spolupráce a kultivace veřejných prostranství vytváří podmínky pro posílení vztahu obyvatel a návštěvníků Havlíčkova Brodu k městu samotnému, ale též výrazně podporuje další funkce centra. Synergicky jsou do společenského života zapojovány akce kulturně společenského charakteru, což prokazatelně přispělo k oživení náměstí, které se stalo pro občany hojně navštěvovaným centrálním prostorem. Oblibu našla také mobilní dřevěná sezónní scéna. Všechny těmito úpravami se zároveň následně zlepšila i atraktivita centra pro rozvoj obchodu a podnikání. Činnost architekta obsáhla v průběhu let i realizaci dalších záměrů města, jako např. rekonstrukci budovy Staré radnice, která slouží jako významný objekt s kulturním potenciálem pro pořádání výstav, koncertů a dalších kulturních akcí v jedinečném historickém prostředí.

Informace o soutěži a finalistech na www.architekturoku.cz

STAVBA ROKU 2021

Dne 18. října 2021 byly v Betlémské kapli v Praze vyhlášeny výsledky 29. ročníku soutěžní přehlídky Stavba roku, kterou organizuje Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Svazem podnikatelů ve stavebnictví.

Uděleno bylo celkem deset titulů Stavba roku 2021, pětadvacet zvláštních cen, dvě Ceny veřejnosti a jeden titul pro stavbu v zahraničí. Odborná porota navštívila během léta 90 přihlášených staveb ve složení: Jan Vrana, Martina Horováková, Renata Zdařilová, Jan Pašek a Ladislav Vaněk. Za Sbor expertů se zúčastnil Zdeněk Jiran.

REKONSTRUKCE OBJEKTU BUBENSKÁ 1, PRAHA 7

Investor: Bubenská 1, a. s. (CPI Property Group)
 Autor: Marek Tichý
 Spoluautoři: Pavla Brůžová, Jana Kořínková
 Projekt: TaK Architects, s. r. o.; AED Project, a. s.

Titul udělen za dokonale provedenou obnovu a rehabilitaci Paláce elektrických podniků, která je oslavou výjimečné původní architektury a navrácení objektu do jeho původní podoby včetně zapojení do urbanistické struktury této části Prahy.

OBNOVA POUTNÍHO AREÁLU VE STARÉ BOLESLAVI – MARIÁNSKÁ ZÓNA

Investor: Kolegiální kapitula sv. Kosmy a Damiána
 Projekt: Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby, spol. s r. o.

Titul udělen za výjimečně zdařilou a citlivou, rozsáhlou obnovu nejstaršího českého mariánského poutního místa a výstavního prostoru Paladia země české, s důrazem na jeho unikátní památkovou hodnotu.

MĚSTSKÁ PLAVECKÁ HALA LOUNY

Investor: Město Louny
 Autoři: David Kudla, Filip Malý, Monika Dorňáková
 Projekt: dkarchitekti, s. r. o.

Titul udělen za citlivou a moderní architekturu v podobě elegantního zkoseného černého krystalu i vlastní realizaci objektu městské plavecké haly, a to z hlediska funkčního uspořádání, materiálového řešení i kvality provedení realizace stavby včetně detailů.

LOGISTICKÉ CENTRUM LIDL, BUŠTĚHRAD

Investor: LIDL Česká republika, v. o. s.
 Autor: Jana Hrubá
 Projekt: TORION, projekční kancelář, s. r. o.

Titul udělen za realizaci nového moderního logistického centra v lokalitě původního brownfields, s maximálním zpětným využitím recyklovaných materiálů, včetně jeho kompletního stavebně-technického řešení a provedení.

DEPOZITÁŘ SLOVENSKÁ STRELA, KOPŘIVNICE

Investor: TATRA TRUCKS, a. s.
 Autoři: Ladislav Zahradníček, Jiří Liškutín
 Projekt: ATRIS, s. r. o.; SteelPro 4, s. r. o.

Titul udělen za vytvoření moderního, velkorysého a důstojného prostředí pro unikátní technickou národní kulturní památku – výstavní prostor a depo pro historický železniční vůz Slovenská strela.

KOSTEL KRISTA SPASITELE A KOMUNITNÍ CENTRUM, PRAHA-BARRANDOV

Investor: Římskokatolická farnost u kostela sv. Filipa a Jakuba Praha-Hlubočepy
 Autoři: Jakub Žiška, Pavel Šmelhaus
 Projekt: ATELIER Žiška, s. r. o.

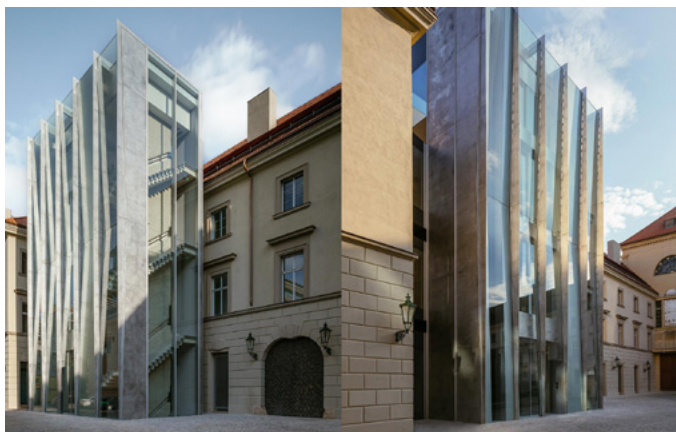
Titul udělen za výjimečnou architektonickou čistotu pojetí novostavby kostela i za celkovou realizaci a stavební provedení včetně uměleckých prvků a stavebních detailů. I přes soudobé jednoduché geometrické tvarosloví stavba čitelně zhmotňuje tradiční chápání kostela, jeho logické členění a symboliku.

MUZEUM KOMENSKÉHO V PŘEROVĚ – ZÁCHRANA A ZPŘÍSTUPNĚNÍ PALÁCE NA HRADĚ HELFŠTÝN

Investor: Olomoucký kraj
 Autor: Miroslav Pospíšil
 Spoluautor: Martin Karlík
 Projekt: atelier-r, s. r. o.

Titul udělen za mimořádně citlivou rekonstrukci historické památky doplněné o současné prvky, provedenou s velkou pokorou a respektem a snahou o maximální zachování původního historického charakteru celého objektu, a realizaci nového unikátního vzorového přístupu k rekonstrukci podobných objektů.

HYBERNSKÁ 1, PRAHA 1

Investor: Lagerris, a. s.

Autoři: Architektonický atelier Radana Hubičky, s. r. o.

Projekt: Architektonický atelier Radana Hubičky, s. r. o.

Titul udělen za citlivé pojetí rekonstrukce při respektování všech památkových hodnot a za zcela výjimečné řešení a způsob provedení exteriéru i interiéru, včetně mimořádného přístupu ke stavebně technickému řešení včetně všech stavebních detailů.

VILA VNITŘNÍ KRAJINA, NOVÝ JIČÍN

Investor: MIXA VENDING, s. r. o.

Autor: Marek Štěpán

Spoluautoři: František Brychta, Lukáš Svoboda, Tomáš Jurák

Projekt: Atelier Štěpán, s. r. o.

Titul udělen za dokonalou ukázkou individuálního bydlení s vysokou účelností, působivou architekturou, kultivovaností prostředí a nápaditým materiálovým zpracováním. Výsledkem práce architekta, dodavatele a investora je prostředí zcela výjimečné domácí pohody.

REKONSTRUKCE KANALIZAČNÍHO SBĚRAČE, NAD NOVOU LIBNÍ, PRAHA 8

Investor: Pražská vodohospodářská společnost, a. s.

Projekt: KO-KA, s. r. o.

Titul Stavba roku 2021 je udělen za unikátní technický způsob propojení kanalizačních stok speciálním kruhovým spadištěm se spirálovým skluzem odpadních vod, který je ojedinělým stavebně-technickým řešením, s citlivým přístupem k přírodnímu prostředí.

Více informací, Zvláštní ceny, Ceny veřejnosti a Stavba v zahraničí viz

www.stavbaroku.cz

CENA KLUBU ZA STAROU PRAHU – LASVIT A HASIČSKÁ ZBROJNICE

Klub Za starou Prahu předal 4. října 2021 ocenění za nejlepší novostavbu v historickém prostředí za roky 2019 a 2020. Loni se ceremoniál kvůli pandemii covidu-19 nekonal.

Z Kavárny Mlýnská na Kampě si cenu za rok 2019 odnesla dvojice autorů sídla Lasvit v Novém Boru – Jiří Opočenský a Štěpán Valouch z ateliéru ov architekti. Cena za rok 2020 byla předána Tomáši Koumarovi a Lukáši Ehlovi z ateliéru Ehl & Koumar Architekti za hasičskou stanici v Líbeznicích. Cena se udílí za zdařilou novou stavbu, která nenařuše, ale naopak dotváří historické prostředí.

Dostavba sídla firmy Lasvit v Novém Boru sklídila již několik cen. Autoři pro sklářskou firmu rekonstruovali několik tradičních severočeských dřevěných staveb z počátku 19. století a doplnili je dvěma novými objekty podobného tvaru, ale v jiných materiálech, z nichž jeden je skleněný. V úzkém finále staveb nominovaných na cenu za rok 2019 byl ještě bytový dům v pražské Vlastislavově ulici od ateliéru Projektal a bytový soubor Corso Pod lípami v Řevnicích od Lukáše Ehla, Tomáše Koumara a Aleny Šrámkové.

Trojici finalistů v roce 2020 vedle líbeznické zbrojnice doplňovaly ještě polyfunkční dům s velkým knihkupectvím v benešovské Vnoučkově ulici od autorského týmu Markéty Cajthamlové a městská hala v Modřicích od ateliéru Bod architekti. Klub ale nakonec vybral líbeznickou hasičskou zbrojnici. Ta v obci stojí od letošního jara. Vylepšeno bylo i její okolí a přibýlo také zázemí pro technické služby. Obec na podobu zbrojnice vypsala architektonickou soutěž, již vyhrál právě ateliér Ehl & Koumar Architekti. Podle obecního architekta Jana Hájka se

podoba budov vrací k tradiční struktuře obce a domy připomínají stodoly, které přinášejí jistou velkorysost, jednoduchost, monumentalitu a rytmus.

Lasvit v Novém Boru, Cena KZSP 2019. Foto archiv KZSP

Rodinné domy: Dom V

Autoři: Lucia Miklová, Martin Skoček, krajinný architekt Michal Marcinov

Hasičská stanice v Líbeznicích. Cena KZSP 2020. Foto archiv KZSP

Bytové domy: Bytové domy Kamence, etapa 1

Autoři: Ateliér SLLA / architekti Michal Sulo, Miriam Lišková, krajinní architekti Ján a Iveta Augustínovi

SLOVENSKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU CE ZA AR 2021

20. ročník soutěžní přehlídky CE ZA AR, kterou každoročně organizuje Slovenská komora architektů, podal svědectví o stavu slovenské scény v sedmi kategoriích a udělil speciální ocenění za její rozvoj. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo 7. října 2021 ve Staré tržnici. Předcházel mu Týden současné slovenské architektury s osvětovými dokumenty.

Realizované stavby posuzovala porota ve složení: Jakub Cigler (architekt, Česká republika), Táňa Buijs-Vítková (architektka, Holandsko), Bohunka Koklesová (rektorka VŠVU, Slovenská republika), Peter Moravčík (architekt, Slovenská republika, předseda poroty CE ZA AR 2021), Vladimír Sitta (krajinný architekt, Česká republika), Pavol Šilla (architekt, Slovenská republika), Štěpán Valouch (architekt, Česká republika)

Fenomény architektury / Cena veřejnosti CE ZA AR 2021: Hrad Uhrovec – hospodářská budova

Autoři: Martin Varga, Martin Kvitkovský / ateliér ô, Pavol Paulíni

Interiér: 1903 (Trnava)

Autoři: Ateliér Kilo/Honč

Exteriér: Neformálne mo(nu)menty (Bratislava)

Autoři: kolektiv VŠVU

Občanské a průmyslové budovy: Soukromá základní škola Guliver, Banská Štiavnica

Autoři: Richard Murgaš, Martin Lepej, Lukáš Cesnak

Ocenění Patron architektury: Město Trnava

Za příkladný přístup samosprávy při přípravě veřejných investic formou veřejných soutěží.

CeZaAr.tv

Vyjádření manažerky CE ZA AR Olgy Mihálikové viz s. 62.

CENY ZA RAKOUSKOU ARCHITEKTURU

V Rakousku je pravidelně udělována řada ocenění za kvalitní architekturu. Jako reakci na přehled výsledků českých soutěží a slovenského CE ZA AR přinášíme stručný přehled.

STÁTNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU

Vyhlašovatel: Spolkové ministerstvo pro digitalizaci a ekonomii (BMDW)

Státní cena za architekturu se uděluje za vynikající architektonické projekty v oblasti ekonomiky, které kladou zvláštní důraz nebo dávají důležité impulzy v oblastech výroby, služeb a digitalizace.

- Uděluje se každý druhý rok od roku 2002.
- architekturstiftung.at/staatspreis-architektur

STÁTNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU A UDRŽITELNOST

Vyhlašovatel: Spolkové ministerstvo pro udržitelnost a turismus (BMNT)

Státní cena za architekturu a udržitelnost oceňuje vynikající výsledky majitelů budov, architektů a projektantů, kteří kombinují sofistikovanou architekturu a stavební metody šetřící zdroje a kteří jsou vybízeni k tomu, aby v nadcházejících letech přispívali k rozvoji a inovacím.

- Uděluje se každé 2–3 roky od roku 2006.
- www.klimaaktiv.at/bauen-sanieren/staatspreis

CENA VLASTNÍKA STAVBY

Vyhlašovatel: Ústřední sdružení rakouských architektů

Bauherrenpreis oceňuje vynikající stavby, návrhy volných prostranství a urbanistická řešení, která lze označit za příkladná z hlediska jejich stavebního zadání, provedení, architektonického řešení, sociální angažovanosti a inovativního charakteru – výjimečná řešení, která jsou základem intenzivní spolupráce mezi stavebníky a architekty.

- Uděluje se každoročně od roku 1967.
- zv-architekten.at/bauherrenpreis-1

CENA LANDLUFT BAUKULTURGEMEINDE

Vyhlašovatel: Landluft – Sdružení na podporu stavební kultury na venkově ve spolupráci se Svazem obcí Rakouska (Gemeindebund) a Sdružením obcí Rakouska (Städtebund).

Cena pro rakouské obce a města, které chápou inovativní stavební kulturu jako klíčový faktor určující úspěch při otvírání budoucích příležitostí pro jejich lokalitu. Důraz se klade nejen na „krásnou“ budovu, ale především na způsob, jakým vznikla, a na osoby, díky nimž byla postavena a které působí jako hybná síla.

- Uděluje se každých 3–5 let od roku 2009.
- www.baukulturgemeinde-preis.at

DŮM ROKU

Vyhlašovatel: s-Bausparkasse ve spolupráci se Spolkovým kancléřstvím Rakouska, Architekturzentrum Vídeň a regionálními architektonickými institucemi

Cílem ceny je určit a vybrat nejlepší rodinný dům pro jednu nebo dvě rodiny v každé rakouské spolkové zemi. Hledají se projekty, které jsou založeny na inovativním architektonickém a udržitelném pojetí, jež jsou zároveň energeticky, funkčně a nákladově optimalizované a při jejichž plánování hrálo rozhodující roli odpovědné navrhování a citlivý přístup k místnímu prostředí.

- Uděluje se každé 2–3 roky od roku 2005.
- www.azw.at

Daniel Fügenschuh
rakouský architekt, člen představenstva ACE

Přeložila Lucie Mertlíková

Tyrolské středisko kozorožců, St. Leonhard im Pitztal, autoři: Atelier Köberl, Daniela Kröss, Bauherrenpreis 2021. Foto Lukas Schaller

Kaple vzkříšení, Strass, Horní Rakousko, autoři: LP Architektur ZT GmbH. Foto ZV-Bauherrenpreis 2021. Foto Albrecht Schnabel

Panoramatický výtah Steyr, autoři: reitter-architekten zt gesmbh, Bauherrenpreis 2021. Foto Mojo Reitter

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČKA A ČINNOST ACE

Z KONFERENCÍ ACE

Ve dnech 6.–8. října 2021 proběhla spolejná konference ve městech Štýrský Hradec a Maribor. V případě Mariboru se jednalo o konferenci ECAP (European Conference on Architectural Policies) v rámci slovinského předsednictví EU. Štýrský Hradec byl součástí pravidelných konferencí rakouského ministerstva kultury a rakouské nadace pro architekturu (Architekturstiftung Österreich) na téma New European Bauhaus a Baukultur.

Za ČR se akcí zúčastnili Pavel Martinek za ČKA a Josef Morkus za MMR. Pozornost této akci věnujeme zejména z důvodu nadcházející konference ECAP (European Conference on Architectural Policies) v říjnu 2022, kterou bude MMR a ČKA spolupřátat v rámci českého předsednictví EU.

Štýrský Hradec – Building Europe

Rakouská část konference se zaměřila na prezentaci materiálu „Towards a shared culture of architecture“, který vytvořila skupina expertů OMC (Open Method of Coordination). OMC group vznikla na základě unijního „Work Programme for Culture 2019–2022“ pro oblast „Vysocí kvalitní architektury a vystavěného prostředí pro všechny“. Experti skupiny byli nominováni ministerstvem kultury a prezentovaný materiál je metodikou pro implementaci kritérií kvality v evropském legislativním procesu. Materiál se skládá ze tří částí – kritéria kvality, případové studie a studie souvisejících politik. Celý materiál OMC je ke stažení na stránkách ČKA – <https://www.cka.cz/cs/svet-architektury/novinky/zpravy-z-konference-ve-mestech-graz-a-maribor>

Veronika Valk-Siska (EST) – předsedkyně OMC group – představila příkladové studie a podala všeobecný přehled o fungování skupiny.

Ruth Reichstein (D) – předsedkyně poradního výboru New European Bauhaus (NEB) – zdůraznila kulturní a multidisciplinární podstatu projektu, který má zkoumat a iniciovat cesty, jak dosáhnout udržitelného rozvoje prostřednictvím inovace, designu a nových přístupů. Ruth Reichstein také uvedla, že bylo na podporu projektů v rámci NEB odsouhlaseno 85 mil. eur.

Nina Mekacher (CH) prezentovala materiál z roku 2018, který vznikl v rámci Davoské deklarace – Osm kritérií kvality stavební kultury.

Jan Schultheiss (D) v OMC group vedl studie souvisejících politik. Přednesl, jakým způsobem skupina OMC pracovala s celou řadou existujících, v řadě příkladů se překrývajících politik na téma kvality a udržitelnosti, ale také se stávající legislativou, jako je hodnocení EIA a další. Záměrem je doporučení pro implementaci kritérií kvality do legislativy jednotlivých evropských ministerstev.

Robert Temel (A) popsal aktivitu Rakouska na poli stavební kultury (Baukultur), kde již 20 let funguje platforma pro propagaci Baukultur. V současnosti proběhlo z iniciativy ministerstva kultury čtvrté vyhodnocení situace a návrh dalších kroků. Od příštího roku bude zřízena federální agentura Baukultur pro koordinaci projektu a finanční podporu – například pro organizování architektonických soutěží. Baukultur bude také více koordinováno s rakouským materiálem prostorového plánování OREK 2030, který je vždy obnovován v periodě deseti let. Více na www.oerok.gv.at/oerok-2030.

Na závěr konference vystoupil Josef Morus, který přítomné pozval na konferenci ECAP do Prahy v roce 2022.

Maribor – Rehab(ili)tation

Konference v Mariboru proběhla ve skromnějším pojetí, neboť slovinská komora ZAPS nezáskala žádnou podporu ze strany státu. Hlavním tématem konference bylo zaměření na výstavbu rodinných domků na předměstích a vesnicích. Řada příspěvků mapovala a snažila se nacházet řešení pro typickou výstavbu sedmdesátých let se slabou stavební kvalitou, o té architektonické nemluvě. Podobně, jako u nás se i ve Slovinsku jedná o dvougenerační domky obývané dvěma lidmi a celkové urbanistické řešení je necitlivé k okolnímu prostředí. Téma možné obnovy bylo v příspěvcích nahlíženo z širší perspektivy současné diskuse o udržitelnosti. Mělo by se zamezit rozšiřování zastavěného území, využívat vnitřních rezerv sídel, maximálně omezit potřebu bourání funkčních objektů. Na slovinských příkladech byly demonstrovány příklady dělení dvougeneračních domků na více samostatných jednotek. Zajímavé byly příklady „minimálních forem rekonstrukce“, které se zaměřovaly na interiér a technické zlepšení stavby při zachování původního „jugo“ exteriéru stavby.

Více informací: www.cka.cz/cs/svet-architektury/novinky/zpravy-z-konference-ve-mestech-graz-a-maribor.

Digitalizace – konference

Dne 9. 10. 2021 uspořádala Italská komora architektů ve svém pavilonu na Benátském Bienále konferenci o digitalizaci, jejím vlivu na kvalitu projektování a souvisejících otázkách, jako je například pojištění. Konference měla kvalitní obsazení: řečníky z oblasti akademické, umělce a architektky používající nové nástroje AI. Konference se účastnili také zástupci ACE.

Pracovní skupina Practice committee ACE zpracovala několik odpovědí evropské komisi v rámci digitalizace. Prvním materiálem byla odmítavá reakce na studii porovnávající zavádění digitalizace mezi jednotlivými profesemi, kde architekti vyšli s nejnižším skóre. Druhým materiálem byl kritický komentář k návrhu hodnocení výhodnosti používání BIM ve veřejných zakázkách.

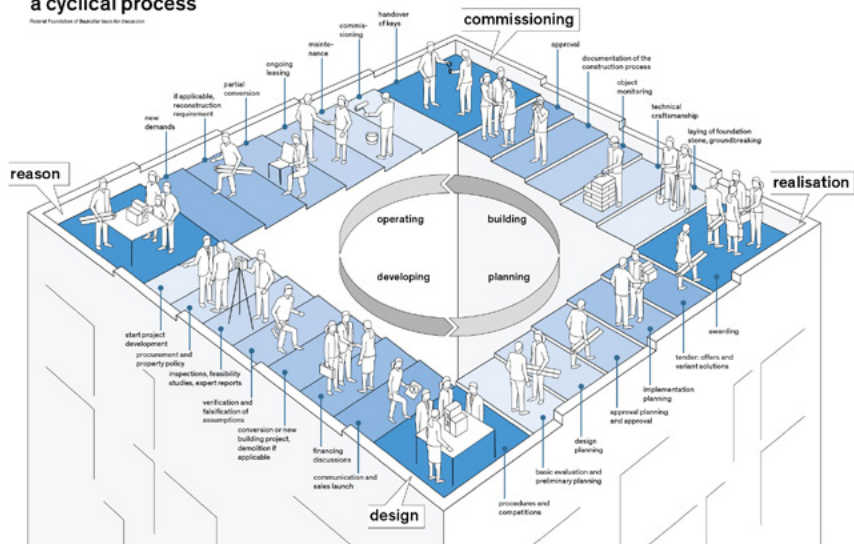
Krátce z ACE

ACE publikovala novou studii Value of Architecture II, jejímž cílem je vědecky prokázat společenskou, ekonomickou, kulturní a environmentální hodnotu navrhování.

Skupina udržitelnosti (ESA) – zde probíhá diskuse o novelizaci vyhlášky EPBD (Energy Performance of Buildings Directive), kde v rámci ACE zaznívají značně rozdílné názory. ČKA má zájem vytvořit vlastní komentář k návrhu.

Pavel Martinek
Vedoucí Practice Committee Evropské rady architektů – ACE

Baukultur functional chain – a cyclical process

Osm kritérií pro kvalitní architekturu a kvalitní výstavbu (z dokumentu Towards a shared culture of architecture)

Obálka – Towards a shared culture of architecture – dokument je ke stažení na www.cka.cz

RUTH SCHAGEMANN PREZIDENTKOU ACE

Na valné hromadě Evropské rady architektů (Architects' Council of Europe – ACE) dne 29. října 2021 proběhly volby do Představenstva ACE. Prezidentkou ACE se stala Ruth Schagemann z Německa, která zahájí své dvouleté funkční období 1. ledna 2022. Funkci převezme po Georgu Pendlovi.

Ruth Schagemann se zúčastnila galavečera České ceny za architekturu 2021 a předala ocenění Petru Jandovi za Lazy House ve Zlíně. Foto archiv ČCA

Ruth Schagemann založila v roce 2006 architektonickou kancelář VICE VERSA Architektur + Medien. Od té doby také působí jako konzultantka pro Bádensko-Württemberskou komoru architektů. Jako členka představenstva ACE se Ruth za posledních šest let angažovala v evropských a mezinárodních záležitostech profese. Podílela se na koordinaci reakce ACE na implementaci směrnice EU o službách a směrnice o odborných kvalifikacích, na legislativním procesu zavedení balíčku služeb zahájeném Evropskou komisí v lednu 2017 a na dalších záležitostech vnitřního trhu.

Česká komora architektů má s Ruth Shagemann dlouhodobě výbornou spolupráci.

Členy Představenstva ACE byli zvoleni:

Fulgencio Avilés Inglés (Španělsko), Carl Bäckstrand (Švédsko), Dubravko Bacic (Chorvatsko), Christos Christodoulou (Kypr), Borys Czarakcziew (Polsko), Daniel Füngenschuh (Rakousko), Selma Harrington (Irsko), Paul Jeppesen (Dánsko), Ruta Leitanaitė (Litva) a Diego Zoppi (Itálie).

Zástupce České republiky (a ČKA) Pavel Martinek, kterému skončil mandát (byl členem představenstva ACE od roku 2018), nyní do tohoto orgánu ne kandidoval z důvodu vytížení v rámci vedení Practice Committee a účasti v ESA.

CO JE NOVÝ EVROPSKÝ BAUHAUS

S iniciativou Nový evropský Bauhaus – New European Bauhaus (NEB) se na stránkách Bulletinu setkáváme často. Smyslem tohoto článku je přiblížit jej podrobněji poté, co vyšel v 15. října z Evropské komise materiál Sdělení Evropskému parlamentu o stavu a průběhu NEB.

Úvodem zopakujeme, že NEB je politikou Zelené dohody pro Evropu – European Green Deal, hledající cesty ke

zlepšení environmentálních problémů prostřednictvím zapojení veřejnosti: „Má se jednat o kreativní interdisciplinární hnutí a podporu spolupráce mezi autory inovativních řešení a jejich realizátory, kteří změní podobu toho, jak budeme v budoucnu bydlet. Most mezi světem vědy a techniky a světem umění a kultury. Cílem iniciativy je vliv na trhy podle nových způsobů života a stavby budov, mimo jiné ovlivňováním veřejných zakázek.“

Nový evropský Bauhaus vzniká ve třech fázích: společný návrh, realizace a šíření. Od října 2020 do června 2021 se začala utvářet podoba hnutí NEB. Shromažďovaly se příklady ilustrující zásady Nového evropského Bauhausu, zahájily se diskuse. Od ledna 2023 se začne s prezentací myšlenek a opatření, které z iniciativy vzešly. Cílem je oslovit širší publikum v Evropě i na jiných kontinentech.

Podpora Nového evropského Bauhausu

Předpokladem úspěchu Nového evropského Bauhausu je podpora ze strany organizací a dalších subjektů v celé EU, které se mohou stát „partnery Nového evropského Bauhausu“. Partnery se mají stát organizace a další subjekty, které pořádají diskuse a inspirují jejich účastníky k nápadům, které se budou v tomto hnutí dále rozvíjet. Partneři by měli být schopni na své úrovni výrazně oslovit veřejnost a měli by působit jako důvěryhodní motivující činitelé. Přirozenými kandidáty jsou evropské sítě a zastřešující organizace na úrovni EU. Ideálními partnery by mohly být rovněž organizace na celostátní a nižší úrovni. Ziskové organizace a politické subjekty či subjekty zapojené do správní politiky se nemohou stát oficiálními partnery Nového evropského Bauhausu. Za ČR je v současnosti partnerem například Národní galerie Praha. O partnerech více na europa.eu/new-european-bauhaus/neb-partners/official-partners_en.

Soutěžní přehlídka – New European Bauhaus Prizes 2021

V roce 2021 proběhla soutěžní přehlídka realizovaných staveb i projektů v deseti kategoriích (prizes.new-european-bauhaus.eu/). Dne 16. září 2021 proběhlo v Bruselu slavnostní vyhlášení výsledků (kategorie Cena a kategorie Vycházející hvězda). Dle názoru autora článku nebyla soutěž dostatečně obleslá a většina děl byla zaslána do více kategorií. V roce 2022 se předpokládá vyhlášení soutěže nové. Link na virtuální výstavu prací: prizes.new-european-bauhaus.eu/winner-virtual-exhibition.

Laboratoř

Na podporu provádění Nového evropského Bauhausu zřídí Evropská komise „Laboratoř NEB“ – strategickou skupinu. Jejím hlavním cílem bude rozpracování konkrétních doporučení v rámci okruhů, které se budou týkat především těchto témat: Jak charakterizovat a rozpoznat konkrétní iniciativy, jejichž cíle se shodují se záměry Nového evropského Bauhausu; kombinace veřejného financování NEB s crowdfundingem, soukromými zdroji, filantropií; jak mohou regulace podpořit vznik projektů NEB v oblasti stavebnictví, energetiky, mobility, sociální a lokální ekonomiky, kulturních a kreativních odvětví, cestovního ruchu, textilního průmyslu atd.; evaluace a výstupy z jednotlivých fází projektu atd.

Komise bude na výsledky práce Laboratoře NEB navazovat dalšími kroky a iniciativami, jež zapojí rovněž členské státy, Evropský parlament, Výbor regionů a další partnery.

Festival Nového evropského Bauhausu 2022

Pro nový evropský Bauhaus je klíčové vytvořit komunitu se společným záměrem a mít možnost prezentovat inovace. Komise tedy poprvé na jaře 2022 uspořádá Festival Nového evropského Bauhausu, který zviditelní tvůrce změn, umožní sdílení výsledků a pokroku a debatu o nich a podpoří zapojení občanů. Součástí festivalu bude fórum pro odborníky, veletrh a festival s doprovodným programem a výstavami.

Transformace na konkrétních místech

Podpora prezentace inovativních projektů Nového evropského Bauhausu bude probíhat v rámci výše uvedené soutěže i Evropské městské iniciativy v rámci politiky soudržnosti. Zároveň bude poskytována technická pomoc a odborná podpora při vývoji a realizaci projektů NEB např. regionálními a místními správám. Zavede se zvláštní finanční nástroj pro městský rozvoj, který na podporu projektů NEB v členských státech mobilizuje investice EU a soukromé investice. Prozkoumají se možnosti, jak nejlépe podpořit malé projekty, a to na základě práce Evropského inovačního a technologického institutu. Vytvoří se tzv. pečť dokonalosti (Seal of excellence) Nového evropského Bauhausu, která pomůže vyzdvihnout vysoce kvalitní projekty, jež kvůli omezenému rozpočtu nemohly být financovány z programů EU.

Transformace umožňující inovace

Podporována bude oblast transformace týkající se materiálů, modelů, postupů a procesů, digitálních technologií, všude tam, kde klíčovou úlohu hrají inovace. S tím souvisí také vývoj nástroje na evaluaci, z níž vyplyne potenciál a realizovatelnost projektů. Kromě toho se budou vyvíjet také digitální nástroje pro elektronické vzdělávání a posuzování za účelem podpory využívání rámce Level(s), který podporuje zohlednění emisí CO₂ během celého životního cyklu při posuzování environmentální výkonnosti budov. Uspořádán bude workshop na téma „Výzkum a inovace pro Nový evropský Bauhaus“. Předpokládá se mobilizace kapacity Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) a Evropské rady pro inovace (EIC) s cílem zahájit první soubor koordinovaných výzev k předkládání návrhů za účelem řešení klíčových výzev v oblasti inovací, které v praxi vyplnou z transformačních projektů. Dále se počítá se začleněním NEB do priorit programu LIFE 20 s cílem podpořit zejména projekty prosazující oběhovou, nulovou znečištění a biologickou rozmanitost.

Propagace nových hodnot

NEB považuje za nezbytné spolupracovat s těmi, kdo o hodnotách uvažují, studují je a vyjadřují se k nim, jako jsou umělci, odborníci z oblasti společenských věd, pedagogové, vzdělávací instituce a studentské organizace. Komise v úzké spolupráci s Koalicí pro vzdělávání v oblasti klimatu vyhlásí výzvu pro střediska vzdělávání k vyjádření zájmu o rozvíjení vlastních projektů NEB. Speciální cena Nového evropského Bauhausu v roce 2023 umožní vyzdvihnout nejlepší projekty (education-for-climate.ec.europa.eu/en). Aktivita by se měla dotknout také programů Erasmus+, Kreativní Evropa atd.

Příklady zapojení se do Nového evropského Bauhausu

V některých regionech místní organizace pořádaly různé akce (např. v Galicii ve Španělsku, v Gdyni v Polsku). V jiných případech se partneři obrátili na své evropské sítě

s cílem uspořádat celoevropské diskuse o určitém tématu. V některých členských státech se do iniciativy zapojily vnitrostátní subjekty nebo ministerstva (Švédsko, Dánsko, Španělsko, Litva, Německo, Slovinsko, Estonsko, Itálie a další). Nový evropský Bauhaus podpořil rozvoj mnoha činností, do nichž se zapojily i děti a mládež, mnohdy s cílem využít ve fázi společného návrhu jejich kreativity. Bavorské ministerstvo pro bydlení, výstavbu a dopravu například uspořádalo soutěž pro děti do 14 let a vyzvalo je, aby se podělily o svá výtvarná díla s cílem inspirovat budoucí výstavbu domů a společné soužití. Podobná iniciativa vznikla v Sasku. Finská kulturní platforma Arkki zorganizovala uměleckou soutěž reflektující iniciativu NEB, litevská nezisková organizace Architektūros Fondas zase chystá pětidenní workshopy v sedmi malých městech po celé zemi s cílem pomoci mladým lidem lépe porozumět jejich životnímu prostředí, podpořit jejich tvořivost a posílit jejich smysl pro osobní odpovědnost. Nový evropský Bauhaus rovněž vyvolal velký zájem u průmyslové komunity. Několik organizací se přihlásilo do role partnerů Nového evropského Bauhausu a uspořádalo akce a workshopy (např. Fashion Council Germany, nadace LafargeHolcim nebo Concrete Initiative). V rámci evropského dřevozpracujícího průmyslu bylo založeno sdružení Wood4Bauhaus, což je vůbec poprvé, kdy se toto odvětví rozhodlo spojit síly v rámci společného projektu.

Pavel Martinek

Člen PS Zahraničí ČKA, bývalý člen předsednictva Evropské rady architektů

Více na europa.eu/new-european-bauhaus/index_cs

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nový evropský Bauhaus – Estetika, udržitelnost, spolupřítomnost z 15. 9. 2021 ke stažení v českém jazyce na www.cka.cz

Z výstavy soutěžní přehledky Nový evropský Bauhaus – europa.eu/new-european-bauhaus/2021-prizes_en

Skryté zárubně – inspirace pro moderní řešení

Vysoce designová novinka na trhu, která nabízí:

- absolutně čistý dveřní průchod bez obložek
- otevírání dveří k sobě i od sebe při dokonalém lícování se zdí
- použití pro posuvné i otočné dveře
- možnost atypické výšky dveří

OBJEVTE POVRCHY ACTIVE SURFACES®

EKOLOGICKOU VOLBU PRO LEPŠÍ VNITŘNÍ I VNĚJŠÍ
PROSTŘEDÍ NAJDETE V ELITE BATH+KITCHEN.
TYTO EKO-AKTIVNÍ POVRCHY BOJUJÍ ÚČINNĚ
I PROTI SARS-COV-2.

Velkoformátové keramické desky využívající technologii ACTIVE SURFACES® jsou ekologicky aktivním materiálem. Díky své odolnosti vůči nečistotám se snadno udržují a jejich využití je jak pro interiér, tak venkovní instalace.

Materiály by neměly být vybírány jen pro svou estetickou krásu, ale také s ohledem na to, jaký dopad mají na životní prostředí. Keramika s technologií ACTIVE SURFACES®, vyvinutá italskou firmou Iris Ceramica Group, splňuje požadavky jak na kvalitu provedení a jedinečný design, tak se aktivně podílí na tvorbě zdravého prostředí, ve kterém žijeme. ACTIVE SURFACES® není jen typem povrchové úpravy, ale díky dodatečnému vypálení při teplotě 680 °C se stává trvalou součástí keramiky a je plně funkční po celou dobu její životnosti.

Tyto aktivní povrchy fungují na principu fotokatalýzy oxidu titaničitého v kombinaci se stříbrem, které klasickou keramiku transformují v ekoaktivní materiál se zcela novými vlastnostmi, jimiž jsou antibakteriální a antivirová ochrana, schopnost redukovat zápach a škodlivé látky v ovzduší a odolávat znečištění. Díky působení světla – ať už přirozeného, nebo umělého – a přirozené vlhkosti vzduchu získává keramika výjimečné vlastnosti, jimiž přirozeně přispívá ke zdravějšímu prostředí nejen v našich domovech, ale také na veřejných místech. Ideální využití pro ně vidíme v nemocnicích, školách, letištích, restauracích, hotelech, bazénech a rovněž pro venkovní prostranství. Díky procesu fotokatalytické oxidace mají aktivní povrchy schopnost zničit až 99,99 % bakterií – od těch nejběžnějších, jako je například Escherichia coli, až po ty nejnebezpečnější, jako je Staphylococcus aureus neboli zlatý stafylokok. Testy také prokázaly více než 99% ochranu před viry, jako je covid-19. Vedle antibakteriálních a antivirových účinků jsou ACTIVE SURFACES® certifikovány jako ochrana před plísněmi a houbami.

Další výhodou je eliminace zápachu. Aktivní povrchy jsou díky fotokatalytickému procesu schopny degradovat organické molekuly zodpovědné za vznik zápachu, s nimiž přijdou do kontaktu. Tuto vlastnost tak jejich uživatelé ocení nejen v kuchyních a koupelnách, ale například také v nemocnicích a na dalších veřejných místech.

Keramika je velmi odolná vůči nečistotám, nezůstávají na ní žádné! K čištění není zapotřebí používat agresivní chemikálie, které mohou být pro lidský organismus i pro životní prostředí toxické. Díky samočišticím vlastnostem povrchu ACTIVE SURFACES® je lze jednoduše

čistit vodou a jemnými čisticími prostředky a venkovní fasády udržuje v čistotě déšť. Tyto faktory pomáhají snižovat náklady na údržbu těchto výjimečných materiálů.

Keramika s aktivním povrchem je schopna přeměňovat těkavé molekuly znečišťujících látek, jako jsou oxidy dusíku (NOx) a těkavé organické sloučeniny (VOC), na neškodné látky, a to jednoduše působením světla. Na rozdíl od jiných typů keramiky má však ACTIVE SURFACES® fotokatalytické vlastnosti nejen díky působení UV záření, ale rovněž vlivem LED osvětlení, a dokonce i ve tmě.

U realizace projektu De Castilia 23 v Miláně bylo laboratorními výpočty ověřeno, že 16 088 metrů čtverečních aktivních ploch aplikovaných v exteriéru eliminuje 59 kilogramů oxidů dusíku ročně, což je efekt, který by se dal přirovnat k více než 200 000 metrů čtverečních zelených ploch. Filozofií je chránit životní prostředí. Výroba těchto keramik v továrně firmy Iris Ceramica Group je uhlíkově neutrální a součástí dlouhodobého programu je také snaha snižovat spotřebu vody a energií. V roce 2022 firma Ceramica Group otevře továrnu, která plně využívá zelený vodík, a právě proto jsme na práci s těmito materiály v ELITE BATH+KITCHEN tak hrdí. Laboratorní testy navíc ukázaly, že jeden metr čtvereční aktivní plochy potřebuje pouhé dva roky na to, aby vyrovnal množství emisí NOx, jež byly vyprodukovány při jeho výrobě. Keramika této společnosti je recyklovatelná a pečlivě vybírané suroviny pro její výrobu jsou z více než 40 % tvořeny recyklovatelným materiálem, což je v souladu s certifikačním programem LEED.

Patentovaná technologie ACTIVE SURFACES® je opatřena také mezinárodně uznávanou certifikací ISO. Keramické obklady s aktivním povrchem jsou využívány na celém světě déle než deset let. Architekti i soukromí investoři uplatňují tento materiál pro tvorbu opláštění budov, své místo však desky nacházejí i v interiéru. Určeny jsou na podlahy, stěny či jako obklad nábytku – například jako kuchyňská deska, pracovní plocha a podobně. Díky možnosti velkoformátové výroby působí výsledek celistvě a elegantně. Na výběr je také množství nejrůznějších dekorů kamene – od šedých s nenápadnou kresbou až po imitaci mramoru s výrazným žilkováním.

40

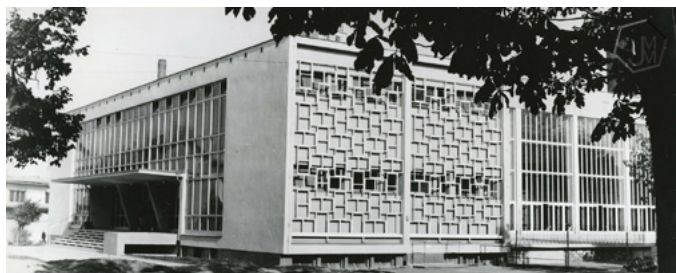
SERVIS

Z výstavy Bedřicha Feuersteina. Foto archiv NTM

Výstava k 45. výročí Fakulty architektury ČVUT. Foto archiv FA ČVUT

Městské lázně, Znojmo, foto JMM

AKCE

BEDŘICH FEUERSTEIN: ARCHITEKT PRAHA–PAŘÍŽ–TOKIO

Výstava

10. 11. 2021–15. 5. 2022

Národní technické muzeum, Kostelní 42, Praha 7

Velkoryse koncipovaná výstava kurátorky Heleny Čapkové v architektonické instalaci Davida Vávry představuje život a fascinující rozsah tvorby Bedřicha Feuersteina. Poprvé je v ucelené formě prezentováno Feuersteinovo dílo v architektuře, scénografii, divadelním kostýmu a v grafickém, užitém a nábytkovém designu. Audio- a videonahrávky připomínají práci pro film, Feuersteinovu esejistickou a přednáškovou činnost a spolupráci s básníky a hudebníky. Nahlédnout je možné do rodinného zázemí architekta a vystaveny jsou předměty, které užíval či zakoupil při svých cestách. Pozornost kurátorka výstavy věnuje i Feuersteinovu nasazení v první světové válce, francouzskému (1920–26) a japonskému období (1926–30) a práci pro divadlo ve dvacátých letech (např. pro Národní divadlo v Praze) a ve třicátých letech (spolupráce s Osvobozeným divadlem).

www.ntm.cz/Feuerstein

FA 45 / 1976–2021 / ALMA MATER

Výstava

25. 11. 2021–6. 1. 2022

Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské náměstí 5a, Praha 1

V listopadu se uskutečnila v Betlémské kapli v Praze oslava 45. výročí obnovení samostatné Fakulty architektury ČVUT. Součástí akce je i výstava. Na rozdíl od prvních desetiletí existence samostatné Fakulty architektury ČVUT v Praze, kdy její pedagogové mohli aktivně projektovat jenom zcela výjimečně, se situace po roce 1989 zcela změnila – v ateliérech fakulty již vyučují architektky a architekti, kteří nepochybně patří u nás k těm nejlepším. Alespoň o to se fakulta při jejich konkurzním výběru systematicky snaží. Víte však, proč někdy laická veřejnost neví, že řada pozoruhodných a oceňovaných architektonických děl pochází z projekčních ateliérů těch, kteří současně učí na fakultě? No přece kdo nezainteresovaný by pod těmi elegantními a zejména záhadnými názvy jejich ateliérů dokázal najít konkrétní jméno a příjmení architekta nebo architektky? Výstava přináší výběr z jejich prací za posledních pět let. QR kód pod jednotlivými obrázky prozradí podrobnější údaje o prezentovaném díle.

www.gjf.cz

ARCHITEKTONICKÉ PROMĚNY / ZNOJMO 1918–2020

Výstava

22. 10. 2021–9. 1. 2022

Dům umění – Jihomoravské muzeum ve Znojmě, Masarykovo náměstí 11, Znojmo

Znojmo je u místních obyvatel i široké veřejnosti spojované zejména s cennými kulturními památkami od raného středověku až po novověk a jeho stavby nedávné minulosti dosud unikaly zasloužené pozornosti. I novodobá architektura se však do podoby města vepsala nesmazatelnými stopami. Výstava spolu s publikací proto připomene architektonické proměny Znojma v jeho novodobé historii. Výběrem nejvýraznějších realizací v letech 1918–2020 ukáže, že Znojmo je nejen město historické, ale také živé a moderní! Pořádá Jihomoravské muzeum ve Znojmě ve spolupráci s Galeríí Jaroslava Fragnera. K výstavě vychází publikace.

Humpolec, místo konání kongresu.

Miller & Maranta, rekonstrukce Vily Garbald, Castasegna, Švýcarsko-italská hranice, 2016. Foto Miller & Maranta

URČENO TĚM, KDO HLEDAJÍ CESTY K NOVÝM HARMONIÍM

Kongres

Záštitka ČKA

25. – 26. 1. 2022

Polyfunkční komunitní centrum Mikado, Humpolec

IX. kongres Platformy městských architektů/PAM se zaměřil na téma způsobu zadávání veřejných zakázek, úlohy města po architektonické soutěži a aktuální verzi stavebního zákona.

Přednášející: Jaroslav Wertig, předseda PMA – Platforma městských architektů po letech a zase trochu jinak, Vlastimil Brukner, Město Humpolec – Plánování k realitě, František Korbel – Aktuální verze nového stavebního zákona, Jiří Opočenský, ov architekti – Způsob získávání architektonických zakázek v praxi, Frank Bold advokáti – Odpovědné zadávání zakázek, Marcel Soural, Předseda představenstva Trigema – Stavební zákon z pohledu developera, Eva Špačková, Katedra architektury FS VŠB-TUO – Soutěž a/nebo spolupráce, Stanislav Boloňský, starosta města Roztoky u Prahy (2002–2006) – Praktické zkušenosti s fungováním městského architekta, Aleš Pokorný – O myslící ruce, tvořivosti a bezdotykové evoluci, Petr Lešek, ČKA – Česká komora architektů a městský architekt: mapa, politika architektury ČR a 30 let architektonických soutěží

www.platformama.cz

MILLER & MARANTA ARCHITEKTEN

Výstava

10. 2.–20. 3. 2022

Dům umění – Galerie současného umění a architektury, České Budějovice

Miller & Maranta je švýcarské architektonické studio se sídlem v Basileji. Založili jej architekti Quintus Miller (*1961, Aarau) a Paola Maranta (*1959, Chur). Během studia architektury na Švýcarském federálním technologickém institutu v Curychu v ateliéru u Fabia Reinharta a u Miroslava Šika se dostali do kontaktu s analogovou architekturou ovlivněnou Aldem Rossim. Po různých společných projektech byla v roce 1990 založena současná kancelář. Mezi nejznámější realizace patří Voltaschulhaus Basel, tržnice Färberplatz v Aarau, rezidenční dům Schwarzpark v Basileji, obnova a rozšíření vily Garbald v Castasegna nebo starý hospic na výšině Gotthardpass.

www.dumumenicb.cz

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČKA

Dle zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti České komory architektů mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací. Přinášíme výběr konferencí, workshopů, přednášek a dalších akcí, které lze v následujících dnech absolvovat v rámci Celoživotního profesního vzdělávání ČKA.

Celoživotní profesní vzdělávání (CPV) je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CPV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CPV. Autorizovaným osobám, které doloží splnění požadovaného počtu bodů, vydá ČKA osvědčení o absolvování CPV. U pojišťovny ČSOB může autorizovaná osoba uplatnit 50% slevu na spoluúčasti při profesním pojištění.

VÝBĚR Z PŘIPRAVOVANÝCH AKCÍ CPV

Wienerberger fórum 2022

Wienerberger, s. r. o.

20. 1. 2022, on-line, 1 bod

Technický dozor stavebníka a jeho výkon ve veřejné správě a rekodifikace

Sekurkon, s. r. o.

20. 1. 2022, on-line, 1 bod

22. 3. 2022, on-line, 1 bod

WATER KISS – keep it short and simple

Asio New, spol. s r. o.

1. 2. 2022, on-line, 1 bod

Tepelná ochrana budov

Slovenská stavebná vedecko-technická spoločnosť

2.–4. 2. 2022, Vysoké Tatry, Štrbské Pleso, 2 body

Stavební zákon – příprava a povolování staveb v režimu nového SZ

Sekurkon, s. r. o.

3. 2. 2022, on-line, 2 body

10. 3. 2022, on-line, 2 body

Konference Baumit Akademie**– Vyberte si fasádu virtuálně**

Baumit, spol. s r. o.

8. 2. 2022, České Budějovice, on-line, 1 bod

10. 2. 2022, Liberec, on-line, 1 bod

15. 2. 2022, Plzeň, on-line, 1 bod

17. 2. 2022, Praha, on-line, 1 bod

22. 2. 2022, Brno, on-line, 1 bod

24. 2. 2022, Ostrava, on-line, 1 bod

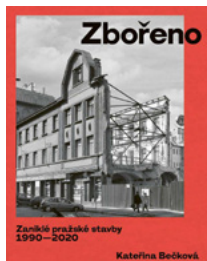
1. 3. 2022, Hradec Králové, on-line, 1 bod

3. 3. 2022, Praha, on-line, 1 bod

Připravila Kateřina Slaná

Aktualizovaný seznam akcí CPV: www.cka.cz

NOVÉ KNIHY

**ZBOŘENO. ZANIKLÉ PRAŽSKÉ STAVBY
1990–2020**

Kateřina Bečková

Vydavatel: Paseka, 2021
Rozsah: 192 stran
Orientační cena: 360 Kč

Bourání má v Praze bohatou historii a jen za posledních třicet let šly v hlavním městě k zemi desítky budov, některé nevyhovující, jiné ale mimořádně cenné. Obětí posledních pražských demolic byl Aulického Transgas na Vinohradech nebo nárožní, takzvaný Kozákův dům na Václavském náměstí. Publikace pojednává slovem a obrazem čtyřicet objektů, jejichž ztráta památkový fond výrazněji poškodila. Z těch známějších k nim patří proměna horizontu pražské Hanspaulky po zničení hotelu Praha, estetická degradace Klimentské ulice po zboření Špačkova domu nebo demolice unikátní mazutové výtopny na sídlišti Invalídovna. Kniha se ale zaměřuje i na stavby, jejichž konec palcové titulky nezaznamenaly, jako například skladový areál Na Třebešíně, továrny Ringhoffer, Walter, Lokomotivka, Pergamenka či Praga v Karlíně. Bohatě obrazové vybavení knihy zahrnuje materiál archivní i novější, pořízený v době před zánikem budov.

**PLÁNOVÁNÍ MĚSTA / PŘÍRUČKA
MLADÉHO URBANISTY**

Michal Kohout, David Tichý

Vydavatel: České vysoké učení
technické v Praze, 2021
Spolupracovali: Filip Tittl, Šárka
Jahodová
Rozsah: 304 stran
Orientační cena: 490 Kč

Publikace fakultního ateliéru Kohout–Tichý, za nímž stojí prof. Ing. arch. Michal Kohout a doc. Ing. arch. David Tichý, Ph.D., předkládá komplexní pohled na urbanistický rozvoj. Integruje principy udržitelného rozvoje s pochopením měřítkových souvislostí vystavěného prostředí a koordinace jeho jednotlivých složek. Vychází z dlouholeté spolupráce s českými municipa-

litami a své poznatky z pozice pedagogů vtělili do metody výuky urbanistického rozvoje.

Publikace Plánování města s podtitulem Příručka mladého urbanisty je učena nejen studentům a studentkám architektury pracujícím na urbanistických zadáních, ale rovněž zástupcům a zástupkyním městských samospráv, občanské veřejnosti, majitelům a majitelkám nemovitostí a dalším, kteří se zajímají o územní rozvoj.

Rozsáhlý obrazový aparát zahrnuje fotografie, plány, výkresy, grafy, které poskytují ucelený pohled pro pochopení vzájemných souvislostí. Díky příkladům z praxe nechává nahlédnout na proces spolupráce s městy na jejich rozvoji, a to například z Prahy, Brna, Nepomuku, Pardubic, Havlíčkova Brodu, Štětí a dalších.

EKOSYSTÉMY MĚST BUDOUCNOSTI

Toby Hemenway

Vydavatel: Walden Press, 2021
Překlad: Eva Hauserová
Rozsah: 328 stran
Orientační cena: 450 Kč

Kniha amerického permakulturního lektora a designéra vyvrací mýtus, že permakulturu můžeme vytvářet a rozvíjet jedině na venkově. Naopak, právě města se svou velkou koncentrací lidí, myšlenek a různorodých životních stylů představují ideální pole působnosti pro ty, kdo chtějí žít udržitelněji, v souladu s přírodou, méně konzumně. Kniha přináší nepřehledné množství námětů a řešení pro kýžené oživení měst, od zahrádek u rodinných domků přes komunitní zahrady a komunitou podporované zemědělství až po vize udržitelných a zdravých měst budoucnosti. Věnuje se také urbanismu a architektuře.

Každý čtenář, který se touží aspoň zčásti odpoutat od konzumního způsobu života, zde najde inspiraci a spoustu konkrétních námětů, jak proměnit svůj život.

www.biobooks.cz

MIROSLAV MASÁK / O POSLÁNÍ ARCHITEKTŮ

Rostislav Švácha

Vydavatel: Arbor Vitae, 2021

Rozsah: 272 stran

Orientační cena: 990 Kč

Kniha shrnující podrobně život a dílo architekta Miroslava Masáka, který se zásadním způsobem zapsal do dějin české architektury posledních šedesáti let, vychází jako první svazek edice O poslání architektů. Nejedná se ale, jak název edice napovídá, o běžnou monografii. Hlavní přínos knihy lze spatřovat v úvahách nad rolí architektury a architekta ve společnosti v jakékoliv době. A právě ve spojení s Masákem se často setkáváme s občanskou angažovaností, s hledáním obecnějšího prospěchu, se snahou člověka „udělat víc, než mu umožňují podmínky a rutina jeho profese, touhou zlepšovat svou práci a zlepšovat život lidí kolem sebe“, jak píše v jedné z úvodních statí teoretik a historik architektury Rostislav Švácha, který se s Masákem seznámil poprvé v roce 1987 na přednášce organizované Ústavem teorie a dějin umění Československé akademie věd a jejich spolupráce trvá dodnes.

„K poznámce o mé občanské angažovanosti bych rád dodal, že schopnost přirozené účasti na věcech veřejných podporuje prostředí, ve kterém člověk vyrůstá. Ve kterém se vytváří jeho osobní žebříček hodnot, morálka, podle které jedná. Biblické – nepřidáš se k většině, páchá-li zlo – bylo pro nás od dětství samozřejmostí a stejně samozřejmá byla naše ochota k účasti na věcech veřejných, a to i v kritických chvílích,“ dohledáme Masákovo vysvětlení v poděkování za udělení čestného doktorátu na Technické univerzitě v Liberci v roce 2019.

Seriózní, téměř třísetstránková publikace vychází, zdá se, k devadesátým narozeninám Miroslava Masáka, které v roce 2022 oslaví. Graficky (Tomáš Machek Side 2) i editorsky skvěle vybavená publikace, jak je u Arbor Vitae zvykem, se samozřejmě dopodrobna věnuje proslulému libereckému sdružení Sial a Školce Sial, kterou Masák založil a v letech 1968–1975 vedl. O životě v této tavné peci tehdejších nejtalentovanějších mladých architektonických mozků pracujících v ateliéru v hospodě Na Jedlově na předměstí Liberce se v knize dozvídáme také prostřednictvím veselých historek připomenutých architektem Mirko Baumem.

Poprvé je veřejnosti představeno kompletní Masákovo dílo – množství československých i mezinárodních soutěží, kterých se se svými kolegy s úspěchem zúčastňoval, desítky studií a také dvanáct nejvýznamnějších projektů (např. obchodní centrum Ještěd v Liberci, zdemolované v roce 2009, obchodní dům Máj v Praze nebo rekonstrukce pražského Veletržního paláce). Ke všem dvanácti pracím píše Masák vlastní komentář.

Významným Masákovým přínosem je určitě vedení školy Sial, do něhož po-

mítal svou klíčovou hodnotu architektury, kterou definoval jako „pravdivost“, a formoval svým myšlením a morálními postoji řadu architektů: „Nejdůležitější princip je princip opravdovosti. Opravdové je to, co se uznává samo sebou, co je pravdivé ke své vlastní přirozenosti. Jistotu hledáme v solidnosti přístupu, v poctivosti a otevřenosti myšlení a jednání.“

Další zásadní roli sehrál jako poradce svého přítele, prezidenta Václava Havla, na Pražském hradě v letech 1990–1993, kdy se podílel na zpřístupňování jeho prostor. Od roku 1994 se kontinuálně na vysoké úrovni věnuje mnoha aktivitám propagujícím kvalitní architekturu a kultivaci profese architektů, podporuje architektonické soutěže, snaží se také „prosadit něco lepšího v architektuře i ve světě kolem ní“ psaním. Kromě mnoha publikací, na nichž se podílel, se aktivně vyjadřuje k proměnám světa. Kniha je protkána mnoha rukopisy z jeho osobního archivu z let 1966–2019, dopisy politickým představitelům i organizacím, stanovisky atd., mezi jinými jmenujme alespoň Protestní dopis k soutěži na návrh kongresového centra, 1975, stať O stavu československé architektury, sestavenou v letech 1988–89 pro Chartu 77, Projekt oživení Pražského hradu, 1991, Architektura v čase lovu, 2010 atd. Od devadesátých let se stává „učitelem architektury a společnosti“, jak tuto životní etapu pojmenovává v knize Rostislav Švácha. Kéž by měla naše společnost takových učitelů více.

Markéta Pražanová

ARCHISTORIE – VYPRÁVĚNÍ O ARCHITEKTUŘE

Magdalena Jeleńska & Acapulco Studio

Vydavatel: LABYRINT v edici knih pro děti RAKETA, 2020

Rozsah: 92 stran

Orientační cena: 399 Kč

Varšavská architektka a teoretička architektury Magdalena Jeleńska psala mezi lety 2006 a 2008 články o současné architektuře do polského časopisu Architektura-Murator. Lásku k architektuře, urbanismu a designu se snaží předávat srozumitelnou formou. Při popisu architektury klade důraz na historickou kontinuitu a drží se hesla, že věc či architektura musí být chytré vymyšlená, ale také krásná. ARCHISTORIE srozumitelně vysvětluje na desítkách příkladů z dávné historie i současnosti základní architektonické formy, typy budov a seznámí tě se stavebními materiály. Víš, které známé architektonické památky byly postaveny z cihel a které z kamene? Jaké výhody má železobeton a proč se dnes používá tak často ve stavebnictví sklo? Už jsi někdy slyšel pojmy jako centrální stavba nebo bazilika? Originálně ilustrovanou knihu její polská autorka napsala pro své čtyři děti a původní vydání získalo titul Nejkrásnější kniha roku. Ilustrace Acapulco Studio.

ZKOLAUDOVÁNO

Komplexní občanská vybavenost v docházkové vzdálenosti

HLEDÁTE **BEZPEČNÉ BYDLENÍ**
V **CENTRU PRAHY?**

NOVÉ BYTY V ZENKLOVĚ ULICI

 Real-Treuhand
Raiffeisen Immobilien

Praha 8 - Palmovka
tel.: + 420 731 125 516

Koupačí jezera s molem v rámci projektu

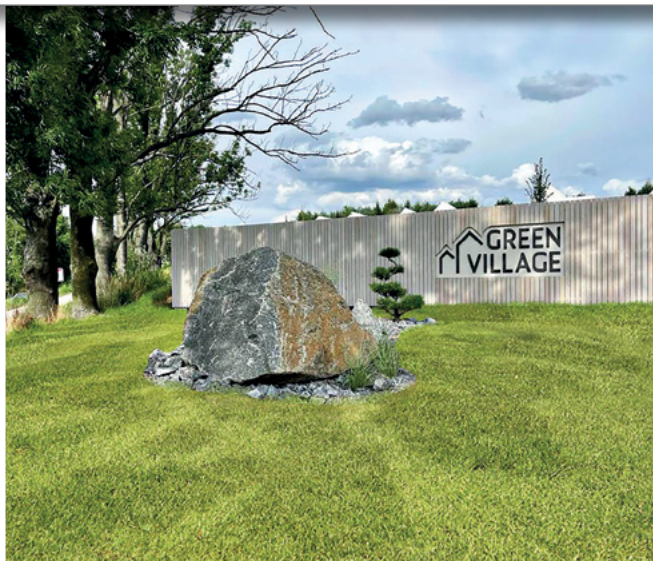
Bezpečná investice - nová dálnice D3

HLEDÁTE **BYDLENÍ V PŘÍRODĚ**
S CENTREM PRAHY **NA DOSAH?**

RODINNÉ DOMY U GOLFU KONOPIŠTĚ

Golf Resort Konopiště
(40 min jízdy z Prahy)

www.greenvillage.cz
tel.: + 420 731 125 516

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 1. 9. 2021 do 30. 11. 2021 upozorňujeme zejména na tyto:

Zákon č. 415/2021 Sb.,

kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Novela zakotvuje podmínky pro včasnou výstrahu před mimořádnými událostmi u zařízení sociálních služeb, které poskytuje pobytové služby, a u památkově chráněných staveb a zároveň členění staveb na jednotlivé kategorie podle vyhodnocení požární nebezpečnosti. Novela stanoví, na které stavby budou kladeny požadavky z pohledu požární bezpečnosti, které budou následně orgánem výkonu státního požárního dozoru posuzovány v požárně bezpečnostním řešení nebo obdobné dokumentaci. Na jedné straně se jedná o zpřísnění podmínek požární bezpečnosti některých staveb, na straně druhé jde o vymezení, zda konkrétní stavby budou podléhat výkonu státního požárního dozoru a dotčenému orgánu v územním a stavebním řízení a ve společném územním a stavebním řízení z hlediska ochrany obyvatelstva ze strany hasičského záchranného sboru. Konkrétní pravidla začlenění staveb podle jednotlivých kategorií budou vymezena Ministerstvem vnitra v prováděcím právním předpise.

→ Novela je účinná od 1. 12. 2021.

Zákon č. 413/2021 Sb.,

kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Novela zákona zpřesňuje úpravu platnosti závazného stanoviska k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí podle § 23a zákona. Novela platnost závazného stanoviska zpřesňuje tak, že závazné stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni.

→ Novela je účinná od 20. 11. 2021.

Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 360/2021,

kterou se mění vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.

Novela je součástí procesu standardizace územně plánovacích dokumentací. Stanovuje podrobnější členění ploch s rozdílným způsobem využití v územním plánu a doplňuje novou kategorii ploch zeleně. S těmito úpravami souvisí i úpravy v ustanovení o vymezení ploch v územním plánu podle významu.

Přechodná ustanovení stanovují, že pokud došlo před nabytím účinnosti novely k doručení oznámení o konání veřejného projednání návrhu nového územního plánu, dokončí se jeho pořízení podle dosavadních právních předpisů. Pokud u změny územního plánu došlo před nabytím účinnosti této novely ke schválení zadání, zprávy o uplatňování územního plánu nebo obsahu změ-

ny, dokončí se pořízení změny podle dosavadních právních předpisů. Při první změně územního plánu, jejíž pořizování bude zahájeno po dni nabytí účinnosti této vyhlášky, se územní plán uvede do souladu s touto vyhláškou.

→ Všechna ustanovení nabývají účinnosti 1. července 2022.

Zákon č. 426/2021 Sb.,

kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Hlavním cílem novely je provést transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797 ze dne 11. května 2016, o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii, a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016, o bezpečnosti železnic. Novela se dotkla také staveb na dráze, vzhledem k tomu, že směrnice o interoperabilitě stanoví, že subsystémy „traťové řízení a zabezpečení“, „energie“ a „infrastruktura“ smějí být do provozu uvedeny jen tehdy, jestliže jsou navrženy, zhotoveny a instalovány takovým způsobem, že vyhovují základním požadavkům a obdržely příslušné povolení. Novela v této souvislosti zavádí pravidlo, které stanoví, že podmínkou pro vydání kolaudačního souhlasu k užívání stavby dráhy celostátní nebo regionální je vydání průkazu způsobilosti dráhy. Stavbu dráhy celostátní nebo regionální tedy bude možné zkolaudovat až poté, co bude ve zkušebním provozu osvědčeno, že dráha celostátní nebo regionální umožňuje bezpečný a plynulý provoz drážních vozidel při splnění základních požadavků kladených na návrh, zhotovení a instalaci subsystému infrastruktura, subsystému energie nebo subsystému traťové řízení a zabezpečení, z něhož je tvořena.

→ Novela je účinná od 1. 2. 2022.

Eva Faltusová

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

Možnosti ukončení smlouvy o dílo

S investorem jsem uzavřel smlouvu o dílo. Nyní, vzhledem k situaci na trhu a přetíženosti subdodavatelů, nemohu splnit sjednaný termín. Jakým způsobem postupovat, abych se vyhnul sankcím za zpoždění? Mohu smlouvu vypovědět? Z jakých důvodů mohu od smlouvy odstoupit?

Výpověď smlouvy není možná, pokud v ní tato možnost není výslovně předvídaná (což jsem ověřila, že není). Předčasně jednostranně ukončit lze smlouvu jen cestou odstoupení. Smlouva důvody vašeho odstoupení neupravuje, nicméně platí občanský zákoník, lze tedy odstoupit, pokud druhá strana závažným způsobem smlouvu porušuje (tj. zejména opakovaně opožděně platí anebo opakovaně neposkytuje součinnost). Když však vycházím z předpokladu, že druhá strana smlouvu neporušuje, pak v zásadě nemáte možnost smlouvu jednostranně ukončit a vyhnout se úrokům z prodlení. Ukončit ji z důvodu vašeho prodlení samozřejmě může druhá strana, anebo se s druhou stranou můžete domluvit na jejím ukončení. Nicméně pokud na druhé straně nebude vůle odstoupit, váš závazek trvá.

Pokud by byla situace způsobena změnou okolností, doporučila bych využití aplikace § 1765 NOZ (neviděla jsem ho ve smlouvě vyloučený), který říká: „Dojde-li

ke změně okolností tak podstatné, že změna založí v právech a povinnostech stran zvláště hrubý nepochopitelný znevýhodněním jedné z nich buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění, má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovy jednání o smlouvě, prokáže-li, že změnu nemohla rozumně předpokládat ani ovlivnit a že skutečnost nastala až po uzavření smlouvy, anebo se dotčené straně stala až po uzavření smlouvy známou,“ – lze-li ovšem nastalé problémy takto kvalifikovat.

Platnost technických norem

Jaká je časová závaznost normových požadavků vzhledem k datu zpracování projektu a získání pravomocného stavebního povolení? Problém vznikl tím, že dokumentace DSP byla zpracována dle normového požadavku, který se po odevzdání projektu změnil. Dle posudku, který si nechali majitelé bytové jednotky zpracovat, měla být stavba navržena a provedena v souladu s předpisy účinnými k okamžiku nabytí právní moci stavebního povolení. Pokud by tomu tak bylo, musela by se dokumentace v průběhu jejího projednávání a stavebního řízení neustále měnit dle postupných změn legislativy i norem.

Bohužel tomu tak skutečně je. Co se týče legislativy, je na to obvykle pamatováno, a pokud jde o závaznější změny, obsahují novelizace přechodná ustanovení, která např. stanoví, že zahájená řízení budou dokončena podle dosavadně platné legislativy. Bohužel v případě změn normových požadavků se toto neděje (pokud vím – konkrétní změněná norma by se měla z tohoto hlediska prověřit) a skutečně pak hrozí situace, která se stala vám. Za tento problém by neměl nést odpovědnost projektant – obecně považují za nerealistické a přesahující míru odborné péče, aby projektanti sledovali připravované normy a jejich změny.

Je včelín stavbou?

Obrátil se na mne kolega s prosbou o podporu ve věci osazení včelího kočovního vozu. Umístění vozu bylo napadeno sousedy a stavební úřad žádá o odstranění stavby. Přitom se evidentně nejedná ani o stavbu, ani o mobilhouse. Můžete nám pomoci s argumentací stavebnímu úřadu?

Je-li včelín v tomto případě koncipován jako pojízdná maringotka, která má sloužit ke kočovnému včelaření, neměl by podléhat schválení v územním ani stavebním řízení, neboť dle metodiky MMR ke stavbám pro včelařské účely z května 2019 jako takový není stavbou ani zařízením ve smyslu stavebního zákona. Nicméně je třeba připomenout, že konečné posouzení charakteru včelínu je vždy na stavebním úřadu. I citovaná metodika uvádí „Vzhledem k rozmanitosti případů nelze stanovit jednoznačnou hranici mezi stavbou a věcí, která se za stavbu nepovažuje. V každém jednotlivém případě záleží vždy na posouzení příslušného stavebního úřadu.“ Je tak třeba stavebnímu úřadu doložit maximum podkladů, z nichž bude patrná kočovná podstata včelínu, která je zřejmě nejsilnějším argumentem pro tvrzení, že včelín není stavbou ani zařízením ve smyslu stavebního zákona.

Fikce závazného stanoviska

Řešíme povolení stavby. Dle vyjádření referentky stavebního úřadu není možné přijmout závazné stanovisko vydané fikcí (tedy doložené potvrzení o podání žádosti), pokud nemáme stanovisko od dotčeného orgánu potvrzující vydání fikcí. To samozřejmě vytváří velmi podobný problém, jako když jsme čekali na stanovisko samotné.

Odkazují na metodiku MMR: [Eva Faltusová](http://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/uzemni-rozhodovani-a-stavebni-rad/zavazna-stanoviska-dotcenyh-organu-v-rezimu-stave, konkrétně její bod 3. Požadavek referentky stavebního úřadu je neoprávněný.</p>
</div>
<div data-bbox=)

OREA RESORT HORAL ŠPINDLERŮV MLÝN

Unikátní spojení luxusu a odpočinku v srdci Krkonoš

Wellness & Spa | Zážitek gastronomie | Designové pokoje

LAGO

Otevřená laguna jako bezpečný přístav ve městě

mmcite.com

Design: David Karásek, Michael Tomalik

52

REFLEXE

ČESKÉ

TÉMA

ARCHIT

2021

CENY

ZA

EKTURU

SLAVNOSTNÍ

GALAVEČER

ČESKÉ CENY

ZA ARCHITEKTURU 2021

Na slavnostním galavečeru České ceny za architekturu (ČCA) konaném ve Foru Karlín a přenášeném živě na web ČT art byly v pondělí 8. listopadu vyhlášeny výsledky 6. ročníku této soutěžní přehlídky architektonických realizací organizované Českou komorou architektů. Večerem nás provedla moderátorská dvojice Martha Issová a Jiří Zeman. Uměleckou část večera připravilo Divadlo Archa.

Celkově se o Českou cenu za architekturu v 6. ročníku ucházelo 170 realizací dokončených v posledních pěti letech. Uděleno bylo rovněž šest Cen partnerů: Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za konverzi původních industriálních skladů udržitelným způsobem, Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé a šetrné řešení stavby ve venkovském prostředí, Cena společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení, Cena společnosti VELUX za práci s denním světlem a Cena společnosti Vekra za promyšlenou a odolnou stavební konstrukci. Akademie České ceny za architekturu současně ocenila Výjimečný počin.

Sedmičlenná mezinárodní porota zúžila 170 přihlášených na 30 nominací

Vítěz i Finalisté se etablovali z 30 nominovaných prací, které ČKA představila v červnu tohoto roku. Porota pracovala v čele s předsedou Yashou Jacobem Grobmanem (Izrael). Dalšími členy byli Bart Brands (Nizozemsko), Eduardo Cadaval (Mexiko/Španělsko), Irakli Eristavi (Slovensko), Antonio Longo (Itálie), Balázs Marián (Maďarsko) a Peter Veenstra (Nizozemsko). Začátkem září navštívili Českou republiku, aby zhlédli a posléze zevrubně prodiskutovali nominované stavby. Posoudili je a ocenili bez stanovení jakýchkoliv kategorií. Předložená díla představovala podle porotců „jedinečnou kolekci vynikající architektury vycházející z výrazné stavební tradice a kultury České republiky“. Na porotu udělala velký dojem kvalita předložených prací, což dle jejich vlastních slov „velmi ztížilo proces výběru“. Během posuzování se porota rozhodla zaměřit na konkrétní kritéria, která zahrnovala mimo jiné „inovační aspekty stavby, její přínos

pro společnost a obor, složitost architektonického úkolu a kvalitu provedení“. „Snažili jsme se najít stavbu, jejíž kvality splňují dohodnutá kritéria, ale svou komplexností a výrazem by předčila všechny ostatní,“ řekli porotci o nárocích na laureáta ČCA. „Věříme, že výsledky soutěžní přehlídky odráží současnou českou architekturu a její ústřední roli v rámci kultivace společnosti. Domníváme se, že soutěž a špičkové realizace, které podporuje, mají důležitý vliv na architektonickou kulturu České republiky,“ míní o významu přehlídky porota.

Rekonstrukce hradu Helfštýna vítězem

Ve finále letošního ročníku České ceny za architekturu porota vybírala mezi sedmi díly. Hlavní cenu porotci udělili Miroslavu Pospíšilovi a Martinu Karlíkovi za návrh rekonstrukce paláce hradu Helfštýna (2020). Autoři z olomouckého atelieru-r zvolili koncepci respektující historický objekt, vedení snahou o zachování jeho charakteru. Cílem bylo najít nejen optimální způsob zastřešení paláce, ale i přiblížení jeho historického vývoje návštěvníkům ve všech jeho původních úrovních. Tento záměr vedl k myšlence vložení soudobých architektonických prvků do historické stavby a k propojení přízemí s vyššími podlažími paláce, která byla dosud veřejnosti nedostupná. Nové konstrukce nechali autoři vložít do již existujících otvorů palácového torza a řešili je v soudobém designu. Díky tomu je srozumitelné, které části stavby jsou původní a které nové. Výsledkem je také přiblížení moderní architektury široké veřejnosti. Porota uvedla, že „udělení první ceny projektu obnovy hradu Helfštýna bylo jednomyslné ze dvou vzájemně se doplňujících důvodů: za prvé, projekt vyjadřuje autonomní smysl architektury jako umělecké a tvůrčí činnosti, která stavbou dává tvar prostoru; za druhé, projekt reprezentuje a pokud možno shrnuje bohatství, životní kvalitu a občanský smysl mnoha kvalitních architektonických prací nominovaných na letošní Českou cenu za architekturu“.

Čestné ocenění Finalista České ceny za architekturu 2021 získalo kromě vítězné stavby šest dalších různorodých prací z celé České republiky.

Finalisté

Mezi finalisty se dostalo dalších šest staveb. Porotu zaujala realizace přestavby menzy Koleje 17. listopa-

du Fakulty humanitních studií UK v Praze (2020) navržená ateliérem Kuba & Pilař architekti. „Jako celek byl návrh a provedení budovy bezesporu jedním z nejlepších příkladů současné architektury a opětovného využití budov v letošním ročníku soutěže,“ uznali porotci. Projekt vzešel z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od ČKA uskutečněné v roce 2015. Finalistou se stalo dále Komunitní centrum Židlochovice (JURA ET CONSORTES, 2020). „Kdyby se udělovala cena za urbanismus, byl by tento projekt jednomyslným vítězem,“ uvedli členové poroty. Důležitým faktorem jeho úspěchu byla podle porotců pravděpodobná „intenzivní spolupráce mezi klientem a architektem“. Další Finalista, Lazy House Zlín (2020), vznikl na základě návrhu již vloni oceněného architekta Petra Jandy a jeho kanceláře brainwork. Podle porotců je „mimořádně kvalitním rodinným domem, a to jak z hlediska myšlenkového, tak i materiálového“. Zdůraznili „skutečně vysoký standard konstrukčních prvků a detailů budovy“. Zdánlivě jednoduchá, ale samozřejmě komplexnost domu podle nich odráží „architektovu pečlivost, citlivý přístup a empatii“. Ty vedou k „výjimečným intelektuálním a fyzickým kvalitám“. V minulosti byli v ČKA oceněni také autoři z Ateliéru bod architekti, jejichž návrh Městské haly Modřice (2020), projekt vzešlý z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od ČKA uskutečněné v roce 2015, si vysloužil titul Finalista v letošním ročníku. Podle členů poroty se jedná o „silný projekt, čistě uspořádaný, tak vyzrálý, že překvapuje mladím svých autorů“. Finalistou se stal také Pavilon na Výstavišti v Praze (2020). Realizace navržená autory z kanceláře PAPUNDEKL ARCHITEKTI porotu zaujala pro svoji jednoduchost a účelnost. „S minimem stavebních materiálů, a tudíž i nákladů byla parku přidána maximální hodnota,“ míní porotci. Stavba je podle nich „magnetem pro uživatele parku díky jantarově zbarveným laminátovým panelům, které se na slunci rozzáří“. Mezi Finalisty má své místo i Revitalizace Kostnického náměstí v Praze (2019) navržená Radmilou Fingerovou a Hanou Špalkovou. Pro porotce představuje citlivou přeměnu a renovaci veřejného prostoru. Zaujal je „aktivní přístup architektek k definování zadání i samotnému projektování tohoto veřejného prostoru. Včasné upřesnění zadání přispělo ke kvalitě výsledného řešení“. Porota považovala za velmi důležité ocenit tento typ „skromného projektu, který přestože neměl velký rozpočet, projevuje se velmi expresivně, reprezentuje vynikající sociální citění, představuje skvělý výběr a kombinaci materiálů a minimální, ale precizní design“.

Čestná uznání

Dvěma projektům porotci udělili čestné uznání. Momenty dějin (KOLMO.eu /2019) svým pojetím a provedením zanechaly v porotě „silný dojem srozumitelností sdělení o historii a kultuře města a státu“. Architektonické řešení prostoru a technické zvládnutí instalace jsou podle porotců brilantní. Ocenili „multidisciplinární charakter projektu, v němž architekti, výtvarní umělci, programátoři a historici využili současné technologie k vytvoření prostoru a obsahu, který má potenciál probudit v návštěvnících intenzivní zájem o historii“. Vyhlička Špička (Mjolk, 2020) zapůsobila na porotu jemným a vynalézavým konstrukčním řešením v kombinaci s propojením s okolní krajinou. „Její výrazná a zapamatovatelná forma z ní činí architektonický skvost,“ ohodnotili porotci, kteří ocenili také „aktivní, možná až aktivistický přístup autorů k realizaci tohoto díla.“

Šest cen partnerů

V České ceně za architekturu se udělují rovněž Ceny partnerů. Cenu Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží získala Rekonverze tubusu větrné elektrárny v Novém Hrádku (ABM architekti, 2020).

Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za konverzi původních industriálních skladů udržitelným způsobem patří projektu DADA Distrikt v Brně (KOGAA studio, 2020).

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR udělila cenu za citlivé a šetrné řešení stavby ve venkovském prostředí Domu pro rodiče v Jeseníkách (TRÍ.ČTRNÁCT architekti, 2019).

Cenu společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení obdržel projekt Residenční komplex Panna & Baba v Praze (m4 architekti, 2020).

Cenou společnosti VELUX za práci s denním světlem byl vyznamenán Open house Fryšták (Studio New Work, 2020).

Cenu společnosti Vekra za promyšlenou a odolnou stavební konstrukci získala Nová Trojská lávka v Praze (VALBEK + BOMART, 2020).

Výjimečný počín z oblasti architektury

V rámci České ceny za architekturu jsou Akademií ČCA oceňovány výjimečné aktivity na poli architektury. Ocenění za Výjimečný počín se dostalo paní architektce Alici Šimečkové za péči o kolegyni Růženu Žertovou.

Tereza Zemanová

Záznam ze slavnostního galavečera lze zhlédnout na:
art.ceskatelevize.cz/inside/ceska-cena-za-architekturu-2021-live-09gQk

Výstava Česká cena za architekturu 2021

Výstavu oceněných děl České ceny za architekturu 2021 lze zhlédnout od 1. února 2022 v Centru architektury a městského plánování (CAMP) Praha.

ZPRÁVA

POROTY

Do soutěže Česká cena za architekturu 2021, kterou pořádá Česká komora architektů, se přihlásilo úctyhodných 170 staveb. Pohybovaly se od návrhů sportovních center a univerzitních budov až po krajinářskou architekturu, instalace výstav a rozhledny. Předložená díla představovala jedinečnou kolekci vynikající architektury vycházející z výrazné stavební tradice a kultury České republiky.

Porotu tvořilo sedm mezinárodně uznávaných odborníků z praxe a akademické obce z Evropy, Blízkého východu a Severní Ameriky, kteří mají odborné znalosti v oblasti architektury, krajinářské architektury a urbanismu. Již před prvním zasedáním porota obdržela pozoruhodně podrobné informace o jednotlivých stavbách, na jejichž základě každý porotce sestavil navrhovaný předběžný seznam finalistů. První online zasedání poroty se zaměřilo na výběr užšího seznamu 30 děl.

Další zasedání poroty se již konala v České republice. Během pobytu porota navštívila většinu projektů zařazených do tohoto užšího výběru. Někteří členové poroty využili možnosti vidět některé zásadní příklady staveb české moderní architektury a vynikající výstavu o moderní architektuře v ČR nazvanou Česká architektura od secese k dnešku, která se konala v Jízdně Pražského hradu.

Na porotu udělala velký dojem kvalita předložených prací, což velmi ztížilo proces výběru. Během posuzování se porota rozhodla zaměřit na konkrétní kritéria, která zahrnovala mimo jiné inovační aspekty stavby, její přínos pro společnost a obor, složitost architektonického úkolu a kvalitu provedení. Po prvním kole výběru bylo vybráno do finále sedm prací. Jednalo se o tyto projekty: rekonstrukce radnice a kulturního centra, sportovní zařízení, budova fakulty, soukromá vila, rekonstrukce hradu, pavilon na výstavišti a revitalizace náměstí. Ačkoli se tyto projekty lišily svým rozsahem a funkcí, u každého z nich bylo konstatováno, že obsahují jedinečnou kombinaci kvalit, které souvisejí s výše uvedenými kritérii. V závěrečném kole se měl vybrat laureát České ceny za architekturu 2021. Snažili jsme se najít stavbu, jejíž kvality splňují dohodnutá kritéria, ale svou komplexností a výrazem by předčila všechny ostatní. Přestože výběr nebyl snadný, bylo poměrně rychle jasné, že hrad Helfštýn vyniká nad všemi ostatními finalisty jedinečnou kombinací inovativního pojetí, citlivého přístupu k návrhu a přínosu pro obor architektonické tvorby a kulturu České republiky.

Porota se také rozhodla udělit čestná uznání dvěma velmi odlišným stavbám, spíše drobnějším dílům, která ale prokázala mimořádný a jedinečný přínos v určitém kritériu. Výstava Momenty dějin svým pojetím a provedením zanechala v porotě silný dojem srozumitelností výpovědi o historii a kultuře města a státu a spojením, které vytváří mezi prostorem výstavy a jejím sdělením. Druhým projektem, který získal zvláštní uznání, byla vyhlídka Špička. Její jemné a složité konstrukč-

ní řešení v kombinaci s propojením s okolní krajinou na porotu velmi zapůsobilo.

Je důležité zmínit, že celá soutěž i proces hodnocení poroty probíhaly ve stínu covidu-19. Porota měla pocit, že pandemie nás nabádá nejen k přehodnocení našich životních priorit, ale také toho, jak spotřebováváme a navrhujeme naše životní prostředí. V diskusích poroty se projevilo několik přímých vlivů covidu, například to, jakou důležitost přikládáme potenciální rozmanitosti využití stavby veřejností a vlivu, který by měla na kvalitu života občanů.

Rádi bychom vyjádřili velké poděkování České komoře architektů za organizaci a realizaci soutěže. Věříme, že výsledky soutěžní přehlídky odráží současnou českou architekturu a její ústřední roli v rámci kultivace společnosti. Domníváme se, že soutěž a špičkové realizace, které podporuje, mají důležitý vliv na architektonickou kulturu České republiky. Jsme přesvědčeni, že šestileté úsilí spojené s organizací této soutěžní přehlídky a propagací kvalitní architektury je přínosné nejen pro obor samotný, ale i pro celou společnost. O to významnější je v současné náročné době, která je zasažena pandemií covid-19.

REFLEXE

ČKA

2021

Ilustrační fotografie zobrazují oceňované realizace současné architektury v zemi, z níž pochází porotce.

Z angličtiny přeložila Lucie Mertlíková

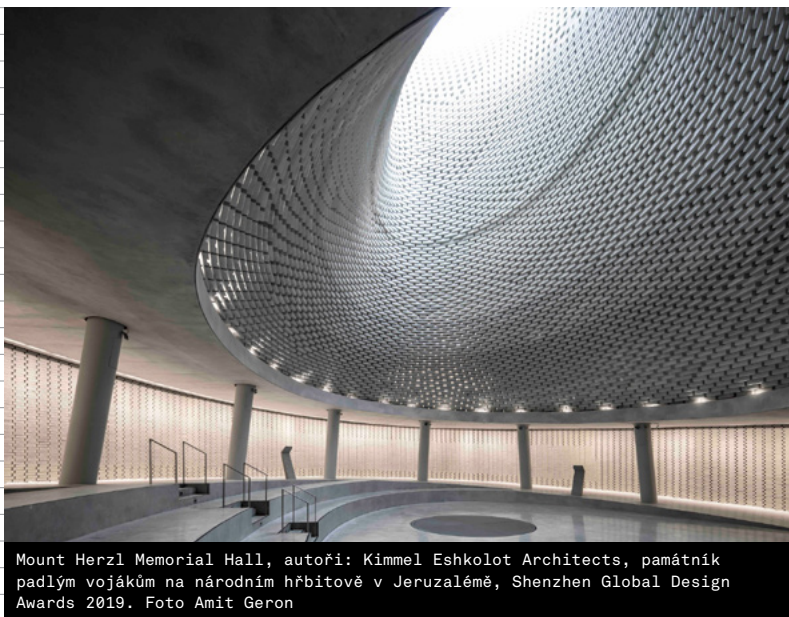
YASHA JACOB

Předseda poroty
Izrael

GROBMAN

Muzeum holokaustu, Yad Vashem, autor: Moshe Safdie, Wolf Prize 2019.
Fofo Yossi Zamir

Mount Herzl Memorial Hall, autoři: Kimmel Eshkolot Architects, památník
padlým vojákům na národním hřbitově v Jeruzalémě, Shenzhen Global Design
Awards 2019. Foto Amit Geron

Architekti by měli bojovat
za společnost a prostředí

**Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu,
potažmo v české architektuře?**

Byl jsem členem mnoha porot na národní i místní úrovni. Nikdy jsem však neviděl takové množství vložené práce, zapojení a obětavosti profesní organizace architektů v nějaké soutěži. Investice do mezinárodní nezávislé poroty, příprava podkladů pro porotce, slavnostní večer a jeho zviditelnění v českých médiích, to všechno považuji za důležitý projev postavení architektury v České republice.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Architektura země je odrazem její společnosti. Typologie staveb a jejich lokace přímo vyjadřuje míru vložených investic do veřejné a soukromé sféry a odráží úroveň společnosti. Architektura a architekti by proto měli bojovat za společnost a prostředí, v němž žije. Podporovat sociální rovnováhu, investice do boje proti globálním klimatickým změnám, zasazovat se o udržitelnou architekturu a citlivost k měřítku měst i budov.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Hlavní problém v Izraeli vidím ve dvou skutečnostech. Za prvé, máme velký nedostatek bytů, který není na celostátní úrovni dobře řešen. Za druhé, když už se navrhnou rezidenční čtvrti, nepostupuje se dobře. Současným způsobem navrhování bydlení vzniká sídelní kaše, jakási ubytovací předměstí založená na osobní dopravě soukromými automobily jako jediném dopravním prostředku. Tyto čtvrti jsou homogenní z hlediska typu bytů a nepodporují tolik potřebnou sociální rozmanitost.

Mohl byste zhodnotit Galavečer ČCA 2021?

Krásný večer a skvělá manifestace jednoty a síly českých architektů a ČKA.

EDUARDO

CADAVAL

Člen poroty
Mexiko / Španělsko

Rekonstrukce továrny Fabra & Coats na sociální bydlení, 46 bytových jednotek, Barcelona, autoři: Roldán + Berengué, FAD Awards 2021. Foto Jordi Surroca

Sunset Chapel, Acapulco, autoři: BNKR Arquitectura, 2011. Foto Jaime Navarro

Ne všechno musí být nové –
využijme to, co máme, recyklujme

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, poťazmo v české architektuře?

Jak dobře bylo všechno zorganizováno a jak velký rozdíl je v tom, když navštívíte budovy a nehodnotíte jen výkresy a obrázky na panelu.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Architektura je obor, který má na starosti budování prostředí, v němž se společnost rozvíjí. Nemůžeme žádat větší zodpovědnost. Pokud svou práci děláme co nejlépe, máme pozitivní vliv na kvalitu života ve společnosti.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Recyklace a bydlení dosažitelné pro všechny vrstvy obyvatelstva. Španělsko prochází rozsáhlou přestavbou svých měst a budov. Pokud konečně pochopíme, že ne všechno musí být nové, můžeme pro planetu udělat hodně tím, že znovu využijeme to, co máme.

IRAKLI

ERISTAVI

Člen poroty
Slovensko

Soukromá základní škola Guliver, Banská Štiavnica, autoři: Richard Murgaš, Martin Lepej, Lukáš Cesnak, Cena CE-ZA-AR, Kategorie Občanské a průmyslové budovy 2021. Foto Tomáš Manina, DYNAMREET visual studio

Monument Majer, obnova vojenského hřbitova z 1. světové války, Banská Bystrica, autoři: Benjamín Brádnanský, Vít Halada, Maroš Greš, spolupráce Lukáš Kramarčík, Boris Meluš, 2018, CE-ZA-AR 2020. Foto Jan Kekeli

Dlouhodobě je zanedbaný segment nájemního bydlení

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, potažmo v české architektuře?

Mimořádně zajímavý se mi jeví fakt velkého zastoupení kvalitní architektury postavené z veřejných prostředků mimo centra. Vysoce jsme hodnotili sportovní halu v Modřicích a Komunitní centrum v Židlochovicích. Počiny tohoto typu vytvářejí, případně zlepšují podmínky pro rozvoj komunit a zároveň zvyšují povědomí o současné kvalitní architektuře. Celková úroveň přihlášených děl je podle mého názoru velmi vysoká a mnohé stavby opravdu dosahují kvalit srovnatelných s vyspělými západními státy. Jsem velmi rád, že se mezi finalisty objevuje i revitalizace Kostnického náměstí v Praze. Přiznám se, že jsem očekával, že revitalizace městských veřejných prostor budou v Ceně více zastoupené.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Kvalitní architektura nejen zrcadlí úroveň naší společnosti, ale zpětně se podílí na jejím formování. To je kromě naplnění základního účelu její nejvýznamnější úkol. V mnohých parametrech definuje hodnoty, které jako lidé, občané sdílíme. Architektura by měla přispívat ke vzdělávání a budování pocitu společenské a environmentální zodpovědnosti.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Myslím si, že v mnohém řešíme podobné problémy jako vy v Čechách. Mimořádně u nás rezonují právě otázky veřejného prostoru a veřejných staveb. Dlouhodobě je zanedbaný segment nájemního bydlení. Samostatným tématem je boj o zachování a rehabilitace děl moderny a pozdní moderny na Slovensku.

ANTONIO

Člen poroty
Itálie

LONGO

LCM 2018 / CASA-ASILO, MAZZARONE, CATANIA, rekonstrukce školy na bydlení, autor: Maria Giuseppina Grasso Cannizzo. Premio italiano di Architettura 2021. Foto Giulia Bruno

Architektura by měla prosvětlit své okolí, fungovat nad rámec prosté formy a účelnosti

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, potažmo v české architektuře?

Konečné rozhodnutí je výsledkem dlouhého, velmi dobře organizovaného procesu, který porotě umožnil ocenit projekty, rozhodnout o užším výběru a postupně dospět ke společnému výběru finalistů. Možnost přímo se podívat na realizované projekty během velmi intenzivní cesty a dlouhé řady návštěv byla zcela zásadní. To vyžaduje čas, nasazení, a to není v digitálním věku u porot běžná praxe. Umožnilo nám to nejen vidět stavby v jejich kontextu, což je zásadní aspekt, ale také se často setkat s majiteli, uživateli a projektanty. Hodnotila se živá architektura nad rámec obrázků, což vyzdvihlo velmi vysokou kvalitu kandidujících staveb a výjimečnost finalistů.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Vybrané projekty se od sebe skutečně liší, poznali jsme, že jsou – v některých ohledech – nesrovnatelné. Všechny však jiným způsobem vypovídají o možnostech architektury ovlivňovat prostor ve společnosti, nad rámec prosté formy a funkce. Například vítězný projekt hradu Helfštyna považujeme za velmi komplexně vyřešený náročný úkol. Dílo otevírá veřejnosti a zviditelňuje jak samotné

téměř utajené místo, tak upozorňuje na celou místní krajinu a její historii. Je také dokonalým příkladem vyváženého vztahu nové architektury a historické památky. Další projekt, Komunitní centrum Židlochovice, je dokonalým doplňkem centra stávajícího města. Vypovídá o tom, jak může být architektura progresivní, ale zároveň „nenápadná“ a jemná, jak může vyjadřovat smysl komunity, aniž by se zřekla snahy být inovativní a originální. Každá architektura může prosvětlit své okolí. Jasným příkladem, který rád uvádím, je letní Pavilon v Praze. Dobře navržená architektura, která má ve své mechanické jednoduchosti skvělou stavební kvalitu. Ale navíc drobné, avšak významné znaky dělají z této architektury skutečně společenské zařízení, které podněcuje aktivity a vyzařuje kvalitu do svého okolí a tím i do našeho života. Drobnými náznaky této schopnosti je způsob, jak se přizpůsobit svahu terénu pomocí kovové základny, otevřít se na různých stranách různým funkcím a vztahům k parku a k městu.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Itálie – jak známo – je velmi krásná země, ale zároveň se vyznačuje velkou územní a sociální křehkostí. Velký rozmach obchodu s nemovitostmi přináší rozsáhlé transformační projekty, které jsou součástí globálního trhu, polarizovaného ve velkých městech. Kromě toho existují otázky, které se týkají celého národa. Patří mezi ně mimo jiné tři velmi důležité oblasti související s hlavním cílem udržitelnosti: dostupné bydlení, obnova a ochrana křehkých míst a území a v neposlední řadě vztah infrastruktury a krajiny. Tzv. dostupné bydlení je téma, s nímž se potýká mnoho měst. Zahrnuje značné experimenty a investice, typologické inovace a zásadní pozornost věnovanou otázkám životního prostředí. Také architektura se zabývá environmentálními a geologickými otázkami, a to prostřednictvím konkrétních projektů a plánů. Zkáza způsobená zemětřeseními a dalšími ekologickými katastrofami (povodně a sesuvy půdy), chronická křehkost území, to vše je neustálou výzvou pro práci architektů při obraně územního dědictví, mezi novými technologiemi a péčí o stávající zdroje. Dalším tématem je navrhování infrastruktury. Nové rozsáhlé infrastrukturní projekty a měkká infrastruktura. Infrastruktura je financována z postcovidového fondu, což je sporný zdroj. Tento segment investic provází řada problémů – potácí se mezi administrativní efektivitou (potřeba konat dobře a okamžitě), silou a schopností ovládnout trh inženýrských firem a rolí architektonického a krajinářského designu.

BALÁZS

MARIÁN

Člen poroty
Maďarsko

Matejská škola Vizafogó Óvoda, Budapešť, autoři: Csaba Nagy, Károly Pólus / Archicon. Budapest Építészeti Nívódíj 2020 (Budapest Architecture Award for Excellence 2020). Foto Tamás Bujnovszky

M4 Metro Line, Budapešť, autoři: FÖMTERV-PALATIUM-UVATERV - Palatium Studio, Budapesti Építőművészet Műhely, Gelesz és Lenzsér, Puhl és Dajka, sporaarchitects, VPI Studio, 2017, RIBA Awards for International Excellence 2018. Foto Tamás Bujnovszky

Akademické otázky udržitelnosti a sociálních problémů jsou v kontrastu k architektonické praxi

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, potažmo v české architektuře?

Sleduji českou architekturu od začátku své kariéry, proto mě vysoká kvalita současného přístupu a výstavby, kterou oceňovali ostatní porotci, tolik nepřekvapila.

Co však překonalo má očekávání, je počet inovativních a sociálně citlivých budov a prvků životního prostředí, které se každým rokem u vás staví. Potěšilo mě, že moderní přístup a kultura stavění jsou v české společnosti tak hluboko zakořeněné. Je skvělé vidět tolik ctižádostivých mladých architektů, kteří budou pokračovat na této cestě k slibné budoucnosti.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

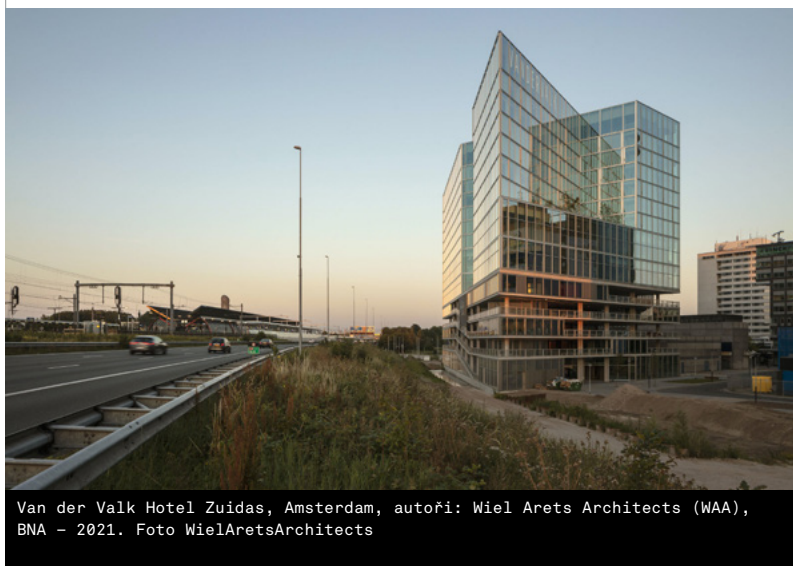
Jsem přesvědčený, že architektura a architekti i nadále hrají stále důležitější roli v procesu formování společenského vývoje naší doby, při vytváření udržitelného světa a zajišťování budoucnosti pro naše děti – v úzké spolupráci s mnoha odborníky, sociology, ekonomy, představiteli měst a různými zástupci technických a designových oborů. Pouze dosažení širokého společenského konsenzu může poskytnout řešení výzev naší doby, jehož základy je třeba pokládat všem občanům včas, prostřednictvím kvalitního vzdělávání.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

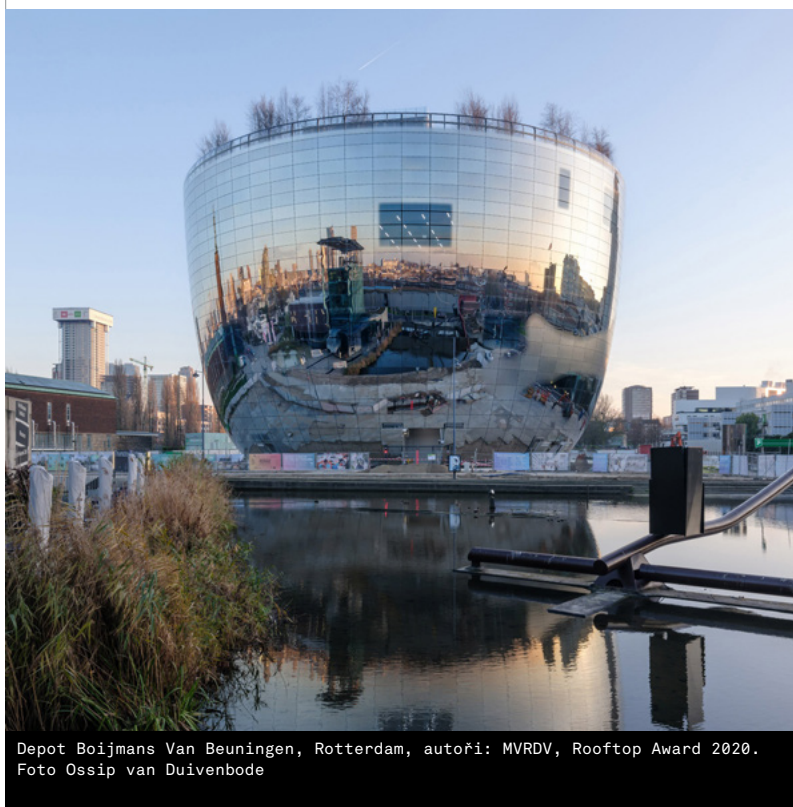
V Maďarsku probíhají o architektuře vzrušené debaty i veřejné diskuse na různých úrovních. Na akademické půdě jsou oblasti uvažování a výzkumu definovány především tématy týkajícími se sociálních problémů a udržitelnosti, avšak naše architektonická praxe je stále charakterizovaná módními trendy a omezeními danými financemi. Vzrušené debaty se také vedou o redefinování principů Benátské charty a reinterpretování stavebního dědictví.

PETER

VEENSTRA

Člen poroty
Nizozemsko

Van der Valk Hotel Zuidas, Amsterdam, autoři: Wiel Arets Architects (WAA), BNA - 2021. Foto WielAretsArchitects

Depot Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, autoři: MVRDV, Rooftop Award 2020. Foto Ossip van Duivenbode

Architekti mají vnášet do stále složitějšího světa jasnost

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, potažmo v české architektuře?

Zaujala mě rozmanitost architektonické produkce. Specifické odpovědi na místní podmínky vedou k atraktivní bohatosti. Překvapivě mnoho bylo také transformačních projektů, kde reakce na stávající strukturu přinesla další vrstevnatost. A z méně vážného soudku – mnoho vinných sklípků, které architekti objevili při kopání na stavbách, ve mně vyvolalo závist: zdá se, že si umíte dobře žít.

Je zcela výjimečné, že Česká cena za architekturu pracuje se stoprocentně zahraniční porotou. Svědčí to o tom, že kvalitu architektury berete velmi vážně. Mám zkušenost, že pokud jsou porotci vybíráni v rámci národních hranic, jejich hodnocení více podléhá lokálním trendům a může se jim vytratit širší pohled na to, o čem architektura je.

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Architekti by měli jít příkladem a nově formulovat, jak žít společně, jak se vztahovat ke světu udržitelným způsobem. Měli by vytvářet prostory a teorie, které lidi inspirují: okamžiky jasnosti ve světě, který je stále složitější. Existuje mnoho různých přístupů, jak toho dosáhnout: aktivistický, kontemplativní, umělecký, analytický. V tomto ohledu může každý architekt přispět svým vlastním talentem.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Změna klimatu a výzva dosáhnout uhlíkově neutrální společnosti se stává hlavní hnací silou prostorových změn. Stále více určuje, kde stavíme, jak stavíme a jaký prostor věnujeme přírodě. Všichni víme, jaké jsou to výzvy, ale nějakou dobu trvá, než přijdeme se zajímavými a smysluplnými odpověďmi. Pomalu se k nim dostáváme.

U architektonických cen, jako je tato, existuje jisté zpoždění. Mezi formulováním cílů projektu a fotografováním konečného výsledku leží mnoho let. Pokud chce architektura hrát v rychle se měnící globální agendě prvořadou roli, je důležité najít pro tento rozpor řešení.

BART

BRANDS

Člen poroty
Nizozemsko

Sociální bydlení DeFlat Kleiburg, Amsterdam, autoři: NL Architects, Mies van der Rohe Award 2017. Foto Marcel van der Burg

V závěrečné zprávě poroty je napsáno, že architektonické počiny lze vnímat jako kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi. Jakou roli by podle vás měla architektura hrát?

Protože architektura je projevem lidského soužití, odráží hodnoty a paradigmaty společnosti. Jeden z mých oblíbených citátů Jana Gehla „Nejdřív život, pak prostor, pak budovy, nikdy to nefunguje obráceně“ ukazuje, že architektura přímo ovlivňuje způsob, jakým žijeme a chováme se. Proto věřím, že úkolem architekta je navrhovat budovy, prostory, a tedy i život vstřícně ke světu, ve kterém chceme žít. Zvláště tváří v tvář současným globálním výzvám by architekti mohli být vyslanci udržitelnější, sociálně spravedlivější budoucnosti. Chci však zdůraznit jednu věc: architekti sami nic nezmění, pokud nebudeme spolupracovat s krajinářskými architekty, projektanty, vědci a samozřejmě s konečnými uživateli.

Jaké hlavní téma (problém) rezonuje v architektuře ve vaší zemi?

Čtvrtina mé země se nachází pod úrovní mořské hladiny, zhruba polovina je méně než jeden metr nad úrovní 0. Jak si jistě dokážete představit, Nizozemsko je jednou ze zemí potenciálně nejohroženějších důsledky klimatických změn. Stoupající hladina moří, záplavy způsobované řekami, extrémní počasí a zasolování půdy jsou jen některé příklady výzev, kterým čelíme. Proto se velká část nizozemských diskusí o plánování točí kolem udržitelnosti a energetické transformace. Mladí (krajinářští) architekti a urbanisté se zde stávají specialisty na hospodaření s vodou, nové stavební materiály a nové konfigurace společného bydlení ve snaze reagovat na změnu klimatu.

Kromě toho se velká města v Nizozemsku, jako jsou Amsterdam nebo Rotterdam, potýkají s rozsáhlou bytovou krizí, která vede k gentrifikaci a sociální nerovnosti. Otázka, jak zajistit cenově dostupné bydlení s dobrými podmínkami mobility, dominuje celostátní diskusi. To v kombinaci s výše popsány výzvami způsobuje, že architekti nejsou jen tvůrci krásných staveb, ale musí si uvědomit svoji klíčovou roli v budoucím rozvoji naší země.

Stoupající hladina moří, záplavy a zasolování půdy jsou jen některé příklady výzev, kterým čelíme

Co vás nejvíce překvapilo v České ceně za architekturu, potažmo v české architektuře?

Byla to moje druhá návštěva České republiky po dvaceti letech. Překvapila mě rozmanitost projektů; od citlivých rekonstrukcí po nové architektonické experimenty, od osvědčeného řemesla po inteligentní přístup ke kulturnímu dědictví. Vskutku kaleidoskopický dojem.

Snažil jsem se objevit český přístup, český „styl“ ale nedokázal jsem ho najít. Nevím, jestli je to špatně, nebo dobře, ale znamená to, že řada projektů měla mezinárodní úroveň a kvalitu. Možná kvalitní „českého přístupu“ spočívá v tom, že jsem se mohl na vlastní oči přesvědčit, že všechny projekty byly dělány s láskou k místu, zemi a lidem, kteří je nakonec budou používat. A to je možná to nejdůležitější.

ČCA 2021

VE VZTAHU K SOUTĚŽÍM V OKOLNÍCH ZEMÍCH

Posuzování staveb výhradně zahraničními porotci je zásadní

Na úvod musím vyjádřit poděkování ČKA za uspořádání České ceny za architekturu. To, že práci členů Komory hodnotí zahraniční porotci, je nejen spravedlivé, ale odpovídá to rovněž předpokladu, že profesní samospráva by neměla hodnotit práci svých členů. Stejně jako je to u vás, i my všichni platíme členské příspěvky své organizaci a zápis do seznamu autorizovaných osob nás opravňuje k výkonu architektonické praxe. Pro komoru architektů si musíme vždy zůstat rovni ve své kvalifikaci a dovednostech, aniž bychom se dělili na lepší a horší projektanty.

V Polsku proto Komora architektů podobnou cenu nepořádá, právě kvůli výše uvedeným důvodům. Je však obtížné oddělit aspekt kreativity od výkonu profesně. V Polsku již několik let probíhá soutěž organizovaná SARP (Sdružení polských architektů), která je Cenou roku za architekturu. Hodnocení probíhá v několika kategoriích zahrnujících kancelářské budovy, veřejné budovy, bydlení, veřejný prostor atd. Podobně u vás probíhá Grand Prix architektů. Na rozdíl od České republiky nebo Slovenska u nás vybírají vítěze polští architekti. Nepovažuji to za ideální a někdy to vzbuzuje velké emoce.

Některé regionální komory (v Polsku máme 16 regionálních a jednu národní komoru) pořádají veřejné hlasování o nejlepší projekt, v němž mohou hlasovat všichni členové komory. Je to obdoba referenda, které je omezeno na členy komory architektů.

Bylo mi velkým potěšením zúčastnit se letošního předávání České ceny za architekturu v Praze. Blahopřeji všem nominovaným k ocenění, zejména pak držitelům hlavní ceny. Plně sdílím rozhodnutí poroty. Rád bych také pogrataloval organizátorům k úspěchu akce a připojil se k poděkování za náročnou práci, kterou ČKA pro organizaci této akce odvedla.

Borys Czaraczew
Viceprezident KRIA pro mezinárodní záležitosti

Z angličtiny přeložila Lucie Mertlíková

CE ZA AR vs. ČE ZA AR

Česká cena za architekturu absolvovala svůj šestý ročník a „zpoza plotu“ se zdá, že těch šest let využila velmi dobře. Cena za architekturu organizovaná Slovenskou komorou architektů (CE ZA AR) měla letos své dvacáté výročí. Obě ceny od jejich vzniku provázejí v architektonickém diskurzu podobné otázky: Mají být práce hodnoceny v kategoriích? Je porota objektivní? Jak zaručit dostatečnou nezávislost poroty a současně zajistit kontinuitu uvažování? Je lepší mít jednu hlavní cenu, nebo více rovnocenných ocenění?

Na úvod uvádím několik faktů. Hlavní posláním obou soutěžních přehlídek (České ceny za architekturu – ČCA i CE ZA AR) je představovat a vysvětlovat architekturu odborně i laické veřejnosti. Produkce hodnocená porotou je v případě slovenské ceny omezená členy komory, v případě české ceny pak územím. Počet přihlášených děl se v posledních letech stabilizoval na přibližně srovnatelné úrovni (když bychom je přepočítali per capita, resp. na počet členů komory). CE ZA AR je výběrem staveb za poslední dva roky, zatímco ČCA umožňuje poohlédnutí se do uplynulých pěti let.

Jak zužovat výběr staveb?

Obě ceny mají nezávislou porotu, v níž převažují zpravidla zahraniční architekti. Specifikem soutěže CE ZA AR je člen poroty zastupující jiný umělecký obor. Ze všech přihlášených děl si obě poroty v prvním kole vyberou „shortlist“. Množství děl v tomto převýběru a složení staveb se přirozeně odvíjí od názoru poroty, kvality a počtu přihlášených děl. Například v aktuálním ročníku měly obě ceny na shortlistu 30 děl. V případě ČCA se už tato díla stávají nominovanými a prezentují se v rámci nominčního večera. CE ZA AR naopak shortlist neprezentuje (i když není utajený). V souladu se statutem mohou být nominována pouze ta díla, která porota navštíví osobně – in situ. Z těch vybrala letos porota CE ZA AR celkem 21 nominací.

Jak pojmut galavečer?

Samotné provedení galavečera stále více osciluje v obou případech okolo podstaty: větší prostor pro prezentaci architektury a menší pro kulturní program. Česká cena za architekturu měla od svého vzniku pro galavečer připravený vždy velmi silný a kvalitní umělecký program. Letos však jiné vizuální umění spíše rámovalo architekturu, bez ambice být hlavním motivem slavnostního předávání cen. Nosným prvkem galavečera CE ZA AR jsou už dlouhodobě krátké dokumentární filmy, které prezentují všechna nominovaná díla. Za poslední roky byla nejrevolučnějším zásahem změna na pozici moderátora. Hostitelem se stal předseda poroty a pozitivní zpětná vazba laické veřejnosti překonala i naše očekávání.

Jiné aspekty architektury v cenách partnerů

Pro nás nezvyklým jevem je předávání cen, které udělují v rámci ČCA partneri. Větší počet cen může působit jako prostor pro zohlednění jiných aspektů kvality architektury než posuzování podle kritérií, která dominovala ve výběru poroty. To, že ocenění partnerů nejsou nijak limitovaná, může působit pozitivně i negativně, v závislosti na kvalitě staveb i partnerů. Letos to ČCA neublížilo. Statut však pamatuje na možnost, že situace by mohla být i jiná, a kompetenci rozhodnout definitivně o tom, kdo má právo udělit cenu partnerů a komu, svěřuje Grémium ČCA.

Ocenění aktivit a angažovanosti na poli architektury

Speciálním oceněním je na Slovensku tzv. Patron architektury. Jedná se o ocenění určené „nearchitektům“, kteří se významným způsobem zasloužili o rozvoj architektury a stavební kultury na Slovensku. Opakovaně toto ocenění získaly samosprávy za organizaci soutěží o návrh. Ocenění za Výjimečný počín ČKA je naopak udělováno spíše architektům a vyzdvihuje díla, která by v rámci existence ceny nebylo možné hodnotit, ale také aktivity a činy v oblastech podporujících architekturu. V době celospolečenské krize hodnot a selhávání politických elit nese ocenění udělené v roce 2021 mnohem více než jen vzkaz odborné veřejnosti.

Ocenění jsou vzkazem odborné veřejnosti i dokumentem doby

Na závěr mi dovoluďte osobní hodnocení. Myslím, že obě ocenění za sebou zanechala obrovský kus práce na poli „vysvětlování“ a prezentace kvalitní architektonické tvorby laické veřejnosti. Vždy se najde někdo, kdo bude mít pocit, že je nutné změnit počet kategorií, něco přidat a něco zase ubrat. Uslyšíme hlasy, které budou považovat program za příliš vizuální, anebo nedostatečně vnímaný. Příliš estrádní, nebo příliš akademický a nudný. Právě proto mají obě ocenění svoje rámce (statuty) a kolektivní orgány se zodpovědnými osobami (Grémium ČCA a Akademie ČCA, respektive mediální výbor a představenstvo v SKA). Právě kolektivní rozhodování působí jako názorová extrapolace a umožňuje oběma cenám historickou kontinuitu. Kromě samozřejmého úkolu popularizace tvorby našich členů se stávají obě ceny i jakýmsi dokumentem doby, v níž architektura vznikala. Protože to, o čem vedeme tak často diskuse, je vlastně forma prezentace. Obsah však bude vždy definovaný kvalitou děl, bez které žádný formát nemá smysl.

Oľga Miháliková
Ředitelka Kanceláře Slovenské komory architektů, manažerka CE ZA AR

Výsledky letošního ročníku CE ZA AR viz s. 31

Ze slovenštiny přeložila Markéta Pražanová

U příležitosti 20. výročí soutěžní přehledky CE ZA AR vydává Slovenská komora architektů v těchto dnech publikaci

Foto archiv SKA

HLAVNÍ

CENA

REKONSTRUKCE PALÁCE HRADU HELFSŤÝNA

Autor
atelier-r / Miroslav Pospíšil

Spoluautor
Martin Karlík

Spolupracovníci
Ladislav Klusáček, Jan Lukáš,
Pavel Fára, Milena Koblihová,
Robert Randys, Lucie Rohelová,
Daria Johannesová, Adéla
Tomečková

Investor
Olomoucký kraj

Realizace
2020

Zastřešený rytířský sál

Foto: BoysPlayNice

Hodnocení poroty

Abychom mohli popsat důvody, které vedly porotu k ocenění projektu obnovy hradu Helfštýn jako nejlepšího architektonického počínu České republiky roku 2021, je důležité se zamyslet nad metodami práce poroty, které zvolila Česká komora architektů jako organizátor soutěžní přehlídky. Nejedná se pouze o prostý srovnávací výběr, který zohledňuje soubor dobře zdokumentovaných kandidujících staveb. Jde tu o dlouhý proces, který trval několik měsíců. První řada diskusí a hloubkových analýz porotců vedla k prvnímu zúženému výběru architektonických děl. Poté následovala návštěva a přímé poznání řady míst, setkání s projektanty, provozovateli a klienty, někdy i s obyvateli budov. To vše pak vedlo k užšímu výběru děl a konečnému určení vítěze.

Kromě formální a technické kvality se vynikající architektonické práce vyznačují tím, že jsou schopny žít v historii, vytvářet nové příběhy ve vztahu ke společnosti a místům, jinými slovy, že jsou vítální. Tyto aspekty lze ocenit pouze prostřednictvím trpělivého procesu poznávání. Několikadenní dlouhá cesta poroty po Čechách a Moravě představovala výsadu a jedinečnou možnost. V době, kdy jsme nuceni vše dělat rychle, pozorovat obrazy, a nakonec mít odstup, bylo možné poznat a pochopit architekturu a místa prostřednictvím zážitku zpomalení, kolektivní reflexe, a nakonec jednomyslného výběru a rozhodnutí.

Přemýšlení o místech a architektonických dílech, která se od sebe velmi liší a která se mohou zdát nesrovnatelná pro své rozdíly v měřítku, typologii, roli ve městě a v krajině, a jejich poznávání vedlo porotu k tomu, aby zvážila i další hlediska. Na jedné straně jsme chtěli rozpoznat kvalitu a absolutní, radikální význam architektury, který přesahuje konkrétní funkci a nahodilost a který je velmi vzdálen čistému obrazu, na druhé straně jsme chtěli sledovat různé práce v jejich posloupnosti jako mnohohlasý, živý a kaleidoskopický příběh současné role architektury v zemi, její občanské funkce a inovační schopnosti.

Udělení první ceny projektu obnovy hradu Helfštýna bylo jednomyslné ze dvou vzájemně se doplňujících důvodů: za prvé, projekt vyjadřuje autonomní smysl architektury jako umělecké a tvůrčí činnosti, která stavbou dává tvar prostoru; za druhé, projekt reprezentuje a pokud možno shrnuje bohatství, životní kvalitu, občanský smysl mnoha kvalitních architektonických prací nominovaných na letošní Českou cenu za architekturu.

Při zachování a opětovném využití hradu bylo použito několik jednoduchých a trvanlivých materiálů: beton, cortenová ocel, strukturální sklo, a pro některé konstrukční prvky i nerezová ocel. Nová konstrukce a nové formy jsou zřetelně odděleny od starobylých zdí, které byly rekonstruovány díky dlouhým a složitým restaurátorským pracím. Dlažba, schodiště, mosty a parapety z cortenových plechů dávají tvar novému organismu, funkčnímu a scénografickému zařízení, které činí ruiny použitelnými a obyvatelnými: sled vnitřních prostor a výhledů do vnější krajiny otevírá nové vztahy mezi tím, co je staré a co nové.

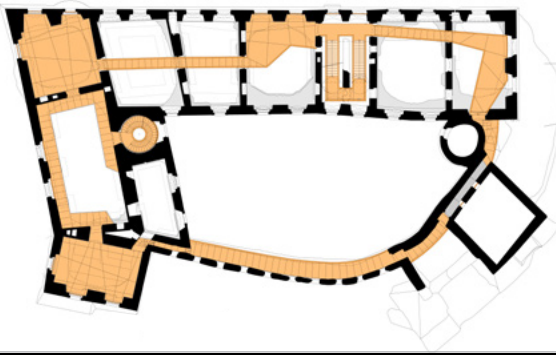
Na projektu rekonstrukce je patrný precizní analytický a kritický přístup, díky němuž si autoři mohli dovolit radikální, ale zároveň citlivý vstup: kromě nutnosti zachování památky (zajištění její bezpečnosti, revizi rozvodů a technologií a sanaci prvků) umožnili autoři vznik originálně formovaných prostorů, které interpretují zároveň charakter historické památky i prvky současné moderní architektury. Prostory hradu jsou otevřené různým způsobům využití a funkcím, vznikají malebná místa a zákoutí, nejedná se o banální rekonstrukci minulosti. Zřícenina se tak stává prostorem k prozkoumávání a objevování, a to prostřednictvím netriviálních (a částečně labyrintových a nečekaných) sledů místností, průchodů, vyhlídek, otevřených oken a teras, z nichž lze krajinu a okolní území pozorovat a vnímat.

Projekt obnovy hradu Helfštýna byl oceněn nejen pro své nepřehlédnutelné kvality, ale také proto, že reprezentuje pestré úkoly architektury a všech s ní souvisejících disciplín, které se zde společně setkávají a představují špičkovou architekturu České republiky.

Skutečně dobrá architektura je výsledkem kritické cesty. Vzniká vždy na základě seriózního dialogu architekta s klientem a propagátory. Je výsledkem procesu stavebních a technologických inovací. Cestou plnou získávání nových znalostí a dovedností, nikdy nekončícího výzkumu. Hledání nápadů, respektování zvyklostí a úcty k tradicím. Kvalita architektury není nikdy samolibým designem, je formou ve službách života, dnes, v minulosti i v budoucnosti. Každá z těchto kvalit architektury se spojila ve vítězné stavbě – plně se zrcadlí ve zpracovaných kovových prvcích, v kamenech, ve starobylých prostorách a jejich novém životě, který nyní proudí ve zdech hradu Helfštýn.

Autorská zpráva

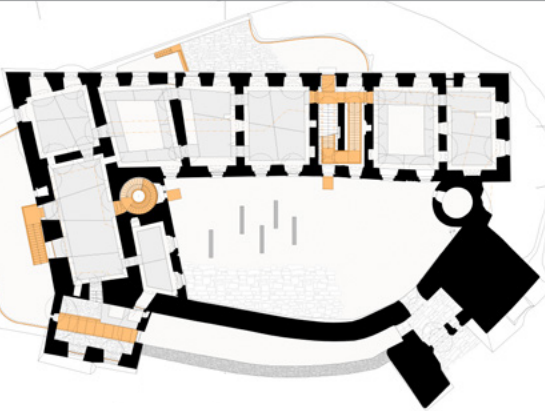
Hrad Helfštýn je považován za druhý největší hrad v České republice, hned po Hradě pražském, a je jednou z nejnavštěvovanějších památek v kraji. Torzo renesančního paláce hradu bylo však v roce 2014 pro veřejnost uzavřeno. Odpadávající zdivo ohrožovalo bezpečnost návštěvníků a urychlovalo degradaci památky. Vlastník objektu se rozhodl provést statické zajištění hradního paláce a současně i jeho zastřešení. Pokusy o zastřešení paláce zde byly již dříve, nesetkaly se však s pozitivním ohlaselem odborníků z Ústavu památkové péče. Ten stanovil pravidla pro opravu stavby. Hlavní podmínkou bylo zachovat torzální charakter objektu a také, pokud má být palác zastřešen, pak pouze zčásti a bez navýšení objemu stavby. Nebylo tak možné, aby zastřešení vyčnívalo nad úroveň obvodového zdiva. Naším cílem bylo nalít nejen optimální způsob zastřešení paláce, ale chtěli jsme se pokusit i o přiblížení historického vývoje paláce návštěvníkům ve všech jeho původních úrovních. Tento záměr vedl k myšlence vložení soudobých architektonických prvků do historické stavby a k propojení donedávna přístupného přízemí s vyššími podlažími paláce, která byla dosud veřejnosti nedostupná. Koncepcí respektuje historický objekt a je vedena snahou o zachování jeho charakteru. Nové konstrukce se vkládají do již existujících otvorů palácového torza a jsou řešeny v soudobém designu. Díky tomu je srozumitelné, které části stavby jsou původní a které nové. Je také možné je z historického objektu v budoucnu odstranit. Pro zastřešení byly zvoleny skleněné střechy na ocelových nosnících. Pro konstrukce schodišť a lávek byl vybrán materiál Corten, který umožňuje řízenou korozi, jež se postupně stabilizuje. V přízemí paláce vede prohlídková trasa po chodničkách z leštěného betonu. V hradním paláci tak vznikla atraktivní prohlídková trasa, která návštěvníkům umožňuje se zajímavou formou seznámit nejen se samotnou stavbou paláce, ale také s okolím hradu díky novým vyhlídkám z úrovní zřícených stropů, z hradeb nebo dokonce z úrovně střechy. Výsledkem je také přiblížení moderní architektury široké veřejnosti.

Půdorys přízemí

Pohled na střešní vyhlídku z vřetenového schodiště

Půdorys patra

Situace

Palácové nádvoří

Letecký pohled na hradní komplex

Letecký pohled na jednu z místností paláce

ATELIÉR-R

MIROSLAV

POSPÍŠIL

Ateliér-r působí na poli architektury již téměř dvacet let. Tým v čele s architektem Miroslavem Pospíšilem se zabývá převážně moderní architekturou a urbanismem. Cílem práce ateliéru nejsou projekty, ale stavby podle těchto projektů dokončené. Snahou celého týmu je nalézat ta nejlepší řešení a ta pak společně s ostatními partnery uvádět do života. Realizace ateliéru obdržely několik ocenění: v roce 2013 Čestné uznání soutěže Grand Prix architektů za dostavbu Slovanského gymnázia v Olomouci, v nominaci České ceny za architekturu byla novostavba objektu Czech Globe v Brně stejně jako areál BALUO Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci nebo budova Národního sportovního centra v Prostějově; v roce 2018 byla ateliéru udělena hlavní cena v kategorii novostavba Grand Prix architektů za víceúčelový objekt VISTA OPTIK ve Valašském Meziříčí.

Národní sportovní centrum Prostějov, 2018

Přístavba laboratoří a počítačového centra CzechGlobe, Brno, 2013

Oční centrum Vista Optik, Valašské Meziříčí, 2017

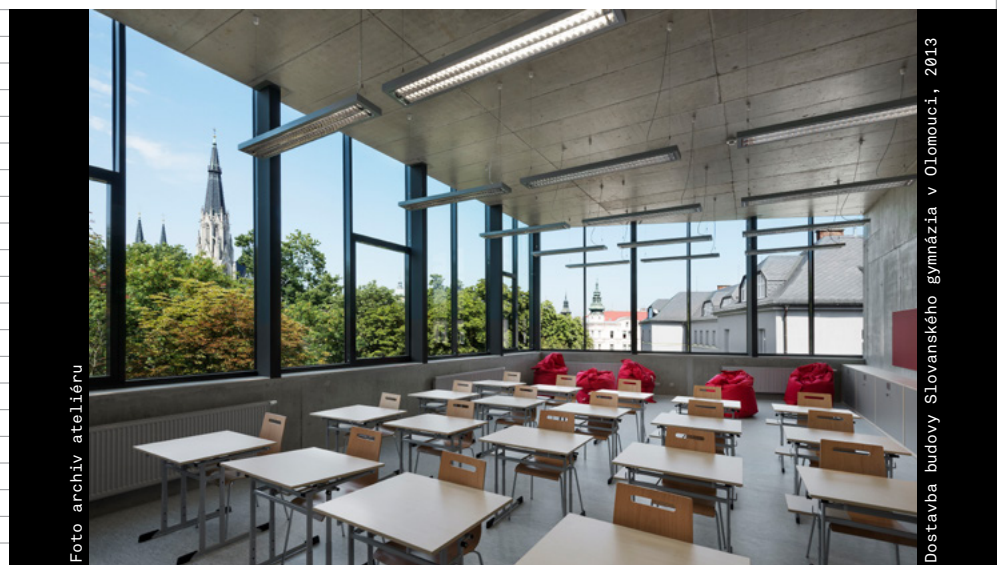

Foto archiv ateliéru

Dostavba budovy Slovanského gymnázia v Olomouci, 2013

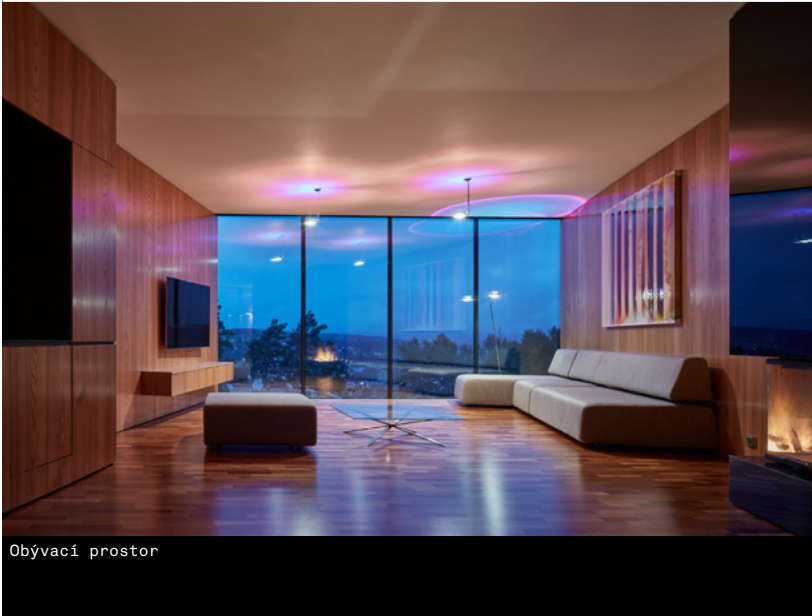
FINALISTA

LAZY HOUSE ZLÍN

Autor
Petr Janda / brainwork

Investor
Soukromý investor

Realizace
2020

Obyvací prostor

Pohled ze zahrady

Vinný sklípek

Autorská zpráva

Dům je situovaný zdánlivě mimo kontext baťovského urbanismu a jeho konstrukční a vizuální kánon. Vnímání Zlína je však v jeho řešení všudypřítomné a definuje horizont událostí nemateriálním provázáním vzájemným pohledovým a průhledovým kontaktem. Dům je umístěn na svažitém pozemku na severní hranici města. Kompozici vytváří pootočená dispozice uvnitř pláště, kdy vnějšek drží vrstevnicovou logiku okolních domů, zatímco vnitřek se přitáhá k městu ve směru hranic pozemku. Materiálové řešení využívá mimikry maskování letadel. Hlavní obytné podlaží se pohledově propojuje s nebem odhmotněním skrze zrcadlení a moiré fasád a „levituje“ na cortenové podnoži vnořené do svahu. Zelená střecha s proskleným ateliérem srůstá v pohledu shora s kobercem zahradního města posetého domečky. Dům neexponuje nosnou monolitickou konstrukci a pracuje s vlastní výtvarnou logikou napětí mezi abstraktním kovovým vnějškem a měkce dřevěným vnitřkem s barevnými akcenty vržených světél. Dispozice hlavního obytného podlaží minimalizuje chodby a je organizována kolem centrálního společenského prostoru, kontaktujícího na jihu zahradu a na severu město. Kolem něj jsou po obvodu rozmístěny obytné místnosti s koupelnami chráněné v kontaktu se sousedy membránou z nerežové tkaniny. Spodní podlaží obsahuje garáž, hostinský byt s vlastní terasou, saunu a technické vybavení. Zahrada obtéká dům, stoupá ke sklípku s ohništěm a kulminuje v pobytové grottě zapuštěné v terénu nad terasou s bazénem. Dům během stavby změnil majitele a dorostl díky rozvíjení původního konceptu. Název odkazuje k místopisu lokality stejně jako k podstatě domu blížící se parametry k pasivnímu standardu. Technologické řešení je postavené na tepelném čerpadle s dvěma zemními vrty a nízkoteplotním vytápěním a vzduchotechnice s rekuperací.

Hodnocení poroty

Oceněný projekt, který se nachází ve svažitě obytné čtvrti poskytující úchvatný výhled na město Zlín, je mimořádně kvalitním rodinným domem, a to jak z hlediska myšlenkového, tak i materiálového.

V širším kontextu dům nově definuje průkopnický koncept Zlína jako baťovského města, který vznikl na počátku 20. století a který pokračuje ve vztahu mezi městem a jeho obyvateli, čímž v konečném důsledku přináší neotřelou odpověď na otázky prostoru a jeho využití prostřednictvím mistrovského užití soudobých prostředků.

Svým vnějším objemem a vnitřní prostorovou strukturou tento solitér organicky reaguje na stávající topografické vlastnosti místa i na umístění okolních budov, které se jemně odchyľují od sklonu území. Uspořádání budovy vychází z jedinečné charakteristiky: výškový rozdíl mezi vrstevnicemi pozemku a souřadnicemi sousedních budov ovlivňuje objem domu „vtažený“ dovnitř, čímž určuje polohu jak vstupu na úrovni ulice, tak kryté terasy otevírající se směrem do zahrady, a zároveň nabízí rafinované řešení vnitřní organizace budovy.

Přesné umístění domu na svažitém terénu poskytuje přímý kontakt jednotlivých podlaží s přírodními zahradními plochami, což umožňuje nezávislé, nerušené, a dokonce i vícegenerační užívání.

Vnitřní prostory jsou chytře orientovány: otevírají se směrem do okolí – k městu, lesu a obloze, a přitom jsou membránami odstíněny od sousedních domů. Obytné prostory jsou světlé a průhledné, ale zároveň přívětivé.

Kryté otevřené prostory, zahrada a následně vybudovaná jemně zavrhaná a částečně krytá jakoby „jeskynní“ terasa s bazénem a hi-tech vinný sklípek jsou dobře členěné. Díky svým přiměřeným reakcím na okolí slouží jako vzrušující doplňky kompozice a usnadňují rozdílné využití uzavřených a otevřených obytných prostor a jejich vzájemné propojení.

Vnitřní a vnější prostorové vazby budovy lze snadno měnit podle způsobu využití: rozšířit nebo oddělit, což dále usnadňuje kvalitní vybavení a mobilní přičky, které stírají hranice mezi přírodou a chráněným interiérem domu.

Volba materiálů je přesná, podporující formu. Minimalistické geometrické horní patro ze skla a oceli se vznáší nad zataženým objemem z cortenové oceli spodního podlaží, které je zapuštěno do svažitého terénu. Tvrdý a odolný exteriér doplňuje přívětivá atmosféra dřevem obloženého interiéru.

Je důležité zdůraznit mimořádně vysoký standard konstrukčních prvků a detailů budovy. Její skryté technické systémy, kvalitní a hi-tech instalace zvolených materiálů, přirozené i umělé větrání interiéru, osvětlení a pohledové odstínění soukromých prostor – zkrátka zdánlivě jednoduchá, ale samozřejmě komplexnost domu odráží architektovu pečlivost, citlivý přístup a empatii.

Díky svým výjimečným intelektuálním a fyzickým kvalitám se Lazy House může stát současným odkazem utopického konceptu Zlína, Baťova města, a to jeho pochopením, prožitím a přepisem současnými prostředky.

FINALISTA

PŘESTAVBA MENZY – FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ UK, KOLEJ
17. LISTOPADU, PRAHA

Autoři

Kuba & Pilař architekti /
Ladislav Kuba, Tomáš Pilař,
Martin Klimecký

Spolupráce

AED project

Investor

Univerzita Karlova v Praze,
Fakulta humanitních studií
Univerzity Karlovy v Praze

Realizace

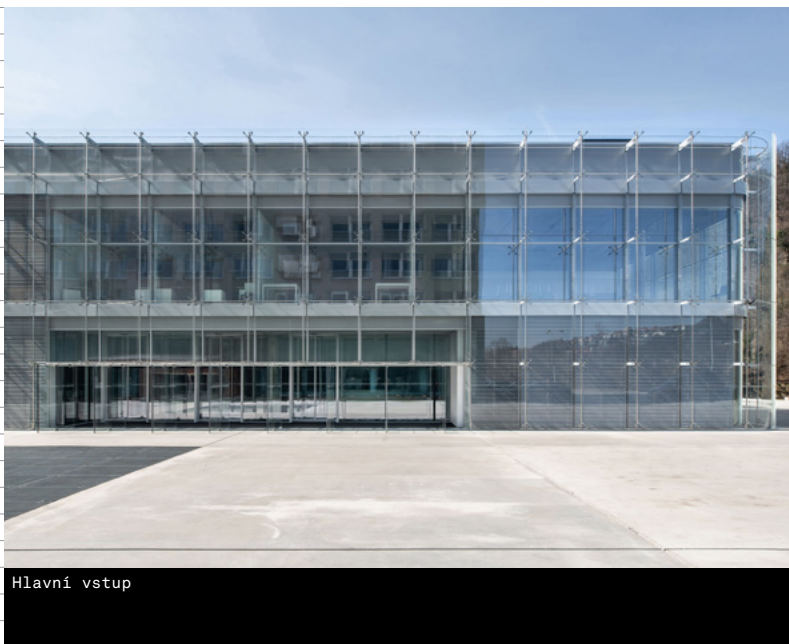
2020

Současný stav

Foto David Korsa

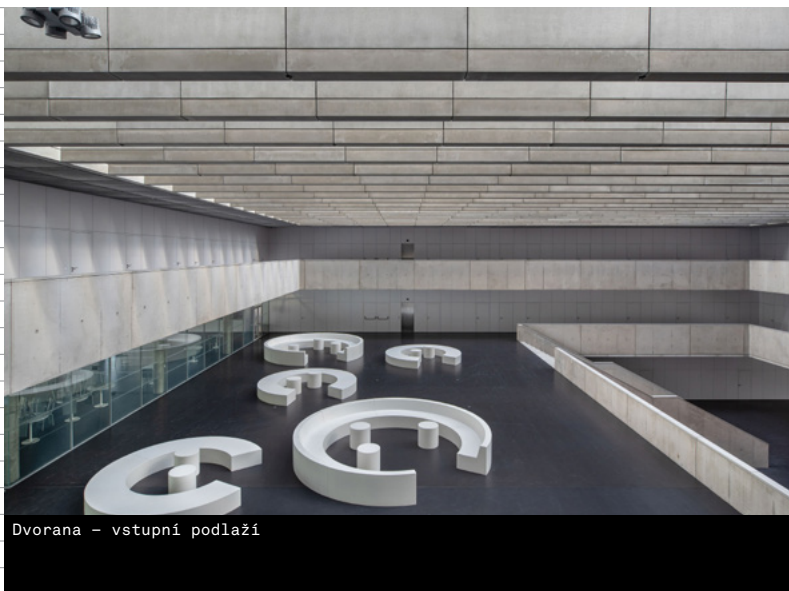
Hlavní vstup

Hodnocení poroty

Návrh přestavby univerzitní menzy přináší nové využití původní architektonicky cenné budovy. Vychází z původního geniálního konceptu vyřezání obdélníkového otvoru uprostřed stávající budovy, čímž vzniklo atrium a nový komunikační systém. Rekonstrukce je moderní, minimalistická a do jisté míry anonymní. Spoléhá na uživatele, kteří stavbě dodají barvy a osobnější a intimnější rozměr. Na porotu udělalo velký dojem jak řešení vnitřní dvorany, tak úroveň detailů i provedení celého projektu. Zdá se, že architektem zvolený komunikační systém a právě atrium se staly motorem pro setkávání a kreativitu, což je v akademické budově velmi důležité. Nový fasádní systém a světlík přivádějí do vnitřních prostor velmi příjemné přirozené měkké světlo, které podtrhuje půvabnost návrhu a detailů. Kombinace hrubého pohledového betonu, dřevěných prvků a černé stěrky v interiéru vytváří příjemnou souhru mezi starým a novým a tmavým a světlým.

Bylo by velmi zajímavé zažít budovu plnou studentů a učitelů a zjistit, zda životní energie obyvatel výrazně zmírňuje hlad interiéru budovy, který je vytvářen minimalistickým designem a volbou barev. Porota měla pocit, že exteriéru budovy a jejímu propojení s kampusem by mohla být věnována větší pozornost. Možná se s řešením návaznosti počítalo až v pozdější fázi výstavby, která nebyla v této době realizována.

Jako celek byly návrh a provedení budovy bezesporu jedním z nejlepších příkladů současné architektury a opětovného využití budov v letošním ročníku soutěže.

Dvorana – vstupní podlaží

Autorská zpráva

Původní objekty menzy a kolejí architekta Karla Pragera zůstaly jen torzem nedokončeného areálu univerzitního kampusu na břehu Vltavy. Samotná menza nebyla nikdy plně využita k zamýšlenému účelu. Stavba z 80. let minulého století s náročnou konstrukcí zvedaných stropů a hlubokou centrální čtvercovou dispozicí měla nespornou architektonickou kvalitu odpovídající době svého vzniku. Pro nové využití Fakultou humanitních studií však byla nutná radikální proměna. Návrh přestavby zachovává vnější tvar, podlažnost a proporce původního objektu menzy. Zásadním zásahem je vytvoření velkého centrálního prostoru dvorany s horním osvětlením pronikajícím mezi nosníky střešního světlíku. Dvorana je srdcem a společenským centrem fakulty, je současně prostorovou spojnicí všech tří podlaží. Vstup do objektu na úrovni zvýšeného plata nabízí snadné komunikační propojení jednotlivých podlaží pomocí dvou odlišně formovaných jednoramenných schodišť. Po obvodu dvorany jsou umístěny konzoly galerií s přístupem do seminárních místností, pracoven pedagogů a dvojice výtahů s únikovými schodišti. Na nejnižší úrovni dvorany jsou pak velké společné posluchárny, aula, fakultní knihovna a děkanát. Mezi použitými materiály převládá pohledový beton kombinovaný s jemnou kovovou sítí podhledů, černá stěrka podlahy a bílé truhlářské prvky a nábytkové vybavení. Prostoru dominuje variabilní sestava odpočinkového sedacího nábytku v oranžové barvě. Předsazený celoprosklený strukturální fasádní plášť je navržen především jako účinná akustická ochrana proti hluku ze šestiproudé komunikace Městského okruhu v těsné blízkosti objektu. Zdvojená fasáda současně umožňuje přirozené větrání a regulované stínění vnitřních prostor. Zaoblený prosklený nároží je odkazem na původní architektonické ztvárnění stavby.

MĚSTSKÁ HALA MODŘICE

Autoři
Atelier bod architekti /
Jáchym Svoboda, Jakub Straka,
Vojtěch Sosna

Spolupracovníci
Jan Svoboda, Karolína
Urbánková, František Bosák,
Studio A.B.S.

Investor
Město Modřice

Realizace
2020

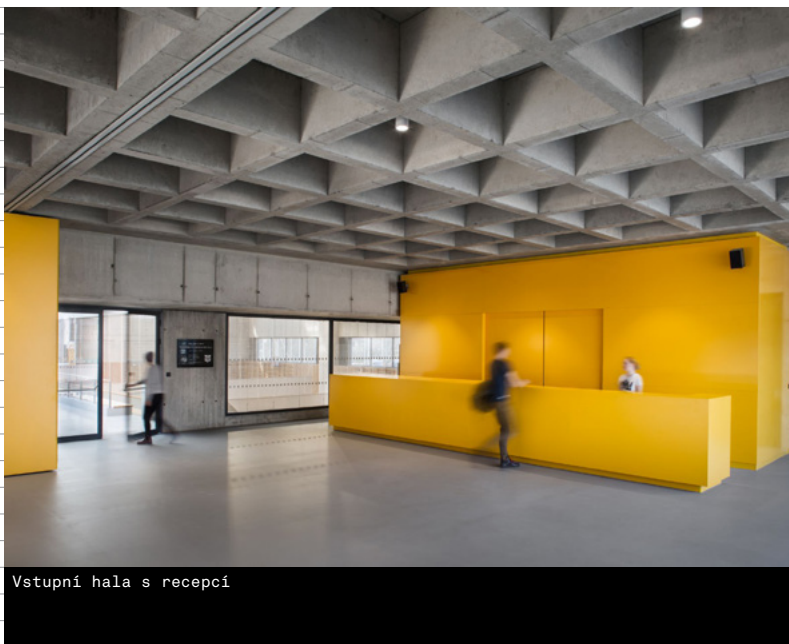

Vstupní objekt se salonkem a zrcadlovým sálem v patře

Foto Tomáš Slavík

FINALISTA

Vstupní hala s recepcí

Hlavní hrací plocha „trojhalí“

Autorská zpráva

Měřítko městské struktury města Modřice není příliš velké, domy v Benešově ulici jsou jednopodlažní, dvojpodlažní, zcela výjimečně trojpodlažní. Nový objekt sportovní haly ctí tento princip a výšku okolní zástavby i přesto, že hala má světlou výšku v rozmezí 9–11 metrů. Původní objekt – dnešní restauraci – vnímáme jako historickou vrstvu, která je pro území kvalitou. Paměť místa je něco, co má vysokou hodnotu, i když těžko kvantifikovatelnou.

Objekt sportovní haly má ambice a potenciál stát se i centrem komunitním. Architektura domu by proto měla vyjadřovat solidnost, vážnost a vzbuzovat klid. To od takového domu bude pravděpodobně očekávat i veřejnost. Stavba je proto navržena jako klidný dům pevně stojící na zemi.

Prostorový koncept se vyrovnává s drobným měřítkem okolní zástavby. Velký objem haly je potlačen rozčleněním do tří stejných hmot. Toto členění odpovídá vnitřnímu provozu – velká hala obsahuje velké hřiště, které lze rozčlenit na tři hřiště nohejbalová/volejbalová. Původní objem historického objektu restaurace U Brázdilů se stal hmotovým vzorem, jeho opakováním je vlastně zdůrazněna jeho existence. Zároveň tím nedochází k vytvoření hmotového novotvaru, který by mohl při vzájemné konfrontaci s historickým objektem působit cizorodě a škodlivě. Uliční fronta je dokončena objemovým otiskem sokolovny, domem, který má do Benešovy ulice jen jeden otvor – hlavní vstup.

Úroveň podlahy velké haly je zapuštěna o 3 metry oproti vstupu do foyer. Díky tomu se celkově sníží výška objektu nad terénem, zlepší se tepelná bilance objektu a úroveň hlavní římsy se srovná s úrovní hlavní římsy původního objektu.

Hodnocení poroty

Tělocvična je silný projekt, čistě uspořádaný, tak vyzrálý, že překvapuje mladým svých autorů. Obsahuje již existující strukturu, s níž pracuje, a váží si její přítomnosti ve výsledném architektonickém ztvárnění.

Stavba se pokusila snížit dopad velikosti tohoto typu sportovních zařízení tím, že část svého stavebního programu zapouští do země. Zároveň otevírá svá vnitřní sportoviště do sousední zahrady. Nabízí tak možnost využívat přilehlé rekreační a piknikové plochy a organizovat různorodé venkovní aktivity.

Hlavní objem sportovního centra je rozčleněn na menší části, které jsou nejen vyznačeny na jeho bočních fasádách, ale jsou také umocněny strukturálním rytmem budovy a příležitostí rozdělit její hřiště na tři nezávislé sportovní plochy, které je možné využívat současně.

Navzdory složitosti stavebního programu má budova velmi jasné a jednoduché schéma: centrální chodba začíná ve vstupní hale a odděluje prostor hřiště od tribun a společného prostoru v jejich dolní části. Uspořádat tuto provozně složitou budovu tak jednoduchým způsobem vyžaduje inteligenci i kompoziční schopnosti.

Stavba je realizována z dostupných a trvanlivých materiálů. Sympatický je její odklon od okázalosti. Hlavními použitými materiály jsou beton, sklo a dřevo. Materiály nenáročné na údržbu, které spolu s velkými střešními světlíky zaručují nízkou spotřebu energie. Nízká energetická náročnost je v tomto případě samozřejmostí – u této skutečně chytré a udržitelné budovy.

REVITALIZACE KOSTNICKÉHO NÁMĚSTÍ, PRAHA

Autoři
Radmila Fingerová,
Hana Špalková

Spolupracovníci
Irena Boumová, Richard
Fischer, Jan Pešta
(konzultace), Marek Prchal

Investor
Městská část Praha 3

Realizace
2019

Obnova historického schodiště včetně litinového zábradlí

Foto Michal Cetkovský

FINALISTA

Celkový pohled od východu

Hodnocení poroty

Kostnické náměstí představuje citlivou přeměnu a renovaci veřejného prostoru – náměstí a parku v Praze. Projekt kladl důraz na respektování okolního urbanismu a historické zástavby stejně jako prvků tradiční historické architektury. Zároveň ale přináší nové funkční členění, které zásadně změnilo chování prostoru a jeho potenciál. Nyní lze prostor využívat pro nejrůznější aktivity obyvatel čtvrti. Návrh zdůrazňuje subtilnost a dekorativnost tradičních historických schodů, kamenných zdí a zábradlí a zároveň chytře propojuje stávající budovu měnirny pomocí vegetace, barev a dalších jemných a s citem volených doplňků. Na porotu udělal dojem aktivní přístup architektů k definování zadání i samotnému projektování tohoto veřejného prostoru. Včasné upřesnění zadání přispělo ke kvalitě výsledného řešení. Na porotu také zapůsobilo přijetí projektu obyvateli čtvrti. Pozitivní reakce se projevuje i tím, že se na náměstí konají různé akce a odehrávají se činnosti, do nichž se obyvatelé ochotně zapojují. Porota považovala za velmi důležité ocenit tento typ skromného projektu, který přestože neměl velký rozpočet, projevuje se velmi expresivně, reprezentuje vynikající sociální cítění, představuje skvělý výběr a kombinaci materiálů a minimální, ale precizní design.

Pohled na kavárenský stánek a měnirnu

Autorská zpráva

Revitalizace náměstí byla založena na respektu k původním tvůrcům a stávajícím stromům. Zároveň jsme se pokusili vytvořit obyčejný, jednoduchý dojem bez zbytečné okázalosti, což je základní rys Žižkova. Nové moderní a skromné řešení zdůrazňuje jemnost a dekorativnost historických prvků a okolních domů tvořících prostor tohoto náměstí. Zachovaná historická schodiště, kamenné zdi a části litinového zábradlí byly citlivě opraveny a doplněny. Byla obnovena mozaika chodníku v původním vzoru. Provedením výrazných změn terénu kolem stávající budovy rozvodno bylo její okolí zahrnuto do návrhu jako přirozená součást parku. Byla opravena fasáda a vizuálně exponovaná střecha byla přeměněna na rozsáhlou vegetační střešní zahradu. Nově navržený dřevěný stánek s kavárnou zahrnuje bezbariérové toalety a prostor pro skladování mobilního nábytku a zahradní hry. Stánek kavárny také podporuje kulturní a společenské aktivity a zvyšuje bezpečnost prostoru. Návrh zahrnoval rovněž prvek voda / mlha ukrytý v dlažbě, což přispívá k lepšímu mikroklimatu v letních dnech. Volný prostor pod stávajícími korunami stromů, orámovaný rostlinami, umožňuje návštěvníkům vnímat variabilitu přírody, barvy a vůně květin. Revitalizovaný veřejný prostor poskytuje podmínky pro odpočinek, práci, hry, setkání, občerstvení, hudbu, tanec, sdílení, výstavy a mnoho dalších aktivit všech generací.

FINALISTA

PAVILON NA VÝSTAVIŠTI, PRAHA

Autoři
PAPUNDEKL ARCHITEKTI / Šimon
Bierhanzl, Marek Fischer, Jan
Svoboda, Jan Bárta

Investor
Výstaviště Praha, a. s.

Realizace
2020

Interiér pavilonu - výčep

Foto Alex Shoots Buildings

Sklolaminátové panely

Autorská zpráva

Pavilon s občerstvením má fungovat jako zázemí parku ve spodní části pražského Výstaviště. Je součástí nově obnovené cesty směřující do parku Stromovka, jejímž návštěvníkům se chce areál Výstaviště více otevřít. Hlavním rysem modulárního pavilonu je variabilní opláštění ze sklolaminátu. Dispozičně se pavilon skládá z prostoru výčepu otočeného směrem do Stromovky a bistra orientovaného na Výstaviště. Uprostřed objektu se nachází zázemí pro personál a veřejné WC. Stavba je založena lehce nad úroveň terénu na betonových patkách, tak aby došlo k co nejmenšímu narušení terénu a kořenového systému stromů. Konstrukce pavilonu je modulární, montovaná z ocelových dílů, do níž je vložena zaizolovaná dřevostavba s velkorýsým zasklením. Pavilon je opláštěn průsvitnými sklolaminátovými panely. Výrazná jantarová barva panelů tvoří kontrast k šedým odstínům všech konstrukcí, stěn a vybavení pavilonu. Posuvně otočné panely fungují jako shrnovací plášť, do kterého je možné celý pavilon uzavřít. Variabilita pláště umožňuje různou míru využití a otevřenosti pavilonu vůči okolí za různých povětrnostních a světelných podmínek. Součástí návrhu bylo také řešení přilehlého okolí. Návrhem brány ve stávajícím oplocení areálu a navazujících zpevněných ploch jsme obnovili významnou osu Stromovka – Výstaviště, ke které se pavilon přimyká a stává se tak svorníkem dodnes oddělených parků.

Pavilon je orientačním bodem na nově obnovené pěší cestě

Hodnocení poroty

Pražské Výstaviště je eklektickou smesí architektonických stylů. Ve všední den se zdá, že množství „těžkotonážních“ staveb není v harmonii se sporadicky se vyskytujícím městským životem, který zde občas probleskuje. Jinak tomu ale je u letního pavilonu. Jeho kompozice působí jako letní vánek. Je magnetem pro uživatele parku díky jantarově zbarveným laminátovým panelům, které se na slunci rozzáří. Významu pavilonu napomáhá také dobře zvolená poloha u jedné z bran do Stromovky, kde mohou lidé spočinout v zapůjčených lehátkách nebo jen tak posedět na zeleném trávníku. Porotu zaujala jednoduchost a účelnost pavilonu. S minimem stavebních materiálů, a tudíž i nákladů byla parku přidána maximální hodnota. Neutrální charakter modulární konstrukce a teplo sálající ze světlých harmonikových dveří prostě udávají ten správný tón a vyzařují dobrou náladu. Lehká konstrukce bude pravděpodobně nejlépe fungovat v létě. Když jsou dveře zcela otevřené, vzniká plynulý přechod mezi interiérem kavárny přes krytou a nekrytou terasu a schody až na trávník. Minimální střešní konstrukce má jednu nevýhodu: nedokáže skrýt instalace, které na ní stojí a které se v důsledku toho dostávají do popředí možná více, než by měly.

Návrh pavilonu byl součástí většího záměru doplnit pražské Výstaviště o řadu objektů, které by byly sestaveny ze stejných modulů. Porota doufá, že kvalita tohoto prvního pavilonu přesvědčí zadavatele k výstavbě dalších plánovaných objektů.

Zahrada denního stacionáře

KOMUNITNÍ CENTRUM ŽIDLOCHOVICE

Autor
JURA ET CONSORTES / Pavel Jura

Spoluautor
Pavel Steuer

Spolupráce
PROMED Brno, GRUPETO zahradní
architekti

Investor
Město Židlochovice

Realizace
2020

Foto Vratislav Zíka, Tomáš Javorský, Jiří Ernest

FINALISTA

Hodnocení poroty

Nové komunitní centrum pro Židlochovice vyvolalo mezi členy poroty živou a inspirativní diskusi. Kdyby se udělovala cena za urbanismus, byl by tento projekt jednomyslným vítězem. Porota se domnívá, že důležitým faktorem jeho úspěchu byla intenzivní spolupráce mezi klientem a architektem.

Diskuse poroty se zaměřila na rovnováhu mezi urbanistickým zásahem a architektonickým provedením.

Na základě důkladné historické analýzy architekti provedli relativně zdrženlivý, ale zároveň velmi účinný zásah do městské struktury. Nejedná se o standardní přístavbu, ale o pečlivé začlenění staré radnice do nového městského prostředí a tím vytvoření nového srdce tohoto sídla. Nového srdce města, kde veřejný prostor a budova společně tvoří jedinečný celek. Každá část veřejného prostoru má svůj zvláštní vztah k některé z budov, přičemž veřejný prostor zároveň propojuje a zceluje celý projekt. Díky bohaté paletě drobných architektonických zásahů, jako jsou schody, zelené svahy, zídky nebo třeba nový mobiliář, veřejný prostor vyzývá občany k pobytu a využití různými způsoby. Vrcholem projektu je nová „stodola“, budova a veřejný prostor zároveň, která tvoří spojení mezi hlavním náměstím a komunitní zahradou.

Zatímco stodola porotu nadchla, opatrněji přistupovala k architektonickému provedení interiéru dalších dvou budov. Jejich dispozice nepovažovala porota za zcela srozumitelné a jasné. Diskutovalo se zejména o prostorových kvalitách víceúčelového sálu. I přes tuto drobnou výtku považuje porota projekt za velmi přesvědčivý svým celkovým pojetím a zdařilou metamorfózou této části Židlochovic. Vdechl této části města nový život. Dá se říci, že je poctou slavnému citátu Jana Gehla: „Nejdříve život, poté prostory a teprve pak budovy. Opačný postup nikdy nefunguje!“

Celkový pohled na areál

Interiér stodoly

Autorská zpráva

Okolí staré radnice je historicky administrativní centrum Židlochovic. Tato charakteristika vyplývá i z urbanistických souvislostí původní struktury – z umístění výrazné budovy v nároží náměstí, ve vyvýšené poloze městského prostoru, který mírně klesá k nábřeží řeky Svatky. Urbanistickým vývojem byla v řešeném území založena určitá skladba objektů a volných prostor, která měla v původní urbanistické struktuře poněkud jiné významy a funkce. V kontextu města se však jednalo o logickou strukturu prostorů a staveb se zcela zásadním skrytým potenciálem. Nové urbanistické řešení definuje „rovnovážný stav“ mezi výjimečnou funkcí staveb a konvenční strukturou uliční zástavby. Celková skladba objemů a prostorů zakládá prostupnou – otevřenou – městskou strukturu s flexibilním využitím v čase i prostoru. Jednotlivé elementy celkové struktury je možno provozovat nezávisle i společně. Provozní řešení vychází z vazby na starou radnici, jež je propojena spojovacím krčkem s novým objektem. Tento objekt je rozšířením administrativních prostor radnice a jsou zde umístěny klubovny a kanceláře komunitního centra. Spolu s dalším objektem víceúčelového sálu tvoří dvojici staveb definující jeden ze vstupů do areálu. Objekt stodoly je umístěn ve strategické poloze areálu a je koncipován jako sala terrena propojující dvůr s ovocným sadem. Stodola uvozuje další vstupy do areálu a svým štítem se výrazně uplatňuje ve veřejném prostoru bočního náměstí – piazzetty.

Architektonické řešení je založeno na tradici a kontinuitě. Hmotové a proporční řešení objektů vychází z původní zástavby a okolní městské struktury. Architektonické řešení je definováno tradiční hmotou staveb, vytvářejících veřejný prostor, avšak bez zásadního vlivu módního designu. Východiskem k začlenění novostavby do původní struktury je potlačení hranic mezi původní a nově navrženou zástavbou stejně jako volba architektonického jazyka bez příslušnosti k době vzniku.

MOMENTY DĚJIN, NÁRODNÍ MUZEUM

Autoři

KOLMO.eu / Lenka Hejlová, Martin Hejl, Jan Nálepa

Spoluautoři

Michal Stehlík, Richard Biegel
Petr Janák, Long Phi Trieu,
Karel Poupě

Spolupráce

Superlative Works, NotReal,
Magiclab

Investor

Národní muzeum

Realizace

2019

ČESTNÉ

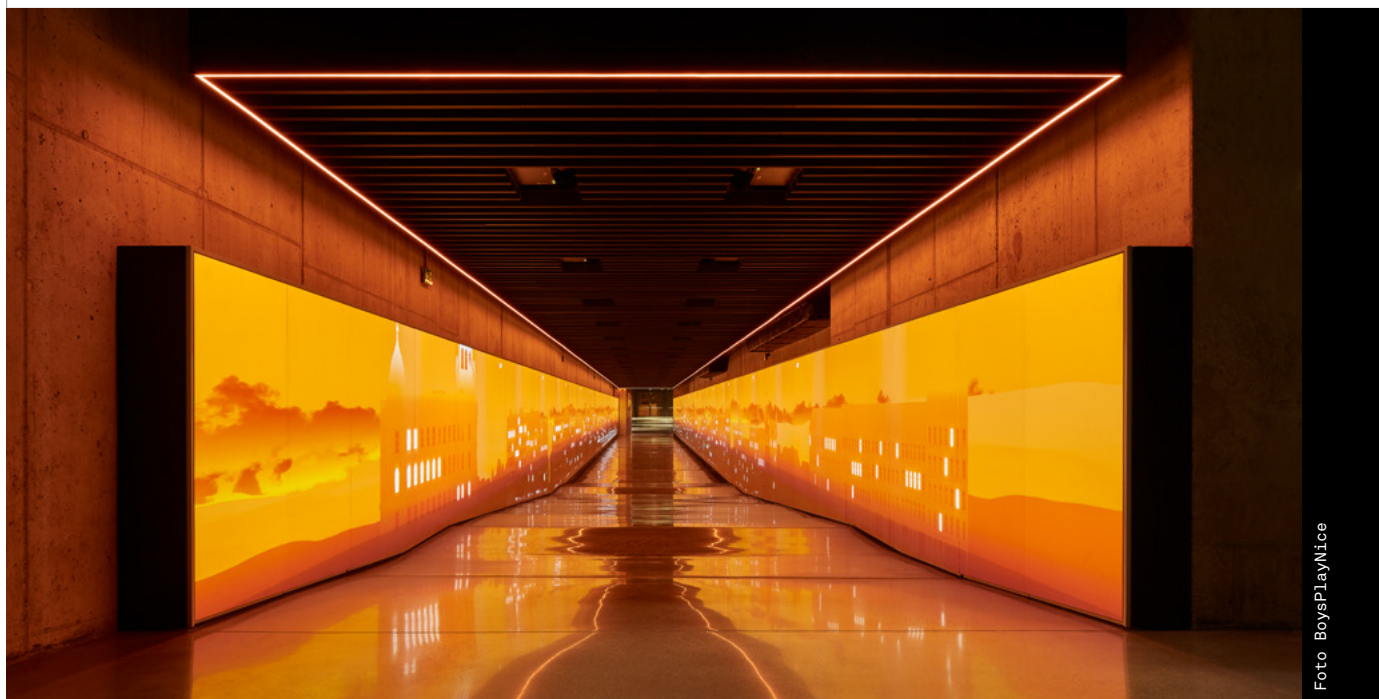
UZNÁNÍ

Autorská zpráva

Chodba propojuje. Starou a novou budovu Národního muzea. Expozice o historii naší země s přírodopisnými. Současnost s minulostí. Expozici proto koncipujeme jako prostor pro zážitky se všemi těmito vrstvami. Návštěvník se ponoří do obrazu a zvuku, obklopen zcela novým světem.

Hodnocení poroty

Tunel spojuje dvě budovy, ale také návštěvníky seznamuje s historií místa. Průchod, pohyb a komunikace přesahují pouhý tranzit a spojení dvou bodů. Vyvolává emoce. Ty mohou být intenzivní. Instalace je jasná, přímočará a bez zbytečných detailů. Architektonické řešení prostoru a technické zvládnutí instalace jsou brilantní. Význam sdělení a emoce, které v návštěvnících zanechává, jsou nesmírně důležité, stejně jako poznání historie a uvědomění si, že plynutí času na jednom významném místě ve městě odpovídá životním osudům mnoha generací lidí tohoto národa. V dnešním neklidném světě jsou paměť a úcta k minulosti životně důležité. Způsob, jakým zde byly architektonicky interpretovány, činí z tohoto architektonického počínu dílo hodné mimořádného ocenění. Porota ocenila multidisciplinární charakter projektu, v němž architekti, výtvarní umělci, programátoři a historici využili současné technologie k vytvoření prostoru a obsahu, který má potenciál probudit v návštěvnících intenzivní zájem o historii.

ČESTNÉ

UZNÁNÍ

VYHLÍDKA ŠPIČKA, TANVALD

Autoři
Mjölkk architekti

Spolupráce
SIZ, s. r. o.

Investor
Město Tanvald

Realizace
2020

Autorská zpráva

Vyhlídku Špička se společně s brzy dokončenými vyhlídkami v Rokytnici nad Jizerou stane součástí cyklu pěti rozhleden a vyhlídek, které jsme za posledních deset let realizovali. Uzavře se tak dekáda našeho zkoumání staveb ve volné krajině, jednoho z velkých témat našeho studia. Různorodost jednotlivých konceptů vychází z odlišného přístupu k jednotlivým místům a dělá z celé série přehledku architektonických forem, které vždy stojí na pečlivé analýze místa a opodstatnění jednotlivých návrhů. Vyhlička stojí na vrcholové skále Malého Špičáku a shlíží do údolí soutoku Desné a Kamenice. Dříve zde začínala Tanvaldská bobová dráha. Blízkost civilizace z ní dělá hojně navštěvovaný turistický cíl a zároveň definuje velmi specifické prostředí divočiny na předzahradce města Tanvaldu. Cílem návrhu bylo vytvořit drobnou, ale výraznou architekturu. Stavbu jemnou a neuchopitelnou jako kapka rosy, která se své skály sotva dotkne. Vyhlička má tři tenké ocelové nohy a lesklý břich, ve kterém se zrcadlí žula, stromy, lidé a nebe. Zrcadlený obraz na zakřiveném povrchu je deformovaný, barvy a odlesky se kroutí a mísí. Zážitek z pohledu na stavbu tak nikdy není stejný. Vyhlička tu bude desítky let a navštíví ji tisíce lidí, ale každý si odnese jiný pocit pomíjivosti.

Hodnocení poroty

Stavění rozhleden v krajině má v České republice bohatou tradici. Kromě toho, že tyto stavby poskytují krásné výhledy, hrají také roli v popularizaci kontaktu s přírodou. Je důležité, aby lidé trávili čas v přírodě, poznávali ji a vnímali a prožívali její krásy.

Vyhlička Špička představuje nenápadný zásah do krajiny. Její výrazná a zapamatovatelná forma z ní činí architektonický skvost. Tvar, použité materiály a pozornost věnovaná detailům zprostředkovávají odraz svého okolí a připomínají pomíjivost všeho kolem nás. Individuální i kolektivní zážitky s ní spojené zůstanou návštěvníkům navždy hluboko vryté do paměti. Kromě dalších zmíněných kvalit porota velmi ocenila aktivní, možná až aktivistický přístup autorů k realizaci tohoto díla.

CENA

PARTNERA

Pohled od jihovýchodu

CENA MINISTERSTVA
PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR
ZA PROSAZOVÁNÍ KVALITNÍ
VÝSTAVBY PROSTŘEDNICTVÍM
ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

REKONVERZE TUBUSU VĚTRNÉ
ELEKTRÁRNY, NOVÝ HRÁDEK

Autor
ABM architekti / Pavel Suchý

Spoluautor
Pavel Ježek

Spolupracovník
Zdeněk Drašnar

Investor
Městys Nový Hrádek

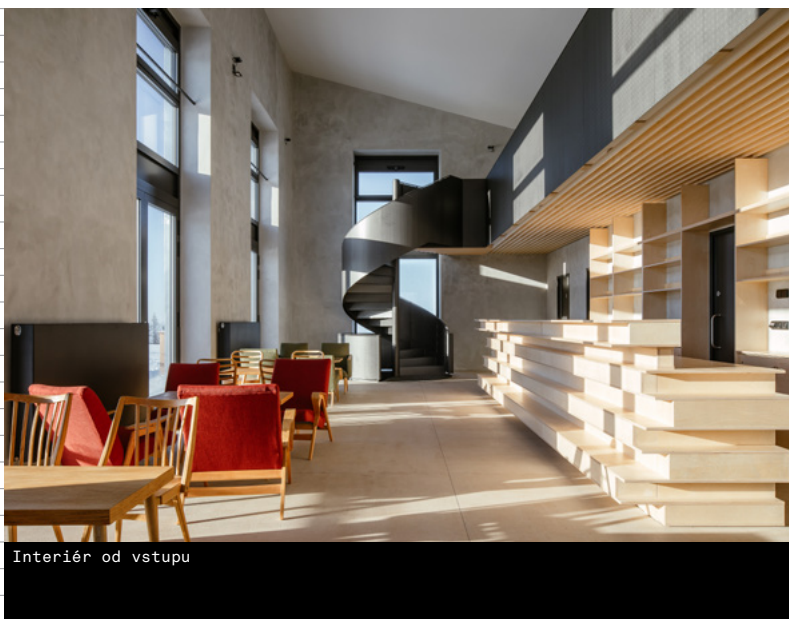
Realizace
2020

Foto Václav Novák

Celek od severovýchodu

Interiér od vstupu

Autorská zpráva

Rekonverze tubusu větrné elektrárny s transformovnou na rozhlednu s turistickým infocentrem, vrch Šibeník, Nový Hrádek. Rozhledny dnes na horách rostou jako houby po dešti. Nejde o nějaký národní sport jako spíše o hory samotné. Rozhledny na zdejších horách stavěly ve druhé polovině 19. století turistické spolky německé, polské, rakouské, i české. Z některých z nich je při vynikajících podmínkách vidět až na Alpy. Rozhledna na Šibeníku je součástí turistické trasy česko-polské Hřebenovky. Financována byla převážně z evropských dotací nadnárodního sdružení obcí tohoto euroregionu: „Spolupráce přesahující hranice napomáhá zmírňovat nevýhody, které s sebou hranice v území nesou. Překonává národní okrajové polohy pohraničních oblastí a zlepšuje životní podmínky obyvatelstva.“ Neodzkoušený prototyp větrné farmy z roku 1995 nikdy nebyl spuštěn z hlukových důvodů. O zprovoznění ještě do roku 2013 usiloval ČEZ, kdy poslední z tubusů s transformovnou odkoupila obec s myšlenkou na rozhlednu. Požadavek na minimální náklady v následné architektonické soutěži snad přispěl k vítězství návrhu založeného na maximálním využití již odvedené práce. Na snaze dokomponovat nefunkční torzo minimálními prostředky do jednoho celku s novým výrazem. Tento přístup postupoval celým projektem od celku po detail, například použitím renovovaného mobiliáře ze 60. let. Objem infocentra byl hmotově i provozně doplněn o nejnižší trakt do tvaru skalnatého výchozu. Spojovací lávka je zároveň výrazovým i provozním prvkem. Návštěvnická trasa vede přes infocentrum na galerii, kde je uvažováno výstavní využití, dále přes vyhlídkovou terasu a lávku na rozhlednu. Rozhledna byla z kompozičních důvodů prodloužena o technický nástavec s předpokladem obvyklého telekomunikačního využití. Původní tubus i transformovna zůstává v nové kůži stále čitelná. Vertikalita rozhledny má být ještě vyvážena horizontalitou nové aleje podél přístupové cesty.

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Rekonverze tubusu a transformovny větrné elektrárny představuje zajímavý příklad nové náplně nepoužívané stavby. Architektonická soutěž byla užita v neobvyklém, ale velmi vhodném případě, kdy jedním z důležitých požadavků byly vedle nalezení celkové koncepce řešení i náklady na stavbu. Oceněná rozhledna je tak ukázkovým příkladem, že užití architektonické soutěže může mít pozitivní vliv na ekonomickou stránku záměru. Dílo dosahuje výsledného efektu jednoduchými prostředky. Dostavba lávky přinesla kontrast horizontální a vertikální hmoty a vnesla do celku vítanou dynamiku. Interiéry příjemně kontrastují s technicistním vnějším vzhledem a přispívají k útulnosti infocentra. Ministerstvo pro místní rozvoj oceňuje u rozhledny i aspekt posilování přeshraničních vazeb.

CENA

PARTNERA

Interiér loftového bytu od designérky Radky Vašut

CENA MINISTERSTVA PRŮMYSLU
A OBCHODU ZA KONVERZI
PŮVODNÍCH INDUSTRIÁLNÍCH
SKLADŮ UDRŽITELNÝM ZPŮSOBEM

DADA DISTRIKT,
BRNO

Autoři
KOGAA studio

Spoluautoři
Radka Vašut

Spolupráce
QualiBau, s. r. o.

Investor
DADA Distrikt

Realizace
2020

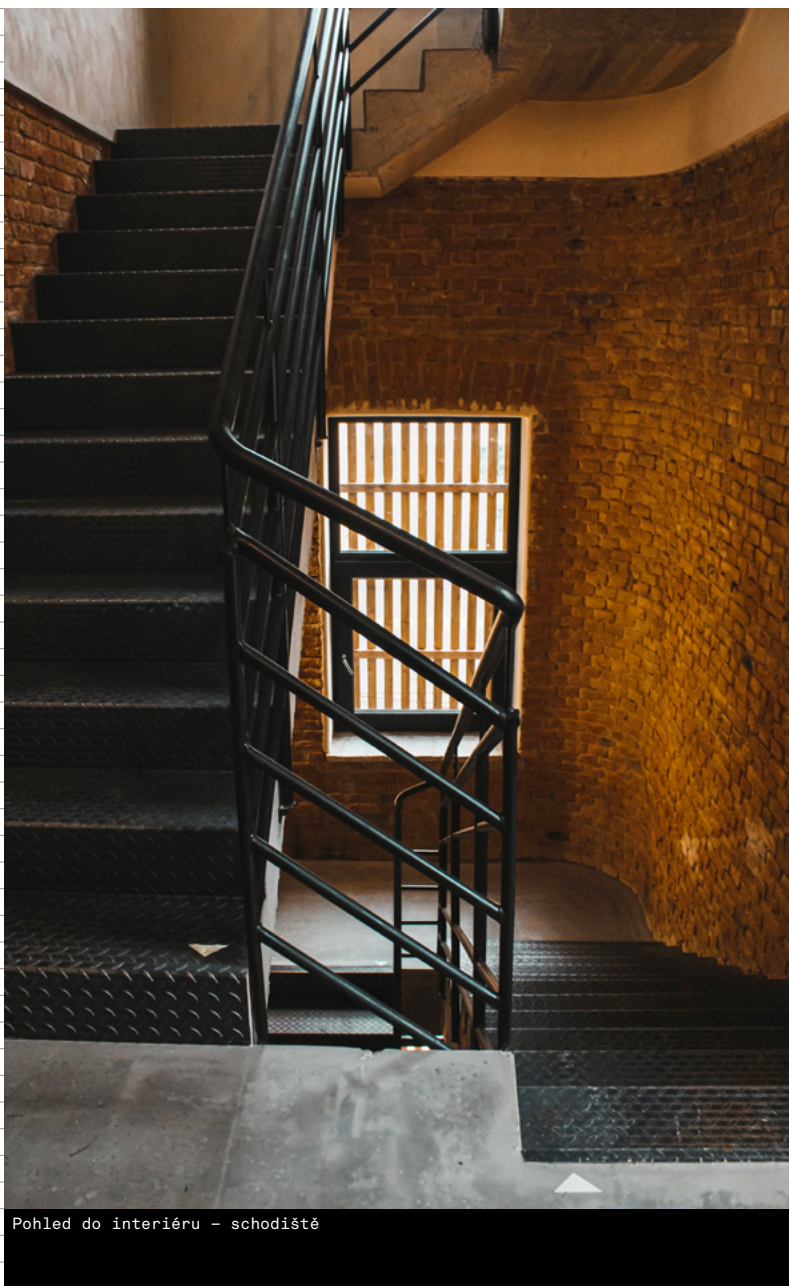
Foto Kubicek Studio, QualiBau

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Projekt DADA Distrikt získal ocenění Ministerstva průmyslu a obchodu za konverzi původních industriálních skladů udržitelným způsobem na městotvorný a urbanisticky komunikující bytový dům s loftovým bydlením v nově rozvíjené části Brna na nábřeží řeky Svitavy. Udržitelnost projektu spočívá zejména v intenzivní zelené střeše, jejíž první část je okrasná s trvalkovými záhony, druhá pěstební. Budova zadržuje veškerou šedou vodu, čistí ji biofiltrací a vrací zpět do oběhu ke splachování a jako závlahu střešní zahrady. Stejně tak se dešťová voda ze střechy i zbytku areálu svádí do uzavřeného oběhu na zalévání. Urbanistický přínos projektu lze především spatřovat ve zpřístupnění a otevření budovy uživatelům – navržením rohového vstupu do bytového domu.

Autorská zpráva

Projekt DADA Distrikt je konverzí původních industriálních skladů na loftové bydlení v nově rozvíjené části Brna na nábřeží řeky Svitavy. Objekt nabízí 1500 m² hrubé podlažní plochy na 4 podlažích celkového objemu přibližně 25000 m³. Kromě adaptace industriálního provozu na provoz kombinující bydlení a občanskou vybavenost je projekt specifický svou udržitelností, která se projevuje zejména na intenzivní zelené střeše, která zpomaluje průtok dešťové vody a pomáhá tak v lokalitě snižovat zátěž v případech Q100. Toto opatření dále umožňuje využívání dešťové vody pro samotný objekt. Zajímavostí objektu je komunitní financování a provoz podobný systémům baugruppe. Projekt vyniká jako konverze velice citlivá k původnímu objektu, a přece posouvající standard jeho využitelnosti na úroveň rozvíjené lokality. Také směřování ke komunitnímu provozu je do určité míry novátorskou hodnotou, kterou je v ČR potřeba pilotovat a přetvořit do podoby, která by dokázala zpřístupnit možnosti vlastního bydlení a posílila kvalitu veřejných a prominentních prostor. Dalším významným aspektem je urbanistický potenciál budovy stojící na nábřeží řeky Svitavy. I přes postupné kroky je nábřeží aktivováno jen nepatrně, a právě DADA Distrikt by se mohl stát atraktorem, který by medioval změnu této oblasti. Právě z tohoto důvodu jsme navrhli rohový vstup do budovy, který přes nemalé technické nároky na provedení transformuje zamýšlený bytový dům na kvalitní městotvorný a urbanisticky komunikující polyfunkční objekt. V tuto chvíli již nemáme kontrolu, jakým způsobem bude objekt provozován, je však jasné, že DADA Distrikt má veškerý potenciál na to stát se stavbou, která dokáže v krátkém časovém horizontu proměnit nenásilnou formou své okolí na aktivně obývanou městskou lokalitu.

Pohled do interiéru – schodiště

Pohled na zelenou střechu budovy a vstup na schodiště

CENA

PARTNERA

Jižní fasáda

CENA AGENTURY OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY ZA CITLIVÉ
A ŠETRNÉ ŘEŠENÍ STAVBY
VE VENKOVSKÉM PROSTŘEDÍ

DŮM PRO RODIČE V JESENÍKÁCH,
NOVÁ ČERVENÁ VODA

Autoři
TŘI.ČTRNÁCT architekti /
Ondrej Palenčar

Spolupracovníci
Lukáš Ildža, Miloslav Meixner,
David Palenčar

Investor
Soukromá osoba

Realizace
2019

Foto Lukáš Ildža

Kuchyně

Pokoj

Autorská zpráva

Co jsme to za generaci? Opravdu si chceme stavět betonové „hrady“ na úrodných polích? Nedokážeme ohleduplně oživit zapomenuté parcely v intravilánu obce? Je žádoucí stavět domy pro desítky generací, když nikdo nedokáže domyslet, jestli o ně bude zájem?

Historie Sudet je komplikovaná. Osudy lidí se zde propřádaly skoro jako v nihilistické básni. Zvláštní atmosféra je cítit na každém rohu. Když jsme ale poprvé navštívili naši parcelu, sršela energií, jarem a optimismem.

Hlavním cílem projektu bylo nenarušit silný duch místa, ale citlivě jej doplnit. Proto jsme se rozhodli zachovat žulové stěny staré stodoly jako památku na skvělou kamenickou práci původních obyvatel. Nová dřevostavba byla vestavěna mezi ně.

Dům je doplněn o dílnu situovanou přičně. Mezi těmito dvěma stavbami vzniká multifunkční „vstupní náměstí“ jakožto srdce celé parcely. Díky tomuto uspořádání bylo možné spojit dvě původně rozdělené části pozemku.

Zadáním bylo postavit malý dům pro starší pár, který se po letech života v panelákovém bytě rozhodl přestěhovat do domu se zahradou. Spodní patro má tedy sloužit rodičům, horní pak příležitostným návštěvám čtyř již dospělých dětí.

Stavba je konstruována z dřevěných profilů KVH a opláštěna opalovanými smrkovými deskami. Obvodové stěny jsou vyplněné nepálenými cihlami a omítnuté hliněnou omítkou. Toto řešení zlepšuje akumulační vlastnosti dřevostavby i kvalitu vzduchu v interiéru. Zateplení je řešeno pomocí foukané celulózy. Střecha je z falcovaného plechu. Dominantou východní fasády je nerezový komín.

Stavba byla prováděna svépomocí, s velkou pomocí rodiny a kamarádů z FA VUT Brno.

Dům pro rodiče se má stát součástí historie Staré Červené Vody jen na chvíli a pak tiše zmizí. Zůstanou po něm jen žulové stěny staré stodoly a ovocný sad.

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Agentura ocenila využití parcely v intravilánu sídla, čisté hmotové řešení začleňující stavbu přirozeně do typické urbanistické struktury sídla v podhůří Jeseníků a také respekt ke stavitelské práci dřívějších obyvatel vyjádřený zachováním části původních konstrukcí staré stodoly.

CENA

PARTNERA

Pohled severozápadní

CENA SPOLEČNOSTI CENTRAL
GROUP ZA INOVATIVNÍ PŘÍSTUP
K ŘEŠENÍ NOVÉHO BYDLENÍ

PANNA & BABA, PRAHA

Autoři
m4 architekti / Matyáš Sedlák,
Milan Jirovec

Spoluautor
Tomáš Fejkl

Spolupráce
STTAB, s. r. o.

Realizace
2020

Foto Filip Šlapal

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Jedná se o neokázalou stavbu městských domů ve vilové čtvrti pražských Strašnic. Vyvážené kompozice budov nízkoenergetického rezidenčního projektu umocňuje použití ušlechtilých materiálů (cihelných pásek). Návrh je velmi kvalitní počínaje promyšleným urbanistickým řešením a dobrými dispozicemi bytů konče.

Pohled přes vegetaci

Autorská zpráva

Bytový dům „Panna a Baba“ se nachází v klidné části pražských Strašnic, v docházkové vzdálenosti stanice metra A Skalka. Na rozhraní drobné zástavby a parku, na parcele, která se nachází mezi dvěma různými typy zástavby, je navržen objekt, jehož tvary jsou přímou odpovědí na urbanistické souvislosti. Na společné parkovací podnoži se nachází dvě hmoty reagující nejen na měřítko okolních domů, ale i potřebné odstupy a výškové limity. Výsledkem je výrazná kompozice, která je ovšem sjednocena jednotným architektonickým výrazem. Přísně čtvercové okenní otvory, jejichž velikost je odvozena od jejich funkce, jsou jednotícím prvkem architektury objektu. Dvojjednost formy pak nachází svůj odraz v názvu projektu odvozeném od typické siluety Českého ráje, který se z vnitroateliérového pracovního názvu stal i tím marketingovým. Prostorový koncept bytového domu je založen na neokázalé modernosti a snaze o příjemné, obytné prostředí, které však nezatěžuje své okolí přílišnými vhledy do soukromí. Správně namíchaný poměr otevřenosti a uzavřenosti je zárukou městského výrazu stavby. Vstup do objektu je koncipován jako poloveřejné patio, místo setkání i odpočinku mezi veřejným a soukromým světem. Byty mají vždy oddělenou noční a denní část a vyvážený poměr mezi výhledy do zeleně a prosluněním. Samozřejmostí je vždy terasa, lodžie nebo balkon. Společná podnož objektu obsahuje technologické zázemí a parkování. Vzhledem k limitním prostorovým možnostem je suterén přístupný autovýtáhem. Stavební a technologické řešení je vedeno snahou o propracovaný detail a maximální užitečný komfort. Materiálové řešení je postaveno na cihelných páscích těžko pojmenovatelné, ale zcela příhodné barvy a elegantní antracitové černí výplní otvorů a zámečnických prvků.

Pohled východní

CENA

PARTNERA

Foto Libor Stavjaník

CENA SPOLEČNOSTI VELUX
ZA PRÁCI S DENNÍM SVĚTLEM

OPEN HOUSE FRYŠTÁK

Autoři
Studio New Work / Svatopluk
Sládeček, Petra Bitaudeau
Vašková, Jaroslav Matoušek

Spoluautor
Zuzana Zbellová

Investor
Město Fryšták

Realizace
2020

Interiér městského altánu s kašnou

Stěna se sgrafitem

Sezení

Autorská zpráva

Motto: „Je to československý zvyk, který mi matka předala... otevřený dům“ z písni Open House, John Cale, Lou Reed (album Songs for Drella).

Ve významné poloze mezi dnešním náměstím Míru a kostelem sv. Mikuláše stojí dům zaznamenaný na historické mapě z roku 1829. Stavba sloužila jako bydlení pro obecní chudé.

Před několika lety dům zchátral do kritického stavu a vedení města jej chtělo odstranit a místo zušlechtit. Místo je v městské památkové zóně. Vedení města vyslyšelo názor architektů a odborného pracoviště památkové péče, že by odstranění celé stavby narušilo původní uspořádání uliční sítě a utrpělo by měřítko a malebnost místa.

Z menší části jako interiér a z větší části jako venkovní prostor s původními obvodovými zdmi a střechou tak vzniká „městský altán – open house“. Volně přístupné místo s posezením a kašnou navazující na okolní zelené i zpevněné plochy včetně místa s připomenutím významných událostí a staveb města Fryštáku. Část původního domu blíže ke kostelu, přistavěná ve druhé polovině 19. století, byla odstraněna. Připomínají ji zidky, které naznačují původní uzavřenost dvora.

Dvůr je rozčleněn na část vydlážděnou, sledující pěší propojení, a část nezpevněnou. Místo je doplněno betonovými lavičkami, opravenou starou vodní pumpou a dvěma zasazenými stromy – lípou a třešní. Zpevněné povrchy tvoří žulová dlažba, pochozí plocha v místě nové kašny je z kartáčovaného betonu. Na zdech je ručně hlazená šedosmetanová omítka, do které jsou tradiční metodou sgrafita provedena vyobrazení z historie města.

Pro přiléhající kostel zároveň vzniká namísto úzké uličky důstojná rozptylová plocha pro shromáždění svatebních či smutečních hostů za nepříznivé počasí. Pro základní komfort je v objektu nově umístěno veřejné WC.

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Open House nás velmi oslovil, protože na velmi malém prostoru a s málo výrazovými prostředky představuje to, co jako společnost pokládáme za důležité. Novodobá forma městského altánu umožňuje setkávání lidí v kvalitním a estetickém veřejném prostoru. Věříme v genius loci a oceňujeme udržení historické linky místa. V neposlední řadě denní světlo a čerstvý vzduch přichází do objektu střechou, a to je naší vizí už od roku 1941.

CENA

PARTNERA

Foto Karol Košťiaľová, Zuzana Lazarová

CENA SPOLEČNOSTI VEKRA
ZA PROMYŠLENOU A ODOLNOU
STAVEBNÍ KONSTRUKCI

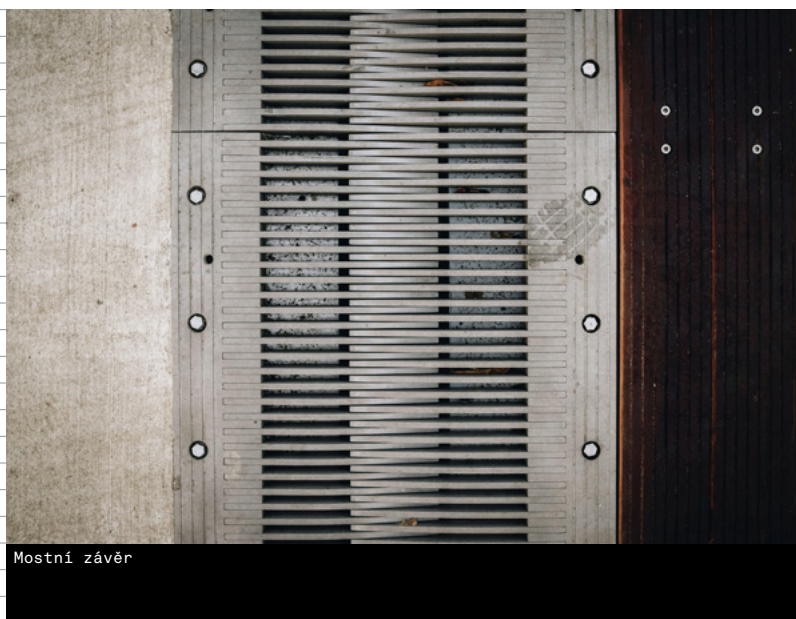
NOVÁ TROJSKÁ LÁVKA, PRAHA

Autoři
VALBEK / Libor Kábrt, Lukáš
Vráblík, Gabriela Elichová,
Martin Elich

Spolupracovník
Petr Harazim

Investor
Odbor strategických
investic MHMP

Realizace
2020

Mostní závěr

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Snoubení ladnosti tvaru, kvalitních materiálů a síly, která odolá jakékoli přírodní katastrofě, a to vše v dlouholeté funkčnosti díky fortelnosti... Nadčasová konstrukce, promyšlenost, důraz na kvalitu, udržitelnost, bezpečnost, odolnost a maximální životnost, tedy bezproblémový dlouhodobý provoz, to by měl být jasný směr v současném stavebnictví. Pochopení této filozofie v podobě návratu ke kořenům poctivého českého stavebnictví se musí dostat mezi priority nás všech v oboru.

Nová Trojská lávka byla navržena s ohledem na bezpečnou a snadno kontrolovatelnou konstrukci. Zohledňuje současně nové nároky na funkčnost a živly, kterým je v provozu vystavena. Pečlivý výběr materiálů zohledňujících ekologii a dlouhodobou jednoduchou údržbu ji předurčuje k tomu, že ji budou moci úspěšně využívat budoucí generace. Jednoduchý čistý design, který zapadá do okolního prostředí, podtrhuje vhodnost zvoleného řešení.

I přes rychlost, se kterou bylo třeba řešit situaci po náhlém kolapsu původní lávky, vznikla stavba, která bezesporu vyhovuje filozofii moderního stavebnictví a která plně odpovídá tomu, o co se snaží také naše značka v oboru bytových staveb.

Autorská zpráva

Trojská lávka je součástí významného pražského přírodního prostoru, rekreačních tras z městského parku Stromovky k výletním cílům v Praze-Troji (zoo, botanické zahradě, Trojskému zámku od.). Po náhlém zhroutilí původní lávky bylo třeba propojení co nejdříve obnovit, s vysokými požadavky na bezpečnou kontrolovatelnou konstrukci odolnou proti povodňovým rizikům, navíc splňující nové požadavky. Nová lávka je umístěna do původní stopy, průchozí profil je rozšířen na 4 m, aby vyhovoval potřebám stezky pro pěší a cyklisty s možností přejezdu vozidel IZS i požadavkům vysoké vytiženosti trasy. Hlavními kritérii návrhu byla vedle efektivního, rychle realizovatelného konstrukčního řešení a statických a protipovodňových nároků zároveň účelnost a udržitelnost konstrukce, ale také čistota a elegantní sladění všech požadavků. Byly zvažovány klady a zápory použití různých materiálů s ohledem na ekologické dopady i následnou údržbu. Na konstrukci lehké lávky byly kladeny vysoké požadavky únosnosti (přejezd IZS) i protipovodňové odolnosti (pro případ povodně bylo navrženo sklápěcí zábradlí k minimalizaci bariéry v průtočném profilu), ale důležitá byla i tvarová a materiálová přívětivost pro návštěvníky a návrh vhodného osvětlení s ohledem na parkové prostředí Stromovky a Troji. Byla zvolena vizuálně jednoduchá, hierarchicky strukturovaná ocelová konstrukce s vzduchotěsným trubkovým páteřním nosníkem, který je svým lapidárním kruhovým profilem odolný vůči zatížení ve všech směrech a tloušťkou stěny odpovídá podélnému rozložení namáhání mostu. Na příčnících a trubkové podélníky je kotvena velmi odolná dřevěná mostovka a sklopné zábradlí. Subtilní konstrukce svým estetickým pojetím vytváří plynulou horizontální linku podepřenou velmi štíhlými pilíři eliptického průřezu hladce obtékanými vodou.

Pohled na lávku z Troji

Noční pohled

POČIN

VÝJIMEČNÝ

ALICE ŠIMEČKOVÁ

ZA PÉČI O ARCHITEKTKU
RŮŽENU ŽERTOVOU

Obchodní dům Labe v Ústí nad Labem, 1974, foto Lenka Hájková

Obchodní dům Prior v Košicích, 1968, foto NPÚ

Obchodní dům Prior v Pardubicích, 1971-1974, foto Roman Polášek

Odůvodnění Akademie ČCA

Brněnská architektka Růžena Žertová, přední představitelka brutalistické architektury, zemřela ve věku nedožitých 87 let 5. října 2019. Patřila nejen mezi vynikající architektky, ale byla také designérkou a výtvarnicí. Známa je především jako autorka projektů obchodních domů z 60.–80. let minulého století. Závěr života prožívala v ústraní, opuštěná a s ochabujícím zdravím. Díky své aristokraticky pevné vůli, nadhledu a pozitivnímu založení přestála smrt svých nejbližších i mozkovou mrtvici. Bydlela sama na konci slepé ulice na okraji lesa v pozoruhodném domku, který na počátku 80. let sama pro sebe a svého tehdy již těžce nemocného muže vystavěla. Posledním projektem, kterým v závěru života žila, byl soubor minimálních rodinných domů pro seniory v městském lese v brněnské čtvrti Kohoutovice. S projektem jí pomáhala o téměř dvě generace mladší architektka Alice Šimečková. Tak se však postupně stávala spíše zdravotní asistentkou. A když v důsledku postupující rakoviny ztratila Růžena Žertová mobilitu i schopnost srozumitelně komunikovat, starala se o ni Alice Šimečková úplně, a to v rajhradském hospici. Snažila se také naplnit její přání, aby její vlastní dům sloužil pro ubytování hostujících profesorů architektury brněnské techniky. S pomocí architekta Ivana Wahly navrhli dům prohlásit památkou a připravili vznik nadace, která by jej spravovala. Možná by pohledem naší etiky měla být dlouhotrvající nezištná péče o těžce nemocnou kolegyni samozřejmostí, avšak rozhodně lidsky ani kolegiálně bohužel samozřejmou není, a sluší se ji proto ocenit.

ALICE

ŠIMEČKOVÁ

O RŮŽENĚ ŽERTOVÉ

Její postoj k životu byl za všech okolností tvůrčí a nekompromisní

Když se v kriminálce objeví profese architekta, můžete rovnou zavřít knihu nebo odejít z kina. Vrahem je vždy architekt. Naše profese je ve společnosti vnímána velmi egocentricky. Snad tato cena má upozornit na lidský rozměr, který naše úsilí vybudovat dílo doprovází. Za mě s architekturou nemá moc co dělat.

V situaci péče o bližní se ocitáme všichni, máme děti, stárnou nám rodiče... Já vnímám slovo rodina v širším slova smyslu a vím, že nejsem sama. Jestli se říká, že krev je bližší než víno... tak my s Růženou jsme obě pily červené...

Růžena Žertová si asi čtyři roky před svou smrtí umínila, že si k sobě najde nějakého mladšího asistenta z profese, který ji provede dnes digitalizovaným světem, kterému již nerozuměla, a pomůže prosadit její poslední projekt souboru domů sociálního bydlení. Byla velmi řečná a svůj záměr šířila, kde se dalo. Tak se stalo, že nás seznámil můj kamarád a náš společný auto-mechanik. Začaly jsme profesní práci, ale brzy se náš vztah překulil do osobní roviny a místo o architektuře jsme vedly řeči o chlapech, šatech a o vaření... Čas strávený s ní mě obohatil především jejím postojem k životu, který byl za všech okolností tvůrčí a vlastně i do jisté míry nekompromisní.

Proto jsem poslední dny jejího života velmi prožívala s ní a vím, jak moc pro ni byly bolestné... A tím myslím zejména zklamání, že se jí nepodařilo naplnit její poslední přání, kterým bylo zemřít doma ve svém domě, který byl pro ni tak důležitý a pro který si přála, aby ji přetrval ve stavu, v jakém ho ona vymyslela a svými vlastníma rukama vytvořila.

Takže cena, kterou mi dáváte, je za pokus, který nevyšel... Nepodařilo se mi prosadit památkovou ochranu jejího domu, nepovedlo se mi umožnit jí poslední dny prožít doma ani založit nadaci, která by její odkaz nesla dál. Nevím, jestli marné počínání je hodno ocenění, ale otevírá zde celospolečenské téma osamělých lidí a jejich manipulace zařízeními a lidmi, kteří rozmnožují vlastní majetek a nehledí na vůli a emocionální stránku posledních dní člověka. Po profesní stránce se dotýká problematiky památkové péče a otázky, které stavby a proč chráníme, jaké poselství tím předáváme dalším generacím.

Tyto otázky mě zajímají, a proto prosím, aby jako mé ocenění ČKA podpořila grantem projekt, který se jimi zabývá.

Za ocenění navrhovatelům i komisi velmi děkuji.

Alice Šimečková

Portrét, foto Daniela Dostálková

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

TÁBOROVÁ ZÁKLADNA HÁJENKA BRTNICE

**Jednofázová užší projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Jihlava
Organizátor	Osigeno – veřejné zakázky a dotace, s. r. o.
Sekretář	Tomáš Rýc
Předmět soutěže	Získání koncepčního návrhu řešení revitalizace souboru objektů táborové základny Hájenka Černé lesy v Brtnici za dodržení všech hygienických a technických požadavků, a to s důrazem na elementární jednoduchost navrhovaných staveb v prostředí přívětivém k dětem a určeném pro pobyt v přírodě a na čerstvém vzduchu se zaměřením na ekologické vzdělávací programy.
Datum konání soutěže	8. 7.–26. 10. 2021
Porota	David Beke, Martina Buřičová, Jakub Kynčl náhradníci Jan Horký, Vilibald Prokop, Martin Laštovička, Aleš Stuchlík
Počet odevzdaných návrhů	4
Ceny a odměny celkem	300 tis. Kč
1. cena (110 tis. Kč)	Rusina Frei, s. r. o. / Martin Rusina, Martin Frei

Návrh řeší zadání s velkým porozuměním k místu a provozu včetně drobných vylepšení jako nápadité bezbariérové propojení východních částí přízemí objektu, sauna či zimní zahrada. Za zvážení v dalších fázích

projektu stojí využití severozápadního rohu řešeného území, kde by bylo vhodnější situovat veškeré parkovací plochy.

2. cena (90 tis. Kč)	David Balajka
Odměna (50 tis. Kč)	Tomáš Gábor, Ondrej Palenčar
Odměna (50 tis. Kč)	Marcela Steinbachová, Monika Cihlářová, Iveta Šalamounová, Veronika Tichá

HLAVNÍ VSTUP ÚSTŘEDNÍHO HŘBITOVA V BRNĚ

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Organizátor	Kancelář architekta města Brna, příspěvková organizace
Sekretář	Tomáš Pavlíček
Předmět soutěže	Návrh podoby hlavního vstupu do Ústředního hřbitova v Brně, rekonstrukce jedné ze správních budov na administrativní zázemí, návrh přilehlého veřejného prostranství v areálu hřbitova i před vstupem z ulice Vídeňské včetně zastávek MHD. Předmětem byl dále návrh umístění a podoby provozních budov podél ohradní zdi zahrnující i obchodní plochy pro květinářství a kamenictví. Úkolem pro soutěžící bylo zvolit takovou podobu a formu navrhovaných zásahů do východní části areálu Ústředního hřbitova, která bude v souladu se stávajícími historickými budovami a jejich umístěním, s urbanistickou koncepcí hřbitova a s ní spojenými vegetačními úpravami. Nové řešení mělo přinést novou kvalitu prostoru hlavního vstupu do areálu i celé východní části ústředního hřbitova a současně umožnit zlepšení stávajícího stavu z hlediska provozu a zázemí správy hřbitova i z hlediska dostupnosti služeb pro veřejnost a estetiky prostředí.
Datum konání soutěže	14. 6.–13. 9. 2021
Porota	Petr Hladík, Alena Říhová, Michal Sedláček, Ján Stempel, Antonín Novák, Jakub Chvojka, Rudolf Grimm náhradníci Tomáš Koláčný, Filip Chvátal, Pavel Wewiora, Lukáš Pecka, Klára Zahradníčková
Počet odevzdaných návrhů	5
Ceny a odměny celkem	750 tis. Kč
1. cena (300 tis. Kč)	Refuel, s. r. o. / Zbyněk Ryška, Jan Skoupý, spolupráce Katarína Poláková, Norbert Walter

Soutěžní návrh je kultivovaný a citlivý ve vztahu ke stávající kompozici ústředního hřbitova. Horizontální vstupní objekt vhodně odděluje prostor před hřbitovem od provozu ústředního hřbitova. Směrem k ústřednímu hřbitovu je otázkou využitelnost prostoru před obřadní síní. Směrem do ulice Vídeňské vstupní objekt vytváří příjemný klidový prostor opticky odclonený alejí od tranzitní ulice. Technické zázemí je řešeno efektivně a pokorně vzhledem k charakteru prostředí hřbitova. Koncepce hospodaření s dešťovou vodou je řešena přesvědčivě.

2. cena (220 tis. Kč)	Menšík Skrušný, spol. s r. o. / David Menšík, Petr Skrušný, spolupráce Zuzana Bubeníková, Pavel Hodek, Magdaléna Buzová
3. cena (150 tis. Kč)	F POINT, z. s. / Jan Javůrek, Pavel Buryška, Ondřej Fiedler, Max Fleischmann
Odměna (60 tis. Kč)	RCNKSK, s. r. o. / Matuš Berák, Trang Erika Nguyen Thu, Jan Říčný, Filip Kosek, Petr Müller, Barbora Schiffmanová, Barbora Tauerová
Odměna (20 tis. Kč)	Zdeněk Daniel, spolupráce Lucie Lanková

NOVÉ CENTRUM JESENICE

Jednofázová užití projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Jesenice
Organizátor	Markéta Kohoutová
Sekretář	Markéta Pražanová
Předmět soutěže	Definování prostorového a funkčního řešení nového centra města Jesenice a zpracování komplexního urbanistického návrhu významného městského prostoru včetně nového náměstí, formovaného mj. objemovým řešením staveb tento prostor vytvářejících. Nové centrum bylo navrženo podél dvou ulic Říčanská a Budějovická na ploše asi 4 ha. Mělo by sloužit pro přibližně 15000 místních obyvatel a 10000 obyvatel ze

spádového území. V novém centru mohla vzniknout výšková dominanta – nová radnice, případně další objekty s vhodnými funkcemi oživujícími prostor města. Zásadní součástí řešení nového centra bylo umístění všech požadovaných funkcí do stávajících či nově navržených objemů budov a návrh komplexního dopravního řešení. 3. 5.–5. 10. 2021

Datum konání soutěže
Porota

Pavel Smutný, Iva Řehulková, Michal Hexner, Anna Šlapetová, Petr Vávra
náhradníci Tomáš Chramosil, Veronika Šindlerová

Počet odevzdaných návrhů 7
Ceny a odměny celkem
1. cena (320 tis. Kč)

700 tis. Kč
ateliér tečka, s. r. o. / Luboš Klábík, Tomáš Klapka, Anna Kozáková

Celková urbanistická koncepce návrhu vychází z uvedeného názvu „Trojice náměstí“, přičemž velmi citlivě respektuje stávající založení, které precizně koriguje a doplňuje dle aktuálních potřeb. Vytvořením Poštovního náměstí u historické poštovny, Jesenického náměstí s jasanem u radnice a Obilného náměstí ve styku nových ulic vzniká dojem až organicky rostlého centra – a to i díky respektu k historické parcelaci. Dopravní řešení je navrženo konzervativně, nicméně koncepčně s možností rozvoje území. Jednoznačným přínosem návrhu je pestré, promyšlené utváření veřejných prostranství. Stejně tak je celkově kultivovaná, smysluplná a detailně navržená etapizace, která podporuje celkovou realizovatelnost navrženého řešení. Užší jednofázová urbanisticko-architektonická soutěž o návrh. Návrh s jasně deklarovanou ambicí udržitelné zelené architektury postavené na principech modrozelené infrastruktury a s důrazem na dvojí identitu města a bývalé vesnice, která se vhodným způsobem propojuje do veřejného prostoru. Napojení na krajinu je uvažováno v širším kontextu prostřednictvím Jesenického potoka jako důležité zelené páteře města. Návrh je prezentován konzistentně, na úrovni grafického návrhu i textové zprávy. Jedná se s přehledem o návrh nejpropracovanější, nejvrstevnatější

a nejkomplexnější. Krom samotné kvality urbanistické koncepce a strategie a rovněž architektonického detailu veřejného prostoru slibuje vysokou kompetenci, odbornost a intelektuální zdatnost autorů. Mimo jiné také pro roli mediátora na dlouhé cestě prozrazování koncepce.

3. cena (100 tis. Kč)

Consequence forma, s. r. o. / Martin Sládek

3. cena (100 tis. Kč)

Jsme k světu, s. r. o. / Jan Ret, Jakub Mareš, Anna Pflugová, Eliška Johánková, Michaela Černá, Matěj Smola

svazková škola chýně–hostivice

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor

Svazek obcí Chýně–Hostivice
Radek Janoušek / Karla Kuplíková / Tomáš Zdvíhal

Sekretář
Předmět soutěže

Radek Janoušek
Nalezení nejvhodnějšího řešení nové svazkové školy Chýně–Hostivice. Zadavatel kladl důraz na nadčasové, inovativní a mnohostranně vyvážené pojetí nového školního areálu, který bude maximálně zohledňovat principy moderní výuky i efektivní využitelnost školních prostor mimo vyučování. Nová škola má být místem přátelským, bezpečným a dobře funkčním nejen pro své primární uživatele – děti a pedagogy – ale také pro další obyvatele Chýně a Hostivice, jejíž veřejný prostor by její stavba měla promyšleně doplnit a významně zkvalitnit. Nová škola s ohledem na sociální odpovědnost zadavatele měla vytvářet vhodné a důstojné pracovní podmínky.

Datum konání soutěže
Porota

31. 5. 2021–30. 9. 2021
Anna Chvojková, Klára Čápo-
vá, Ondřej Pihrt, Ondřej Sy-
nek, David Tichý
náhradníci Tomáš Koňářík,
Jaroslav Novák, Vojtěch Sos-
na, Ida Chuchlíková

Počet odevzdaných návrhů 6
Ceny a odměny celkem
1. cena (800 tis. Kč)

2750 tis. Kč
ov architekti, s. r. o. / Jiří Opo-
čenský, Štěpán Valouch, On-
dřej Králík

Porota oceňuje citlivou práci s měřítkem a zasazení školní budovy do terénu. Jednoduchá hmota domu kolem sebe jasně a logicky vymezuje správně dimenzované a orientované venkovní veřejné i neveřejné prostory, které navazují na funkční dopravní řešení s možná až předdimenzovaným počtem návštěvnických stání podél nové JZ obslužné komunikace. Jako velmi zdařilé hodnotí

porota řešení zázemí venkovních sportovišť jako samostatného objektu, které zvyšuje mimoškolní využitelnost areálu z provozního i bezpečnostního hlediska. Vnější výraz budovy je skromný, ale nikoli banální, s velmi racionálně řešenou fasádou. Jako největší kvalitu návrhu hodnotí porota provozní uspořádání budovy a rafinovanou provázanost s venkovními prostory. Dům je na první pohled navržený kolem uživatele, přehlednost řešení a logické návaznosti jednotlivých funkčních celků zajistí snadnou orientaci v prostoru a bezkolizní a bezpečné užívání budovy v průběhu celého dne. Kompaktní tvar budovy s jednoduchým a variabilním konstrukčním řešením využívajícím hmotné konstrukce, optimální poměr prosklení i členitost hodnotí porota velmi pozitivně stejně jako funkční systém nuceného i přirozeného větrání. (kráceno redakcí)

2. cena (750 tis. Kč)

Pelčák a partner architekti, s. r. o. / Petr Pelčák

3. cena (450 tis. Kč)

Hejdomová Duba architekti, s. r. o. / Milada Hejdomová, Martin Duba

VODNÍ PRVEK NA DOMINIKÁNSKÉM NÁMĚSTÍ V BRNĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Brno
Jaroslav Hamža
Autorské návrhy jednoho vodního prvku pro centrální část Dominikánského náměstí, definovanou 4 platany a 4 kamennými lavicemi. Návrh musí respektovat význam místa se současnou funkcí shromažďovacího a společenského prostoru před sídlem samosprávy. Mezi funkční požadavky na řešení návrhu patřilo dotváření charakteru místa, chlazení okolí, vzduchu a dlážděného povrchu náměstí v letních měsících včetně vyvolání efektu vodní

Datum konání soutěže
Porota

mlyh v naprogramovatelných časových intervalech – interakce s návštěvníky náměstí, ale i reprezentace města. Zadavatel nevyklučoval možnost historické reflexe původního rybného trhu, který se v prostoru náměstí nacházel, avšak nový vodní prvek měl být uměleckým dílem, od kterého se očekává, že svým tvaroslovím přesáhne formu klasické vodní kádě.

17. 3.–30. 6. 2021
Markéta Vaňková, Monika Lukášová Spilková, Petr Hladík, Robert Kerndl, Ondřej Císler, Miroslav Vochta, Ivona Raimanová, Marek Kopeč, Dominik Lang
náhradníci Tomáš Koláčný, Jiří Oliva, Filip Chvátal, David Grund, Emil Navrátil, Jan Kratochvíl, Jana Kořínková, Michaela Kloudová, Petr Lysáček

Počet odevzdaných návrhů

56

Ceny a odměny celkem

450 tis. Kč

1. cena (180 tis. Kč)

Tomáš Pavlacký, Michael Gabriel

Návrh jednoznačně splňuje zadání, zapadá do prostoru, neporušuje kontext náměstí. Jde o jednoduchý a originální návrh z oblasti geometrické abstrakce, který vychází z možnosti a principů současného digitálního sochařství, jež otevírá cestu k novým tématům a formám. Objekty tři kuželů jsou vyústěním potrubí (nosiče vodního prvku či tekutého média napříč historií moderní civilizace) jakoby z nekonečné perspektivy. Zdeformované kužely dle poroty porušují geometrii, lámou prostor a ovládají jej. Prvky by dobře fungovaly i jako znak či ikona. Velmi silný návrh. Z každého úhlu pohledu bude vnímateli nabízet jiný vizuální dojem či efekt.

2. cena (150 tis. Kč)

Miroslav Jakubčík

3. cena (40 tis. Kč)

Martin Zet, Adam Zet

3. cena (40 tis. Kč)

Pavel Hošek

3. cena (40 tis. Kč)

Ondřej Bělíca, Martin Blažek

**CENTRUM SOUČASNÉHO UMĚNÍ A ARCHITEKTURY,
ČESKÉ BUDĚJOVICE**

**Jednofázová užší projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město České Budějovice
Organizátor	Miroslav Vodák
Sekretář	Dagmar Zegermacherová
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce současného „Domu umění“ na náměstí Přemysla Otakara II. č. p. 127 na „Centrum současného umění a architektury“. Součástí řešení bude návrh turistického informačního centra, výstavní galerie, edukačního centra, kancelářských prostor, experimentálního interaktivního prostoru, nezbytného sociálního a technického zázemí včetně úpravy dvora a podloubí objektu.
Datum konání soutěže	21. 10. 2020–8. 2. 2021
Porota	Juraj Thoma, Viktor Vojtko, Světlana Procházková, Zdeněk Fránek, Zdeněk Jiran, Pavel Nasadil, Martin Krupauer, náhradníci Hynel Látal, Zuzana Kurz, Eva Zemenová
Počet odevzdaných návrhů	5
Ceny a odměny celkem	640 tis. Kč
1. cena (200 tis. Kč)	AFF Architekten + Malý Chmel / Zdeněk Chmel, Ulrike Dix, Miroslav Malý, Daniel Struhařík, Martin Fröhlich, Hanno Schröder, Miroslav Chmel

Návrh zcela naplňuje soutěžní zadání a stavební program. Kvalita architektonického a konstrukčního řešení: Vysoce elegantní a reprezentativní řešení parteru v podloubí a dvora. Dochází k obnově dispozice průjezdu v přízemí. Respektuje fasádu i tvar střechy směrem do náměstí. Velmi propracované materiálové řešení a důraz na kvalitu detailu. Dispoziční otevřenost posledního patra. Funkční schéma galerie s motivem prostupnosti a přímého propojení s dvorem. Velká variabilita jednotlivých pater s možností budoucí adaptace a flexibility využití. Citlivý přístup k očištění objektu a odhalení konstrukcí. Snížení jižní fasády o jedno podlaží zpřijemňuje měřítko dvora. Diskutabilní je větší zásah do historických konstrukcí. Ekonomická přiměřenost a realizovatelnost: Dle informací poskytnutých účastníkem se návrh stavby z pohledu investičních nákladů jeví jako ekonomicky přiměřený. Deklarované investiční náklady jsou vyšší než předpokládané, ale odpovídají navrženému řešení.

2. cena (160 tis. Kč)	MCA Ateliér, s. r. o. / Pavla Melková, Miroslav Cikán, Te-reza Melková
3. cena (120 tis. Kč)	GUTGUT, s. r. o. / Lukáš Kordík, Štefan Polakovič
Odměna (80 tis. Kč)	Marcela Steinbachová, Veronika Tichá
Odměna (80 tis. Kč)	AOC architekti, s. r. o. / Ondřej Císlar, Josef Choc, Filip Rašek, Barbora Lopraisová, Natálie Kristýnková, Jonáš Mikšovský

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

NOVÝ MOST PŘES ŘEKU SVITAVU, BRNO

**Jednofázová otevřená projektová
urbanisticko-architektonicko-konstrukční
soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Organizátor	Kancelář architekta města Brna, příspěvková organizace Tomáš Pavlíček
Sekretář	Tomáš Pavlíček
Předmět soutěže	Návrh přemostění řeky Svitavy včetně návrhu křižovatkové větve vedoucí na západ směrem k ulici Svitavské nábřeží a nájezdů na most z ulice Nová Šámalova a Nová Dukelská. V rámci řešeného území budou koncepčně navržena přilehlá veřejná prostranství nábřeží řeky Svitavy včetně návrhu řešení protipovodňových opatření. Kon-

krétní podoba mostu přes Svitavu bude rovněž podmíněna navrženými protipovodňovými opatřeními. Navržené koncepční řešení veřejných prostranství nábřeží včetně protipovodňových opatření bude podkladem pro připravovaný projekt protipovodňových opatření, který není v současnosti ještě zpracován. V rozsahu navazujících území je předmětem návrhu ideové řešení veřejných prostranství včetně způsobu napojení Prodloužení Dačického ulice do ulice Svitavské nábřeží, a to v kontextu návrhu řešení mostu a přilehlých ploch.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

2 100 tis. Kč

11. 2. 2022

David Grund, Filip Chvátal, Tomáš Koláčný, Michal Sedláček, Aleš Burian, Lukáš Ehl, Pavel Jura, Jan L. Vítek, Petr Brosch
náhradníci Petr Hladík, Jiří Oliva, Pavla Pannová, Martin Maleček, Aleš Mrázek, Jiří Vokřál, Lýdia Šušlíková

MUZEUM ŘÍČANY – PROSTOR PRO MODERNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář soutěže
Předmět soutěže

Město Říčany
Jana Vavřínová
Návrh architektonického a konstrukčního řešení objektu pro moderní vzdělávání Muzea Říčany v území pod památkovou ochranou – v areálu zříceniny hradu v Říčanech. Stávající objekt č. p. 119 (par. č. 144), který je předmětem soutěže, je v památkovém zájmu. Muzeum bude obsahovat vzdělávací prostory, sociální zázemí a umožní návštěvníkům malé občerstvení. S ohledem na plánovanou vzdělávací náplň muzea se předpokládá maximální prostorové a provozní propojení se sousedním geoparkem umístěným na pozemku 1. základní školy a s veřejně přístupnou hradní zahradou, ale s možností provozního oddělení jednotlivých částí.

Předpokládané ceny a odměny celkem

265 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

31. 1. 2022

Hana Špačková, Jakub Halaš, David Mareš, Tomáš Bezpalac, Jitka Hofmeisterová
náhradníci Alice Štěpánková, Michal Anelt, Lenka Milerová

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

REKONSTRUKCE A PŘÍSTAVBA POLIKLINIKY POD MARJÁNKOU

Dvoufázová užší projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Městská část Praha 6
MOBA studio / CCEA MOBA
Yvette Vašourková
Zpracování návrhu na rekonstrukci a přístavbu polikliniky Pod Marjánkou. Zadavatel hledá takovou formu řešení, které výrazně neomezí současný provoz polikliniky a zároveň bude efektivní, ekonomické a citlivé k architektuře objektu.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum podání žádosti o účast
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

5 600 tis. Kč
8. 10. 2021
3. 2. 2022

Eva Smutná, Jakub Stárek, Bohumil Beránek, Petr Vávra, Irena Šestáková, Michal Juha, Boris Redčenko
náhradníci Marián Hošek, Michal Volf, Jana Jelínková, Klára Příkrylová

MUZEUM GHETTA TEREZÍN

Veřejná zakázka na služby zadávaná v řízení se soutěžním dialogem

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Památník Terezín, státní příspěvková organizace
MOBA studio, s. r. o.
Igor Kovačević
Stěžejním záměrem Památníku Terezín je vytvořit moderní expozici, která pro prezentaci daného tématu využije množství vhodných výrazových prostředků a audiovizuálních prvků. Ve-

dle moderního expozičního prostoru chceme vybudovat komfortní zázemí pro návštěvníky, které bude odpovídat současným trendům. Naším přáním je, aby se návštěva Muzea ghetta stala pro návštěvníky po všech stránkách silným zážitkem a podnítila jejich zájem o historii.

Datum podání žádostí o účast
Porota

10. 12. 2021

Stanislav Krejtný, Ivana Rapaová, Pavel Hynčica, Ondřej Synek, Markéta Bromová, Petr Hájek
náhradníci Tomáš Rieger, Petra Husáková, Jiří Bíza, Jan Harciník

Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

15. 3. 2022

Zdeněk Hřib, Lubomír Zaorálek, Petr Hlaváček, Jan Čížinský, Martin Krupauer, Josef Pleskot, Marcela Steinbachová, Peter Gero, Andreas Cukrowicz, Tina Saaby, Michal Sedláček
náhradníci Viktor Mahrik, Jakub Veselý, Bohuslav Svoboda, Milan Němeček, Hana Třeštíková, Lubomír Brož, Adam Scheinherr, Jan Wolf, Jan Chabr, Lenka Burgerová, Pavel Vyhnaněk, David Mareček, Jaromír Hainc, Martin Gross, Daniel Sobotka, Ladislav Lábus, Michal Fišer, Klára Salzmann, Adrian Ellis, Erik Lund Niels, Roman Bělor

VLTAVSKÁ FILHARMONIE

Mezinárodní jednofázová užší architektonická projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha, zastoupené odborem hospodaření s majetkem, a Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, příspěvková organizace
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Sekretář	Kamila Kulhánková
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu pro účely budoucí výstavby koncertního sálu v rámci soudobého hudebního centra, které by splňovalo světové standardy (akustické, kapacitní, dispoziční, technické, architektonické a urbanistické) a zároveň potvrzovalo pověst Prahy, která je kulturní metropolí a symbolem české hudební tradice. Budova Vltavské filharmonie v Praze by měla mimo jiné mít celkem tři sály: hlavní – koncertní přibližně pro 1800 diváků, malý sál pro komorní hudbu s kapacitou asi 700 míst a multifunkční pro ostatní žánry a typy akcí s kapacitou až 500 míst. Budova Vltavské filharmonie se stane iniciátorem přeměny velkého transformačního území Bubny–Zátory a bude mít ambici stát se nejen kulturním, ale i novým společenským centrem Prahy 7 a i celého hlavního města ČR.
Předpokládané ceny a odměny celkem	18 027 100 Kč (cca € 707 500/ \$ 841 012)
Datum podání žádostí o účast	30. 9. 2021

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POD LIPAMI, PRAHA 3

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 3
Organizátor	Miroslav Vodák / CBArchitektura
Sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu novostavby Domu sociálních služeb na území městské části Praha 3. Řešené území se nachází na pozemcích číslo 2931/122 a 2931/123 v katastrálním území Žižkov. Vlastnické právo k pozemkům má Hlavní město Praha, svěřenou správu nemovitostí má Městská část Praha 3. Pozemky se nachází v ulici Pod lipami a v současnosti zde stojí objekt, který bude odstraněn (projekt odstranění stavby není předmětem navazující zakázky).
Předpokládané ceny a odměny celkem	1 000 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	20. 12. 2021
Datum podání žádostí o účast	20. 8. 2021
Porota	Ondřej Rut, Nikol Marhounová, Michal Kohout, Irena Šestáková, Pavel Nasadil náhradníci Zdena Štěpánková, Matěj Michálek Žaloudek, Jan Fousek, Lukáš Ehl

ŠÍBALŮV STATEK – NOVÉ SRDCE KAMENNÉHO PŘÍVOZU

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Obec Kamenný Přívoz
Sekretář	Stanislava Maronová, MBA
Předmět soutěže	Návrh architektonického řešení společenského a kulturního centra obce Kamenný Přívoz ve stávajících prostorách Šíbalova statku.
Předpokládané ceny a odměny celkem	340 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	17. 12. 2021
Porota	Radek Vokál, Jan Prokš, Radek Kolařík, Věra Weinerová, Ivan Plicka, Adam Halíř, Prokop Mašek, Milan Svoboda

PŘÍSTAVBA ZÁKLADNÍ ŠKOLY PRAHA-LIPENCE

Jednofázová užší architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Městská část Praha-Lipence
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Sekretář	Kamila Kulhánková
Předmět soutěže	Návrh přístavby základní školy Praha-Lipence, ve které bude umístěna nová kuchyně, jídelna a kmenové učebny. Areál původní malotřídní školy byl v minulosti několikrát přestavěn a dostavěn do současné podoby. Cílem projektové části soutěže je ověřit prostorové a kapacitní limity a navrhnout: navýšení kapacity kmenových učeben; odpovídající navýšení kapacity šaten a toalet pro žáky; rekonstrukce kuchyně a jídelny na současný standard; navýšení kapacity poradenského pracoviště; optimalizace zázemí pro pedagogy a management; menší úpravy dispozice stávajících objektů v návaznosti na novostavbu. Cílem ideové části je poté ověřit a navrhnout samostatně realizovatelné úpravy fasády historického objektu školy, úpravy prostranství v bezprostředním okolí školy a další možné úpravy dispozice stávajících objektů nad rámec zadání projektové části soutěže.
Předpokládané ceny a odměny celkem	630 tis. Kč
Datum podání žádosti o účast	30. 11. 2021

Datum schválení regulérnosti soutěže ČKA	22. 10. 2021
Datum odevzdání soutěžních návrhů	22. 3. 2022
Porota	Lenka Kadlecová, Martin Vanko, Tomáš Čísař, Pavla Feistnerová, Jitka Hofmeisterová

náhradníci Jitka Krůtová, Ivana Žáková, Jakub Našinec

SENOVÁŽNÉ NÁMĚSTÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Dvoufázová užší architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Statutární město České Budějovice
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Sekretář	Kamila Kulhánková
Předmět soutěže	Návrh nové podoby Senovážného náměstí v Českých Budějovicích. Senovážné náměstí historicky patří mezi nejvýznamnější veřejná prostranství v Českých Budějovicích, stojí v hierarchii na nejvyšší úrovni vedle náměstí Přemysla Otakara II. a Mariánského náměstí a má potenciál být centrem „kulturního okrsku“ kolem budov kulturního domu, spolkového domu, muzea, divadla a knihovny. V současnosti Senovážné náměstí neslouží funkci náměstí, protože urbanistické, architektonické a dopravní řešení takové využití v řadě míst nepodporuje. Od konce 60. let město hledá jeho podobu a funkci a současné řešení je z pohledu možného potenciálu u země spíše provizorního charakteru. Jeho rekonstrukce a dostavba je příležitostí vytvořit kvalitní veřejné prostranství pro 21. století, které může vhodně doplnit některé funkce stávajícího historického centra a zároveň mu částečně odlehčit.
Předpokládané ceny a odměny celkem	3 000 tis. Kč
Datum podání žádosti o účast	16. 11. 2021
Datum odevzdání soutěžních návrhů	22. 2. 2022
Porota	Juraj Thoma, Viktor Vojtko, Andrea Nádravská, Michal Fišer, Pavel Hroch, Jan Jehlík, Pavel Nasadil, Vladimír Krátký, Tomáš Jiránek

náhradníci Ivo Moravec, Petr Holický, Michal Šebek, Patrik Červák, Luboš Zemen, Jiří Brůha

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

STAŘÍČ PRO BUDOUCNOST

Jednofázová užší projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Obec Staříč
Předmět soutěže	Návrh rozšíření kapacity prvního stupně základní školy a také rozšíření kapacity mateřské školy v obci Staříč, případně výstavba nové mateřské školy. Součástí návrhu je rovněž výstavba nové tělocvičny určené MŠ i ZŠ a veřejnosti. Cílem soutěže je pro obec Staříč najít partnera pro vytvoření kvalitní veřejné vybavenosti. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 130 mil. Kč bez DPH. Soutěž tyto předpokládané náklady ověří a bude sloužit jako indikátor pro jejich případnou aktualizaci.

HASIČSKÁ ZBROJNICE SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V LANŠKROUNĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Lanškroun
Předmět soutěže	Návrh řešení novostavby hasičské zbrojnice Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Lanškrouně včetně napojení na dopravní a technickou infrastrukturu.

ADMINISTRATIVNĚ-TECHNICKÁ BUDOVA ZZS

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Předmět soutěže	Nová administrativně-technická budova ZZS jako hlavní sídlo pražské zdravotnické záchranné služby. Svým dispozičním řešením i architektonickým zpracováním by měla reagovat na komplexnost a komplikovanost provozu, ale také na pohodlí

uživatelů, kteří jsou při výkonu své práce vystaveni nadměrně stresovým situacím. Ústředním bodem budovy je Zdravotnické operační středisko – dispečink, kde pracovníci ZOS přijímají hovory a řeší krizové situace. ZOS je doplněno dalšími provozy, jako jsou vzdělávací a výcvikové středisko se zázemím pro výcvik záchranářů i veřejnosti, servis a očista sanitních vozidel a další záchrannářské vybavenosti nebo administrativní zázemí celé pražské záchranné služby.

PARK ČERNOVICKÁ PÍSKOVNA

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Předmět soutěže	Návrh urbanisticko-krajinářského řešení parku Černovická pískovna, který vznikne rozsáhlou transformací současného těžebního prostoru a přiléhajících území v jihozápadní části města. Záměrem je vznik nového moderního parku celoměstského významu, který kromě svého rekreačního a relaxačního využití zajistí podmínky pro existenci a další rozvoj místního přírodního bohatství. Účelem soutěže je nalézt a ocenit optimální řešení transformace území dotčené mnoha protichůdnými zájmy, které splní požadavky vyhlašovatele, obsažené v soutěžních podmínkách a v soutěžních podkladech, a umožní následně zadat zakázku na zpracování navazujících výkonových fází projektových prací (zejména územní rozhodnutí, stavební povolení, autorský dozor, dohled nad jejich prováděním a uvedením stavby do užívání).

NOVÁ STANICE METRA DEPO ZLIČÍN

Dvoufázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	METROPROJEKT Praha, a. s.
Předmět soutěže	Architektonické řešení podoby nové stanice pražského metra Depo Zličín na prodloužené trase B za výjezdem z tunelu ze současné koncové stanice Zličín. Stani-

ce bude povrchová, jednokolejná s bočním nástupištěm a bude umístěna při severním okraji kolejiště depa metra Zličín, které se nachází v těsné blízkosti dopravního uzlu křížení Pražského okruhu a Rozvadovské spojky. Další požadovanou částí soutěžního návrhu bude také výhledové řešení rozšíření stanice v souvislosti s možným budoucím prodloužením trasy B v rámci urbanistického rozvoje Prahy.

ný návrh bude podkladem pro zpracování navazující územní studie a projektové dokumentace.

KULTURNÍ CENTRUM KINO 70 V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ

Jednofázová otevřená architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Nové Město nad Metují
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce a revitalizace budovy Kina 70 v Novém Městě nad Metují a jejího budoucího multifunkčního využití pro provoz kina, divadla, hudební a další možné produkce (tanec, konference, výstavní činnost).

PAMÁTNÍK FERDINANDA PEROUTKY V PARKU PORTHEIMKA V PRAZE 5 NA SMÍCHOVĚ

Jednofázová otevřená projektová výtvarná soutěž.

Vyhlašovatel Městská část Praha 5, Úřad městské části
Předmět soutěže Návrh uměleckého díla, které by mělo připomínat osobnost spisovatele a publicisty Ferdinanda Peroutky, který bydlel a tvořil v domě v Matoušově ulici v blízkosti parku Portheimka.

VSTUPNÍ BRÁNA UHŘÍNĚVSI – REVITALIZACE NÁDRAŽÍ

Užší dvofázová urbanisticko-architektonická projektová soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 22
Předmět soutěže Zpracování urbanisticko-architektonického návrhu na území kolem vlakového nádraží v Uhříněvsi. A rozhodnutí o začlenění návrhu do stávajícího živelně se rozrůstajícího organismu městské části s cílem vytvořit novou vstupní bránu. Výsled-

ŽELEZNIČNÍ STANICE NYMBURK HL. N.

Vyhlašovatel Správa železnic, s. o.
Předmět soutěže Návrh architektonicko-urbanistického řešení novostavby výpravní budovy včetně podchodu v železniční stanici Nymburk hl. n. a rekonstrukce stávajícího výpravního objektu spolu s novostavbou objektu technologického. Cílem soutěže bude nalezení optimálního řešení výpravní budovy s návazností na širší vazby přednádražního prostoru, navazující dopravní infrastrukturu a železniční infrastrukturu. Nejlepší řešení tak zajistí rychlé odbavení, dobrou a intuitivní orientaci v prostoru železniční stanice a přednádraží, vysokou míru pohodlí a bezpečnosti cestujících a zvýší tak atraktivitu přepravy veřejnou dopravou.

NÁVRH ARCHITEKTONICKÉHO ŘEŠENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY ROHAN, PRAHA 8

Vyhlašovatel Městská část Praha 8
Předmět soutěže Návrh architektonického řešení včetně interiéru základní školy Rohan, Praha 8 o velikosti 3x9 tříd, včetně příslušného zázemí a vybavení dle metodiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, tedy zejména specializovaných učeben, tělocvičen a sportovišť, učitelských bytů, kuchyně a jídelny a další navazující infrastruktury a ploch včetně jejího začlenění do nově vznikající městské struktury v lokalitě Rohanské nábřeží, Praha 8; celkem asi 9500 m² hrubé podlahové plochy.

PLAVECKÝ BAZÉN BORSKÁ POLE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Plzeň
Předmět soutěže Zpracování řešení novostavby plaveckého bazénu v lokalitě Plzeň, Borská pole, na pozemku p. č. 8456/1, k.ú. Plzeň.

SPORTOVNÍ HALA ROKYCANY

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Rokycany
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu novostavby objektu tělocvičny v Rokycanech včetně návrhu řešení jejího bezprostředního okolí s cílem doplnění místa pro sportovní aktivity dvou sousedních základních škol a doplňkových funkcí družiny a gymnastického sálu. Smyslem soutěže je získat kvalitní ucelený architektonický návrh budovy a rozhodnout o vhodném a citlivém začlenění novostavby do struktury města se všemi historickými vazbami.

PŘESTAVBA AREÁLU ZLÍNSKÉ RADNICE

Jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Zlín
Předmět soutěže	Nalezení nejvhodnějšího řešení areálu zlínské radnice v kontextu okolního prostředí, provozního očekávání města i požadavků památkové péče. Radnice sestává z několika částí, kterým dominuje první realizace zlínského rodáka F. L. Gahury z roku 1923. Ta byla v průběhu času rozšiřována a přičleněny k ní byly také sousedící budovy. S výjimkou hlavní budovy nyní ostatní stavby neodpovídají statickým, provozním či estetickým nárokům na ně kladeným a vzhledem k nedostatečné kapacitě se hledají další absorpční možnosti areálu. Smyslem soutěže bude v ideové rovině nalezení vhodného řešení celého stavebně-provozního souboru radnice včetně uvažované dostavby vnitrobloku. V projektové rovině bude kladen důraz na první realizační etapu, přibližně vymezenou stávajícím objektem č. p. 10, který je v havarijním stavu.

NÁSTAVBA A REKONSTRUKCE STÁVAJÍCÍCH PROSTOR ŠKOLNÍ BUDOVY V LIPKÁCH 1523, HRADEC KRÁLOVÉ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Královéhradecký kraj
Předmět soutěže	Návrh pro realizaci nástavby, přístavby a kompletní rekonstrukce stávajících prostor školní budovy V Lipkách 1523, Hradec Králové Střední školy služeb, obchodu a gastronomie. Dále vybudovat chybějící učebnu odborného výcviku studené kuchyně a efektivně využít všech prostor v budovách školy pouze pro potřeby výuky. Budova pochází ze 70. let minulého století a je až na malé úpravy (vybudování školní restaurace) v původním stavu. Byla projektována a několik let využívána jako centrum služeb (např. prodejna akvaristiky, kanceláře okresního mysliveckého svazu). V přízemí budovy se nachází byt školníka. Začátkem 90. let začala být po drobných úpravách využívána pro odborný výcvik oborů kadeřník, kosmetička a zahradník. Po vybudování školní restaurace i pro obor kuchař-číšník.

SPORTOVNÍ HALA V ŽATCI

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Žatec
Předmět soutěže	Zpracování návrhu nové sportovní haly, která bude sloužit především pro míčové hry. Nová sportovní hala musí umožnit konání soutěžních utkání i tréninkových procesů. Předpokládá se plnohodnotné využití v době školní výuky i ve večerních hodinách jak veřejností, tak místními sportovními oddíly. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 200 mil. Kč bez DPH (bez přípojek inženýrských sítí a vybavení interiéru). Soutěž tyto předpokládané náklady ověří a bude sloužit jako indikátor pro jejich případnou aktualizaci.

TEN MOMENT, KDY ČLOVĚK
POCHOPÍ, ŽE NÁSLEDOVAT
VLASTNÍ SEN JE VÍC NEŽ
TISÍCE SLEDUJÍCÍCH
NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH.

KŘIŠTÁL, DÍKY KTERÉMU VIDÍME SVĚT NAJEDNOU JINAK...

Moser
KARLSBAD
1857

KOLEKCE STONES
DESIGN LUKÁŠ JABŮREK

K dispozici v obchodech Moser nebo nakupujte online na www.moser.com

Mírná tolerance v barvách je odrazem ruční práce našich mistrů.

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

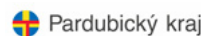
Děkujeme za spolupráci

Centrum architektury
a městského plánování

Záštity

Partneři

wiesner hager concept

Real-Treuhand
Raiffeisen Immobilien

GRAPHISOFT
ARCHICAD

SAINT-GOBAIN

viega

ELITE BATH
+ KITCHEN

bulthaup
praha

GAGGENAU

HELUZ

RUUKKI

SOVIING

Semmelrock
stein+design®

M&T
manufacture 1997

mmcité

Miele

MARSH

ČSOB Pojišťovna

:hager

SAPEL
UNLIMITED

RAKO

JK
ARCHITEKTI

SEKYRAGROUP

CPC

ČD České dráhy

Kraj Vysočina

Zlínský kraj

Středočeský kraj

1857
Moser
KARLSBAD

MATTONI 1873
SOURCES AND TASTES OF EUROPE

SAMSUNG

OREA
Hotels & Resorts

FORUM
KARLÍN

WEARCH
architecture servis

HOLLAS
CATERING

Mediální partneři

ASB-portal.cz
odborný stavební portál

ERA21

INTRO

ARCHITECT+

STAVBA

StavbaWEB

ESTAV.cz

EARCH.

VEŘEJNÁ
SPRÁVA

WWW
SK ARCHINFO

LINKA

arch
SPACE

ARCHI
ZOOM

CZECH
DESIGN

ČESKÁ

CENA

UKAŽTE
SVÉ
STAVBY
SVĚTU

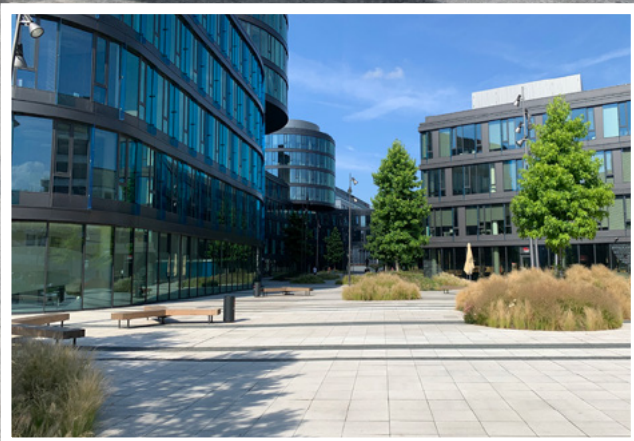
ZA

ARCHITEKTURU

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

Dlažba pro váš vysněný domov

Duke Ellington School of the Arts
architekt: cox graae + spack architects / LBA Joint Venture
foto © Chris Ambridge

A large blue hexagonal graphic containing the number '25' in white, representing the Archicad 25 software version.

ARCHICAD 25
VYTVOŘEN SPOLEČNĚ S UŽIVATELI.

**KVALITNÍ DESIGN
V KAŽDÉM DETAILU.**

Archicad je k dispozici jako trvalá licence, kterou lze následně upgradovat. Lze si pořídit i předplatné na 1, 3, 6 nebo 12 měsíců. Ve všech případech se jedná o „plovoucí“ licenci, kterou lze přenášet mezi uživateli.

Více na archicad.cz

KOMPLETNÍ ODBORNÉ PORADENSTVÍ

**VÝKRESY A TECHNICKÉ
PODKLADY**

**VÁŠ ODBORNÝ KONZULTANT
VEKRA NA TELEFONU**

REGISTRACE

www.vekra.cz/pro-odborniky

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

Již **27 let** stavíme novou Prahu.
Ve **180 projektech** jsme prodali
17.000 nemovitostí

Spolupracujeme s **nejlepšími architekty** současnosti (např. Josef Pleskot, Eva Jiřičná, Jakub Cigler) a společně s nimi rozvíjíme celé nové pražské čtvrti

Vlastníme kolem **1,5 milionu m²** brownfieldů a pozemků určených k výstavbě pro více než **30.000 nových bytů** po celé Praze

Mnoha desítkami milionů korun každý rok **přispíváme na obecně prospěšné účely a realizaci veřejných staveb**

central-group.cz

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2021

**CENTRAL
GROUP**

